

Katolički list

Zvonik

GOD: XVI BR 3 (173) Subotica, ožujak (mart) 2009. 130,00 din

Korizma: vrijeme posta,
molitve i bratske ljubavi

zkh.org.rs

Predkorizmena duhovna obnova svećenika u somborskom Karmelu

Stepinčevo kod franjevacu u Subotici

Mladi slikovito istraživali povezanosti Starog i Novog zavjeta

Čista srijeda: Obred posipanja pepelom

Obnovljen kip anđela na spomeniku Presv. Trojstva kraj subotičke katedrale

Primi, da možeš davati

Stara latinska poslovice kaže da nitko ne može dati ono što nema. Na prvi pogled nam se to čini tako jasno da o tome uopće niti nemamo što raspravljati. Međutim, ako tu rečenicu primijenimo na različite svoje životne situacije, onda se o njoj itekako da raspravljati. Ustvari, i dalje ta stara mudrost čvrsto stoji, ali se u nama može roditi određeni nemir kad osjetimo kako bismo ustvari trebali nešto dati a ne nalazimo ništa prikladno. Odabir pravoga dara za obljetnice i slavlja svakako iziskuje posebnu pažnju, no ovoga puta htio bih se osvrnuti na ono što se rađa u našim srcima u susretu s potrebnima. Zašto se tada u nama zna roditi nelagoda? Odbojnost? Možda čak i prezir ili strah? Svaki takav susret s konkretnom potrebom iziskuje jedinstveni odgovor na sva ova i druga pitanja, koja nas tada zapljusnu.

Traženju nekog načela kojim bismo se mogli povesti u odgovaranju na gornja pitanja moguće je pristupiti s različitih strana. Ovdje bih želio navesti samo jednu. Prije svega ne smijemo zaboraviti kako smo i sami najprije trebali primati, kako bismo uopće nešto od toga kasnije mogli dati. Dovoljno je samo pomisliti na dar života i sve ono čime su nas naši najbliži pomagali da stanemo na svoje noge. Koliko je samo bilo potrebno primati, učiti, vježbati, ponavljati, učiti na pogreškama... Ipak, sve ono što smo primili tek tada je postalo stvarno naše kad smo mu dali neku crtu svoje osobnosti, kad smo to ustvari usvojili. Tako, na primjer, iako su nas roditelji naučili govoriti, svatko od nas ima karakterističnu boju glasa, način artikuliranja glasova, naglašavanja, jer smo usvojili sposobnost govora na jedinstven i neponovljiv način. Slično se događa sa svime što bitno određuje naš život.

Kada o tomu razmišljamo u svjetlu naše vjere, postaje nam još

jasnije koliko smo neprestano upućeni na Onoga koji jedini može davati a da prethodno ne mora primiti. Bez obzira na životni stalež, na "stupanj" rasta u vjeri, nema onoga vjernika koji od Gospodina ne bi imao što više tražiti i primiti. To je jednostavno upisano u našu narav. Zašto nam je ipak ponekad tako teško prihvatiti da smo potrebni, da nismo sami sebi dostatni, da smo upućeni na nekoga? Grijeh je zapravo često baš to naše negiranje upućenosti na drugoga, bilo da se radi o bližnjima, bilo da je u pitanju Bog. Zato smo u ovom korizmenom vremenu pozvani najprije otkriti gdje smo mi to i čega potrebni. Odmjereni postovi i odricanja, u granicama naših stvarnih mogućnosti, mogu nam znatno u tomu pomoći. Kad osjetim tjelesnu glad i odlučim ne odgovoriti odmah na tu svoju potrebu, lakše ću spoznati i onu duhovnu glad. Jednako je i s drugim odricanjima, koja nam pomažu otkriti koliko smo navezani na pojedine stvari. Kad osjetimo koliko nam nedostaju, koliko smo ustvari na njih navezani, a možda čak i od njih ovisni, lakše ćemo spoznati koliko bismo ustvari trebali biti navezani na Gospodina koji jedini daruje potpunu slobodu.

U ovom broju našeg *Zvonika* posvetili smo puno pozornosti poticajima za korizmu. Osobito smo donijeli i nekoliko iskustava ljudi koji, budući da su primili, mogu davati i u tom davanju opet primaju, i to onu pravu radost srca koju sam Gospodin daruje. Neka nam svima to bude jedan od poziva da i sami najprije otvorimo svoja srca Gospodinu i obilje njegovih darova, kako bismo ih kasnije, nakon što smo ih usvojili, mogli darovati drugima. A radost srca ja zagaranirana. Zato svima želim puno radosti upravo tijekom korizme.

Vaš urednik

Iz sadržaja:

Predkorizmena duhovna obnova svećenika	5
Križni put	6
Stepinčevo u Subotici	10
Tema broja: Ovo je post koji mi je po volji	23
Intervju: preč. István Dobai	26
Kršćanski stav: Diskriminacija kršćana	35
Kultura: Književno prelo	36
Mladi: Rob vremena (2)	42
Korizmena priča	43
Josipovo – Dan očeva	44
Crkva i država	47

s. M. Jasna Crnković

Obrati me i obratit ću se

Iznenada ga obasja svjetlost s neba. On pade na zemlju. (Dj 9,3b-4a)

Obraćanje je pojam koji često čujemo. *Obratite se i vjerujte Evanđelju* (Mk 1,15), *obradi se od svoga zloga puta* (usp. Ez 8,1-11), potrebno se obratiti, netko se obratio, netko je obraćenik. Postavljena mi je zadaća obraćenja. Postavlja ju Isus, postavlja ju Crkva. Ali tu se moje razumijevanje zadaće zaustavlja. Jer u silnoj želji da se obratim – ne postizem ništa. I dalje sam onakva kakva sam i bila. S pomacima u nijansama. Pa što je to onda obraćenje? Toliko se to od mene traži, a nitko ne objašnjava kako se postiže.

Ostavi se zlih nagnuća – reći će netko. Kad bi to bilo tako jednostavno! Kao svuču zaprljanu košulju... To je u koži, a kožu ne mogu svučiti!

Više moli – kaže netko drugi. Ali kako moliti? I što moliti? Svi oko mene žure, trče, smiju se, plaču, a ja da molim? Dok me traže u zajednici, obitelji, društvu, župi, ja da molim? Pa i pokušala sam, ali ne događa se ništa posebno.

Povjeruj Isusu! – kažu treći. E, sad ste baš pogodili! Kao da se povjerenje samo tako daje! I to nekome o kome samo čitam, kojeg ne vidim u blizini, koga ne mogu čuti onda kad ima konkretan problem. Povjerovati? Neizvodivo!

... Dobro! Nisam našla pametnijih savjeta, pokušat ću s ova tri. Idem na ispovijed – uvijek isto. Mučim se sa svojim grijesima, pokušavam na sve načine ispraviti svoje mane i pogreške. I molim. Upinjem sve svoje snage. Ne ide, doduše,

ali tješe me da je i to molitva. Pokušavam obnoviti prijateljstvo s Isusom. On šuti. Obraćam mu se s najvećim poštovanjem, vapim mu, zovem ga da posjeti moje srce, ali njega nema... Neuspjeh! Mučenje! Križ! I pitanje: ima li smisla? Nemoć! Praznina... Put u Damask...

Odjednom svjetlo. Sjajno, zadivljujuće, predivno. Kao munja, probija direktno u srce. Padoh na koljena... *Dosta ti je moja milost!* (2 Kor 12,9)

Kako li su bremenite te riječi! Otvorile su mi oči. Obraćanje je upravo to: Božja milost. NE moje nastojanje! NE moja muka! NE moj trud! Upravo i samo Božja milost.

Zato treba moliti. Zato treba povjerovati Isusu i prepustiti mu se da on može u meni izvesti obraćenje. I zato treba ispravljati svoje mane. Bog ih može najedanput promijeniti, ali ako ne naučim sama opravdati dar Božje milosti i ne naučim *mrtviti svoje udove* (usp. Kol 3,5) da bi sve više uranjala u Božju ljubav, neću daleko otići. I bit će mi potrebna nova intervencija Božje milosti.

Matematički rečeno: pad + Božje prosvjetljenje = obraćenje. To je put k Vječnom, Istinitom, Milosrdnom. Nije recept: uzmeš potrebne sastojke i evo rezultata. To je proces i može trajati dugo, možda cijeli život. To je trud i muka. Nemojmo da nas to obeshrabri. Bogu je važan svaki trenutak procesa jednako kao i rezultat. Otvorimo svoje srce da Bog može nesmetano djelovati u nama i po nama.

Predkorizmena duhovna obnova svećenika

Svećenik, navjestitelj Božje riječi

U somborskom Karmelu je 24. veljače održana tradicionalna duhovna obnova svećenika Subotičke biskupije pod okriljem Sluge Božjega o. Gerarda Tome Stantića. I ove godine okupilo se pedesetak svećenika i tri đakona na čelu s biskupom dr. Ivanom Pénzesom.

Na početku susreta biskupa i sve svećenike pozdravio je prior samostana o. Bernardin Vizsmeg a zatim je slijedila molitva Trećega časa. Nakon molitve svećenici su u dvije jezičke skupine – hrvatskoj i mađarskoj – slušali predavanje na temu: *Svećenik, navjestitelj Božje riječi*. Predavanje na hrvatskom jeziku održao je p. Petar Janjić, karmelićanin, kojega je svećenicima predstavio o. Zlatko Žuvela, a na mađarskom karmelićanin mađarske provincije p. Fábíán Zselepszky.

U prvom dijelu svoga predavanja p. Janjić je istaknuo da je naviještanje Božje riječi najvažnija služba svećenika. *Iz Božje riječi i SB o. Gerard, pod čijim smo se okriljem danas okupili na ovu duhovnu obnovu, također je crpio snagu za svoje svećeničko pastoralno djelovanje ali i za rast u svetosti*, naglasio je predavač. Zatim je upozorio da je za plodno naviještanje Božje riječi nužno da svećenik najprije prijateljuje s Isusom, koji je vječna Božja Riječ. U nastavku predavanja naglasio je kako su za uspješno naviještanje Božje riječi neizostavni molitva i euharistija. Molitva i Riječ i Euharistija i Riječ, nužno idu skupa. U tom smislu je kao izvrstan način vježbanja predložio drevnu "Lectio divina". Kroz božansko čitanje se bolje upoznajemo s Božjom riječi, a razmatranje i kontemplacija svetopisamskog teksta je najbolji način za molitvu nadahnutu određenim tekstom te poticaj na "akciju", tj. prihvaćanje i življenje Božje riječi. Euharistija pak daje snagu za ispravno i plodno naviještanje i življenje Božje riječi. *Kao što kod sv. mise pazimo da komadić hostije ne padne na zemlju, tako ne bismo smjeli dopustiti da Božja riječ padne na zemlju uzalud i ne donese ploda*, zaključio je p. Janjić prvi dio svoga predavanja. U drugom dijelu predavanja on je u kratkim crtama prikazao životni put i

djelovanje Apostola naroda i navjestitelja Božje riječi, sv. Pavla, kojega je okupljenim svećenicima predstavio kao model evangelizacije. U ovom dijelu predavač je pozvao svećenike da zagledani u tog velikana postave sebi nekoliko pitanja: Tko je Krist za mene? Je li On kao za Pavla živi, kojeg sam susreo i čiji želim biti sužanj u slobodi i ljubavi? Pozvao je zatim svećenike da budu spremni prihvatiti svoja ograničenja i ograničenja drugih i dopustiti da ih Krist oblikuje u službi Evanđelja. *Pavao se nije štedio za Evanđelje. Pavao je trpio svaku vrst kušnje i stoga nas pita: slijedim li Isusa u boli, trpljenju, tamo gdje on bude želio za mene i kamo me pretihodi i prati? Ljubim li ga više od svega, kao što ga je ljubio Pavao?*, zaključio je predavač.

Svećenike je pozvao da mole za potrebe biskupije a osobito da se program Radio Marije Srbije, nakon smrti p. Tadeja Vojnovića, kao izvrsno sredstvo suvremenog naviještanja Božje riječi, nastavi uređivati tako da bude na korist i radost svim slušateljima.

Na kraju mise svi su se okupili pred grobom SB o. Gerarda Tome Stantića gdje je biskup predvodio molitvu za njegovo proglašenje blaženim i svetim. Na grobu o. Gerarda, biskupu i svećenicima je zahvalio na tom susretu o. Mato Miloš, vicepostulator u kauzi SB o. Gerarda, i pozvao je sve na promicanje štovanja SB o. Gerarda u čitavoj biskupiji. *Samo ako se bude promicalo njegovo štovanje, bolje upoznavanje s njegovim likom i s njegovim krjepostima, te utjecanje u njegov zagovor u raznim*

Nakon predavanja i kratke stanke, bilo je euharistijsko klanjanje i prigoda za osobnu ispovijed. Duhovna obnova je završila sv. misom koju je predslavio biskup Ivan u zajedništvu s okupljenim svećenicima. U prigodnoj propovijedi biskup je zahvalio karmelićanima što već desetak godina mogu u njihovom samostanu, pod okriljem kandidata za blaženika Subotičke biskupije, o. Gerarda, imati predkorizmenu duhovnu obnovu. *Ova duhovna obnova je izvrstan način da se mi svećenici osnažimo za svoje svećeničko poslanje a osobito u naviještanju Božje riječi*, rekao je biskup.

potrebama, ubrzo će se proces njegove beatifikacije. On je trenutačno jedini kandidat za blaženika Subotičke biskupije i zato svećenici moraju poraditi na tome. O. Gerard je za svoga života neumorno, s puno ljubavi služio vjernicima Subotičke biskupije kako Hrvatima, tako i Mađarima i Nijemcima i zato mu svi trebaju svojim zauzimanjem za njegovu beatifikaciju uzvratiti zahvalnim srcem, a on sigurno neće ostati dužan, nego će moliti za sve vaše potrebe, zaključio je o. Mato.

Andrija Anišić

KRIŽNI PUT

Uvodna molitva

Gospodine, polazim s tobom postajama tvoga križnoga puta. Želim biti dionicom tvoje patnje i boli. Želim proniknuti u bol koju je tvoja Majka Marija proživljavala gledajući te izranjenog i izbičevanog. Primi me u zajedništvo svoje ljubavi i trpljenja kojega si podnio za spas cijeloga svijeta.

Daj da mi zajedništvo s tobom i tvojom Majkom olakša svakodnevne križeve. One koje mi život donese, kao i one koje si sama stavljam na leđa i one koje mi stave moji bližnji. Neka ni jedan od njih ne bude uzaludan već po uzoru na tvoj bude pretvoren u ljubav.

Blagoslovi nas, naše obitelji i cijelu Crkvu, koja hodajući tvojim križnim putem želi biti dionicom suotkupljenja cijeloga svijeta.

Stala plačuć tužna Mati, gledala je kako pati: Sin joj na Križ uzdignut.

Czerna kod Krakowa: Križni put u prirodi (Foto: A. Anišić)

Prva postaja:

Isusa osuđuju na smrt

Isuse, koliko sam te puta do sada osudila na smrt? Svojim grijesima i propustima. Koliko puta sam dopustila da moja malodušnost nadjača tvoju ljubav i dobrotu koju mi danomice pokazuješ. Koliko sam te samo puta osudila na smrt u drugim ljudima – ogovorima, klevetama, izdajama i Judinim poljupcima. Koliko sam puta zbog vlastite povrijeđenosti uzvraćala drugima istom mjerom? Koliko ...

No, puno puta osudili su me Isuse, baš kao i tebe, na smrt moji neprijatelji, ali i prijatelji – oni od kojih sam to najmanje očekivala. Često puta bez razloga, neutemeljeno, površno – baš kao što i tebe osudiše. Puno puta zabili su mač mojoj duši, a ja sam nespremna morala primiti taj udarac.

No, znam da zagledana u tvoje prihvaćanje Očeve volje i ja mogu prihvatiti svoj križ i krenuti s tobom na Kalvariju. Pružam ti ruku, povedi me svojim putem da spremnije mogu prihvatiti svaku osudu.

Budi mi blizu, budi tu.

Oče naš ...

Dušom njenom razboljenom, rastuženom, ražaljenom, prolazio mač je ljut.

Druga postaja:

Isus prima na se križ

"Ne želim nositi ovaj križ" – riječi su koje tako često ponavljam! I uvijek mi se križ bližnjega čini lakšim i manjim. A onda, kad u mislima vidim tvoje ruke kako grle drvo križa i primaju ga na svoja pleća, ostajem posramljena i nijema. Nijema pred veličinom tvoje spremnosti da zbog mene, mojih grijeha i propusta, a na koncu i za moj spas, poneseš taj teški križ. I život koji si mi darovao i svaki križ u njemu trebao bi me približiti k tebi. Da bar na trenutak osjetim tjeskobu i teret koje si ti osjetio primivši na se križ, kad već tako često ne primjećujem tvoju blizinu u svojem životu.

Isuse, na ovom putu kojim krećemo skupa, pomози mi da bez mrmljanja i pobune primim križ iz tvoje ruke. Pomози mi shvatiti da svaki moj križ, baš kao i tvoj, nije uzaludan. Žrtvom koju ću zbog njega podnijeti, možda će biti spašen samo jedan čovjek. Ali, bit će spašen!

Tvoj i moj križ – jedno su! Na tom putu, ne zaboravi me!

Zdravo Marijo ...

O koliko ucviljena, bješe ona uzvišena, Majka Sina jedinog.

Treća postaja:

Isus pada prvi put pod križem

Koliko puta sam uvjeren a u vlastitu "savršenost" i hodajući uspravne glave pokleknula, lutajući ovim strmim cestama života. Koliko sam puta pala pod

teretom vlastita grijeha i životnoga križa. I sjetih se tebe koji si hodajući ulicama Jeruzalema, vidjevši podrugujuće poglede i slušajući poruge ljudi, po prvi puta pao pod teretom križa. Umoran i izbičevan. To je mjesto gdje se susrećemo Ti i ja, iz dana u dan!

Isuse, znam da imam razloga ponovno ustati iz gliba grijeha u kojega stalno zapadam. Znam da ću tu susresti tebe koji ćeš mi pokazati kako prigrliti križ, čak i onda kada podam pod njegovim teretom, ponesena različitim životnim problemima i navezanostima. Znam da nećeš dopustiti da poginem pod teretom toga križa. Ustat ću i očistiti svoje blatnjave haljine i nastaviti hoditi tvojim putem.

Pruži mi ruku, nemoj me ostaviti!

Slava Ocu ...

Bol bolova sve to ljući, blaga Mati gledajući, muke slavnog Sina svog.

Peta postaja:

Šimun Cirenac pomaže Isusu nositi križ

Isuse, čak i ti posustao si i priznao da ne možeš sam nositi svoj križ. Šimun Cirenac, iako prisiljen, primio je na se dio tereta tvoga križa. Zašto onda radije posrćem na svojem križnom putu, umjesto da priznam svoju slabost i nemoć i prihvatim Šimunovu ruku? Zašto? Toliko puta u životu slao si mi pomoć, toliko puta me je dotaknula nevidljiva a živa ruka Šimuna Cirenca. A ja, što sam učinila? Iz vlastite oholosti nisam ju prihvatila. A onda sam u svojoj tjeskobi postavljala pitanja: "Zašto, Gospodine? Zašto?" i krivila sam tebe i sve oko sebe za nevolju koja me je snašla. Zbog vlastite zaslijepjenosti i hladnoće srca nisam mogla povjerovati u iskrene i dobre namjere čovjeka kojega si mi slao kao pomoć! Da sam se barem mogla osloboditi svoje oholosti i sljepoće...

Gospodine, hvala ti za sve Šimune Cirence koje stavljaš na moj životni put kako bi mi olakšao hod strmim cestama križnoga puta. S tobom je uvijek sve lakše. Daruj mi toliko poniznosti da smijem priznati da sam slaba i da na životnoj cesti trebam tvoju pomoć! Potakni me da drugima mogu pružiti ruku Šimuna Cirenca. Tako ćemo se ponovno sresti na tvom križnom putu!

Zdravo Marijo ...

Tko protužit neće s čistom, kada vidi gdje za Kristom, razdire se srce njoj?

Četvrta postaja:

Isus susreće svoju svetu Majku

Tek što si se podigao nakon prvoga pada pod križem, susrećeš svoju svetu Majku. Majku koja ti je darovala život, koja je bdjela uz tebe i bila svjedokinjom tvoga bogočovjštva. A sada te gleda izmučenog i u boli, kako prigrlivši svoj križ koračaš ka Golgoti.

S kolikom tjeskobom je podnosila taj teret, kad su se u trenutku vječnosti susreli tvoj i njen pogled, dok su te promatrali zlobni pogledi željni tvoga novoga pada! S kolikom bolom je gledala tvoj pad pod križem dok te je uokolo ismijavala silna svjetina. No, u svoj tvojoj bijedi i boli, tvoja je Majka uistinu shvatila tko si.

Ljubljeni Isuse, daj mi da kroz život uvijek uza se imam nekoga s majčinskim srcem. Nekoga tko će me razumjeti na mojem križnom putu kojim koračam skupa s tobom. Nekoga tko će mi pružiti nadu i uputiti pogled koji tješi. Hvala ti što tvoju Majku mogu zvati svojom Majkom i tvoga Oca svojim Ocem. Postala sam dijelom tvoje obitelji u kojoj se mogu osjetiti sigurnom i zaštićenom.

Blagoslovi tolike koji nisu zaštićeni majčinskom rukom, a još više one majke i očeve koje su padovi njihove djece razočarali. One roditelje koji tjeskobni, gledajući patnju svoje djece u ovom svijetu, koračaju njihovim putem s mačem u duši.

Pogledaj me isto onako kako si pogledao svoju svetu Majku! Blagoslovi me i izliječi svojim pogledom!

Oče naš ...

Koji čovjek ne bi plako', Majku Božju videć' tako, u tjeskobi tolikoj?

Šesta postaja:

Veronika pruža Isusu rubac

Ranjeni Kriste! Koliko je samo milost doživjela Veronika kada je pruživši svoj rubac da njime obrišeš svoje sveto krvavo lice, kao uspomenu dobila trajni obris tvoga patničkoga lica. Koliko je milosrđa i ljubavi prema tebi izranjenom bilo u Veronikinom srcu. Koliko hrabrosti i odvažnosti u njenom koraku, da ti i pored razjarenih vojnika i ljudi priđe i pruži svoj rubac. Njena ljubav i milosrđe ne poznaju računice ovoga svijeta! Da sam bila na njenom mjestu, da li bih imala hrabrosti koraknuti i pružiti ti svoju ruku i u njoj stisnuti rubac? Da li bih imala hrabrosti suočiti se sa silinom agonije i patnje u tvojim očima i u njima prepoznati svoj lik?

Gospodine, daruj mi malo više hrabrosti, onda kada trebam prići drugima i obrisati znoj s njihova izmučena i izobličena lica. Daj mi više samilosti prema čovjeku koji pored mene trpi i pati, a u kojemu prepoznamo tvoje patničko lice. Daj da u njihovim srcima ostavim biljeg brata čovjeka. Pomozi mi da u svojem srcu prepoznam tvoj lik, izranjen i krvav, ali i proslavljen koji sjaji!

Slava Ocu ...

Zarad grijeha svoga puka, gleda njega usred muka, i gdje bičem bijen bi.

Križni put

Sedma postaja:

Isus pada drugi put pod križem

Sad već vidno izmučen i ne mogavši se oduprijeti njegovoj golemoj silini, po drugi put pao si pod teretom križa! Kako je tvojoj Majci bilo mučno gledati tvoj drugi pad, a da ti pri tom nije mogla pružiti ruku, obrisati krv i znoj sa tvoga

čela i svojim ti pogledom pružiti tako potrebnu utjehu. Jedino što si mogao osjetiti, bio je bolni pad na zemlju, snažni udarci bičem po tvom već izmučenom tijelu i poruge onih zbog kojih si ponio teški križ.

Pred kušnjom ponovljenog pada nalazim se svakodnevno! Padam i ponovno ustajem, očišćena zahvaljujući tvojoj milosti, nježnosti i dobroti. Što bi sa mnom bilo da nije tvoje ljubavi prema nama, tvoga razumijevanja za svaki moj pad? Davno bih svoj život osudila na propast, ne znajući se podignuti pod teretom vlastitih grijeha i slabosti. Zaboravljajući da sam jaka onoliko koliko sam povezana s tobom! Omalovažavanje, poruga i osuda drugih ljudi obeshrabrile bi me i prikovale zauvijek za dno.

Hvala ti što me jačaš u mojoj slabosti! Dosta mi je Tvoja milost! Jer, snaga se u slabosti očituje!

Oče naš ...

Gleda svoga milog Sina, ostavljenog sred gorčina, gdje se s dušom podijeli.

Deveta postaja:

Isus pada treći put pod križem

Pitam se, kako si uopće mogao ponovno prigrliti križ i nastaviti koračati prema Golgoti, nakon što si i treći put pao pod teretom križa? Što bi se dogodilo s nama da si odustao i odbacio

svoj križ, isto onako kao što ga mi ponekad svim silama pokušavamo odbaciti od sebe? Što se to događa sa mnom kada iznova padam pod teretom svojega grijeha kojim se, ponekad nehotice, udaljavam od tebe?

Kad pred nas navale kušnje, kad smo pred većim životnim odlukama, najlakše je odustati i dopustiti da te teret koji prijete svom silinom svlada u potpunosti. Zašto se boriti pod teretom onoga što te neprestano koči, sputava, vuče ka dnu? Zašto padati i ponovno ustajati? Ali, tvoj pad Isuse, pokazuje mi da svaki pad ima svoj početak i kraj. Najprije pogled prema dnu a potom pogled prema nebu, k spasenju i oslobođenju. Padanje i ustajanje iščekivanje su... Gledajući te izranjenog i izmučenog kako se na izmaku snaga pridrižeš pod teretom naših grijeha i koračaš prema Golgoti, mogu samo ustuknuti i priznati svoju nemoć pred tvojom snagom u slabosti.

Sad uistinu shvaćam da pad nije kraj!

Slava Ocu ...

Neka ljubav srca moga, gori sveđ za Krista Boga, da mu u svem omilim.

Osma postaja:

Isus tješi jeruzalemske žene

Među silnom svjetinom koja ti se podrugivala dok si se jedva pridizao nakon drugoga pada pod križem, našle su se i pobožne jeruzalemske žene. One koje su bile svjedokinjama tvojih čudesnih djela i slušale i upijale svaku tvoju riječ. S lica tih žena slijevale su se sada suze zbog tvoje sudbine. No, znajući da izvršavaš volju svojega Oca mogao si ih samo tješiti riječima da radije plaču nad sobom i djecom svojom, koja trebaju njihov pogled i utjehu. Odakle je mogla doći snaga da i u trenucima svoje najveće tjeskobe možeš tješiti druge, osim od Oca čiju si volju prihvatio.

U jeruzalemskim se ženama tako često možemo prepoznati. Onda kada radije žalimo druge i pokušavamo proniknuti u njihove savjesti, prije nego se žalostimo zbog vlastitih grijeha i nestalnosti našega srca! Ipak, podaj nam toliko poniznosti da najprije žalimo zbog svojih grijeha, da bismo iskrena i čista srca mogli druge tješiti onom snagom kojom si na svojem križnom putu tješio jeruzalemske žene.

Daruj nam više osjećaja za one koji trpe i ne dopusti da se naše djelovanje završi samo na žalovanju. I ne daj da zaboravimo da od tebe i iz tvoje ruke uvijek dolazi najveća utjeha!

Zdravo Marijo ...

Vrelo milja slatka Mati, bol mi gorku osjećati daj, da s tobom procvilim.

Deseta postaja:

Isusa svlače

Kakvu si sramotu, porugu i napad na stidljivost i dostojanstvo morao pretrpjeti kad su te onako izranjenog i na umoru svukli, i za haljinu tvoju bacili kocku. Kako je bilo teško biti ogoljen i posramljen usred tišine i tame Kalvarije. No, tvoja ogoljenost i izranjenost simbol je pobjede duha nad tijelom.

Gospodine, tako je i s nama! Koliko puta pred drugima stavljamo različite maske na sebe, plašeci se ogoliti svoje misli i srce i predati se tebi i drugima onakvi kakvi uistinu jesmo, grešni i slabi. No, još je teže biti nepravedno i na silu ogoljen, i nepravedno osuđen slušati pogrde ljudi koji se i sami boje svoje ogoljenosti pred tobom. Teško je prihvatiti osudu za grijehe koje nisi počinio i krivnju u kojoj nemaš udjela. Teško je na silu prikazati svoju najdublju intimu pred svijetom a potom nastaviti živjeti kao da se to nije dogodilo. No, to je naša deseta postaja i deseti križ u kojemu se susrećemo. Neka čistoća tvoga srca i tijela i meni postane uzorom da se ne bojim svojih djela, riječi i misli. Onda kad me na silu odvuku na stranu i ogole pred cijelim svijetom. Pomozi mi da se ne kockam s čistoćom svojega tijela i srca i da ne dajem u besćenje ono što si mi tako velikodušno darovao!

Pomozi mi da i ogoljena mogu mirne savjesti stajati pred Tobom i drugim ljudima!

Oče naš ...

Rane drage, Majko sveta, Spasa za me razapeta, tisni posred srca mog.

Jedanaesta postaja:

Isusa pribijaju na križ

Isuse, kako je bilo biti pribijen na križ kojega si grlio i prihvatio ponižeti za sve nas? Tvoje raširene i čavlima na drvo

križa pribijene ruke, pokazuju nam stvarnost: svojom bezgraničnom ljubavlju i s križa grliš cijeli svijet. Taj je prizor sjedinjuća slika tvoje žrtve na križu i predanosti Očevoj volji kako bi nas spasio.

Pristajem li biti pribijena na "križ" zbog ljubavi prema Tebi? Pristajem li zagrliti cijeli svijet? Pristajem li ponekad osim tjelesne boli doživjeti i bol u duši? Istu onu bol koju si i ti osjetio na križu. Pristajem li ponijeti teret za drugoga i pomoći onomu koji trpi tjelesnu, a još više duhovnu bol? Pomozi mi da svakodnevnim ispitom savjesti u skrušenosti srca odgovorim na ova pitanja.

Pomozi mi da radije pristanem biti pribijena na "križ" nego pribijati druge na "križ", i biti nijema promatračica tuđe boli.

Zdravo Marijo ...

Neka dođu i na mene patnje za me podnesene Sina tvoga ranjenog.

Trinaesta postaja:

Isusa skidaju s križa

Vidjeti Majku kako drži mrtvo tijelo svojega Sina u naručju – odraz je najveće čovjekove boli i patnje. Isuse, istu je bol doživjela tvoja Majka! Ona – koja te je malenoga njegovala i štitila, primila je Tvoje beživotno tijelo u naručje.

Njena je bol pretvorena u ljubav i nadu u kojoj je iščekivala ponovni susret s Tobom u vječnosti! Dobro je znala da smrt nije kraj!

Koliki su roditelji danas primorani "skidati s križa" svoje dijete. S križa njihove patnje i nemogućnosti prihvatiti teret kojega im je Gospodin natovarilo na pleća. I njima samima vjerujem "mač probada dušu". Koliki su doživjeli trenutak skidati obješeno "tijelo od tijela svojega"... I toliko je tužnih i tragičnih priča oko nas. Tragedija, nesmotrenosti, borbe i stradanja. I gdje sam tu ja, ili ti prijatelju? Gdje je moja ili tvoja odgovornost za onoga "pored"? Zašto nas često, prečesto, tek takve slike mogu podsjetiti na veličinu života. Na veličinu tog nezasluzenog Dara.

Isuse! Pomozi mi bol preobražavati u ljubav! Pomozi mi primati Tvoje Tijelo u Euharistiji pobožno i uvijek čista i skrušena srca!

Oče naš ...

U tom društvu uz Križ stati, s tobom jade jadovati, želja mi je jedina.

Dvanaesta postaja:

Isus umire na križu

Tvoj pogled prema nebu i riječi koje si izgovorio na križu: "Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?", jasno pokazuju jačinu tvoje tjeskobe. No, predajući svoj duh u Očeve ruke, predao si u Njegovo krilo cijelo čovječanstvo. Svojom si smrću otkupio cijeli svijet. Tvoja smrtna tjeskoba s jedne strane, i moć opraštanja i molitve za one koji su te pribili na križ s druge strane, poručuju nam: "Okanite se svoje sebičnosti, prihvatite volju Očevu i opraštajte jedni drugima."

A ja, jesam li spremna umrijeti svojoj oholosti, taštini, sebeljublju, nemogućnosti opraštanja, tvrdoći srca? Sve da se tebi svidim. Jesam li spremna umrijeti na križu svoje svakodnevce i predavati cijeli svoj život u Očeve ruke? Pomozi mi da iz obzorja života nikada ne izgubim sliku križa, Tvojega prijestolja s kojega si pobijedio smrt. Tvoja je smrt trenutak Tvoje pobjede.

Smrt nije kraj! Poslije smrti rađa se novi život, u Tebi Isuse!

Slava Ocu ...

Daj mi s tobom suze livat, Raspetoga oplakivat, dok na svijetu budem ja.

Četrnaesta postaja:

Isusa polažu u grob

Tvoje riječi izgovorene još za života: "Ako pšenično zrno, pavši na zemlju, ne umre, ne donosi rod. Ako li umre, urodi" (Iv 12,24), svoj pravi smisao dobivaju tvojom smrću i uskrsnućem. Uistinu, prazan grob upućuje nam pogled prema nebu i prema vječnosti koje si nam svojom smrću na križu darovao.

Pomozi mi da češće u "grob" svojega života polažem sve svoje slabosti i grijeha, da bih očišćena od svih opačina ovoga svijeta mogla nanovo uskrsnuti s Tobom, novomu životu. Tek kad naučim nositi svoj križ, umirati svojim grijesima, shvatit ću veličinu uskrsnuća.

Tvoj prazan grob, znak je najveće pobjede života nad smrću i čistoće nad grijehom. Smrt uistinu vodi u život!

Zdravo Marijo ...

Kada dođu smrtni časi, Kriste Bože, nek me spasi, Majke tvoje zagovor.

Kad mi zemlja tijelo primi, dušu onda uzmi ti mi, u nebeski blažen dvor.

Zaključna molitva

Isuse, hvala ti što si mi dopustio biti Ti blizu i u duhu proživljavati patnje koje si proživljavao da bi nas spasio od propasti i darovao nam vječni život. Pomozi mi da drugima danomice mogu prenositi tajnu tvojega Uskrsnuća.

Marijo, daj da uvijek po uzoru na tvoju ljubav prema Isusu, mogu ljubiti Boga i one koje mi stavljaš na životni put. Neka mi tvoja bespogovorna ljubav, unatoč svakodnevnim križevima, pomogne da u svakom čovjeku prepoznam tvojega Sina koji je svojom smrću i uskrsnućem otkupio cijeli svijet.

Isuse i Marijo, hvala vam što zagledana u sjaj križa mogu s vama krenuti u novi život!

Proslavljeno Stepinčevo u Subotici

Vjernici grada Subotice već desetak godina zajednički slave blagdan bl. Alojzija Stepinca u Franjevačkoj crkvi u kojoj se od 2. do 11. veljače održava tradicionalna devetnica u čast Gospi Lurdskoj. Euharistijsko slavlje kao i svih prethodnih godina na sam blagdan 11. veljače, predslavio je biskup Ivan Pénzes s kojim je suslavilo trinaest svećenika.

Na početku slavlja biskupa, okupljene svećenike i lijepi broj vjernika pozdravio je gvardijan o. Ivan Bošnjak, izrazivši radost što i ove godine svi zajedno, na čelu s biskupom, slavimo blagdan bl. Alojzija Stepinca koji je svoju ljubav prema Bogu, bližnjemu i prema svom hrvatskom narodu posvjedočio svojom krvlju.

U prigodnoj propovijedi biskup Pénzes je najprije u kratkim crtama podsjetio na životni put blaženog kardinala Stepinca. Posebno je naglasio: *Snagu za svoje hrabro svjedočenje crpio je iz vjere u Božje sveznanje i u Božju svemoć. To je bl. Alojzija ispunjavalo pouzdanjem, davalo mu snagu da ostane uspravan i nepokolebljiv u svim protivštinama. Doista ga, kao ni sv. Pavla, ništa nije moglo odvojiti od ljubavi Kristove: nikakve nevolje, nikakva progonstva, osude, zlostavljanja, tamnovanja, nikakve nepravde. U svemu tome on je nadmoćno pobijedio, kao i toliki kršćanski mučenici i svjedoci vjere prije i poslije njega. U svemu je ostajao vjeran svome biskupskom geslu: "U tebe se, Gospodine, uzdam!", rekao je biskup. U nastavku propovijedi, upitao je okupljene vjernike kako sačuvati vjeru u doba sve većeg ateizma i vjerske ravnodušnosti? Kako*

usaditi živu vjeru u srca mladih naraštaja da im ona osvjetljava životni put i pruža neuništivu nadu u svim nedaćama koje proživljavaju kao što su to proživljavali i mnogi njihovi vršnjaci tijekom svih stoljeća kršćanstva? Odgovor na ta pitanja, istaknuo je biskup Pénzes, možemo pronaći promatrajući lik i djelo kršćanskih mučenika u čiji zbor je svrstan i bl. Alojzije Stepinac. *Nasljedovati mučenike znači ljubiti istinu i ispovijedati istinu. Ta istina glasi: Bog je Otac svih ljudi. On nas toliko ljubi da je radi nas i radi našega spasenja predao svoga Sina. To je istina da je svaki čovjek dijete Božje i ima svoje dostojanstvo koje svi trebaju poštivati*, zaključio je biskup.

Na misi su pjevali združeni zborovi župa Sv. Roka i Marije Majke Crkve te pjevači Franjevačke crkve kao i članovi zbora Collegium musicum catholicum. Psalam je pjevala **Antonija Piuković** a zborom je ravnao **Miroslav Stantić**. Na kraju mise vjernici su poljupcem iskazali počast moćima bl. Alojzija Stepinca.

Devetnica Gospi Lurdskoj u Franjevačkoj crkvi i ove je godine započela 2. veljače proslavom Dana posvećenoga života, kada su se na misi koju je predvodio biskup Pénzes okupili redovnici i redovnice grada. Kroz svih devet dana misu je predvodio i propovijedao mladi franjevac o. **Ivan Cvjetković**, koji od prošle godine živi i djeluje u subotičkom samostanu. U svojim propovijedima govorio je o otajstvima Gospina života te o njezinom štovanju diljem svijeta, osobito u Lurdu kao i o plodovima Gospina štovanja u svakodnevnom životu vjernika. /**Andrija Anišić**/

Širi se štovanje Sluge Božjega o. Gerarda

Vicpostulatura Sluge Božjeg oca Gerarda će ove godine pokrenuti glasilo za promicanje štovanja oca Gerarda "Otac Gerard – Glasilo vicepostulature za promicanje štovanja oca Gerarda", koje će se izdavati u Subotici, a čiji je glavni pokretač o. Mato Miloš. Ovaj list će izlaziti dva puta godišnje, na dan smrti Sluge Božjega 24. lipnja i za Božić, jer je otac Gerard Tomo Stantić bio veliki štovatelj djeteta Isusa i njegova djetinjstva.

Oko ovog projekta su se okupili patri teolozi, te će u listu biti zastupljeni članci: "Suvremeni duhovni lik oca Gerarda", "Sveto pismo u životu oca Gerarda", "Terezijanska molitva u životu oca Gerarda", "Majka Božja u životu oca Gerarda", teme u svezi s obiteljskim problemima, ekumenizam, a mladi i djeca će također imati svoju stranicu na kojoj će pisati kako oni doživljavaju oca Gerarda.

Želimo zahvatiti sve pore kulture i duha našega podneblja, u Somboru, Subotici i Đurđinu, nebili se s ova tri punkta štovanje oca Gerarda proširilo. Angažirali smo pjesnike, slikare i slamarke, a pripremamo se i za komemoraciju smrti oca Gerarda 23. i 24. lipnja, gdje će sudjelovati naš biskup dr. Ivan Pénzes, a imamo naznake da će doći i kardinal Walter Kasper, a jedan dan bi se kod karmelićana u Somboru posvetio duhovnoj obnovi. Ovogodišnja tema korizme je Molitva Gospodnja – Očenaš, a sljedeće godine ćemo cijelu korizmu posvetiti temama vezanim za našega Slugu Božjeg. Otac Gerard je u Somboru djelovao 55 godina, te bismo željeli oživjeti njegovo štovanje, koje je pomalo utihnulo – rekao nam je karmelićanin o. Mato Miloš.

Postupak za proglašenje blaženim i svetim oca Gerarda Tome Stantića je 1985. godine pokrenuo tadašnji subotički biskup Matija Zvekanović, pošto je saslušao Biskupsku konferenciju Jugoslavije i dobio suglasnost Kongregacije koja je pri Svetoj Stolici nadležna za proglašenje svetima onih koji u Božjem narodu slove kao Božji ljudi. Pri postupku za proglašenje blaženim i svetim su potrebna i čuda, tako da će se u ovoj reviji za promicanje štovanja oca Gerarda Tome Stantića naći i strana o milostima i čudima zadobivenim zagovorom jedinog kandidata za sveca sa naših prostora. Revija će se izdavati na dva jezika: hrvatskom i mađarskom.

Z. Gorjanac

Uzvišenost nebeskog Oca

Četvrta je godina kako Duhovni centar o. Gerarda u suradnji sa HKUD "Vladimir Nazor" organizira korizmene duhovne tribine u Hrvatskom domu u Somboru. Ovogodišnja tema je Molitva Gospodnja – Očenaš. Predavanje na prvoj tribini na temu "Oče naš koji jesi na nebesima, sveti se ime tvoje", održao je o. Petar Janjić, karmelićanin iz samostana Gospe Karmelske na otoku i u gradu Krku.

Nazočne je pozdravio predsjednik društva **Šima Raič** iskazavši zadovoljstvo što HKUD "Vladimir Nazor" surađuje s karmelićanima i što su ove tribine uvijek lijepo posjećene. Otac **Zlatko Žuvela** je napomenuo da su ove korizmene tribine današnji izričaj, nastavak onih čuvenih korizmenih propovijedi po kojima je Karmel u Somboru bio prepoznat od samog svog početka. Sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić je u karmelskoj crkvi održavao korizmene propovijedi od 1905. pa sve do 1920. godine, kada ga je zamijenio o. Ambrozije Bašić. Nakon prerane smrti o. Ambrozija, o. Gerard nastavlja održavati korizmene propovijedi sve dok ga nisu zamijenili svećenici mlađeg naraštaja. Iz te tradicije su se razvile sadašnje korizmene tribine, a svjedočanstva govore da je crkva za koju se smatra da može primiti tri tisuće duša, bila dupkom puna.

Predavač je uvodnom izlaganju rekao nekoliko riječi o molitvi općenito, a potom je uslijedilo razmatranje. *Današnji čovjek nema toliku utjehu u riječi Otac, jer nerijetko ima krive predodžbe o ocu i o majci. Riječi "Oče naš" zahtijevaju da iziđemo iz svoje zatvorenosti i otvorimo se prema ljudima koji imaju istog, zajedničkog nebeskog Oca*, rekao je predavač nadodavši da izraz "koji jesi" dolazi od "Ja sam koji jesam", dok izraz "na nebesima" ne označava Božju udaljenost, već njegovu uzvišenost. Otac Petar je razmatrajući ovaj izraz naglasio da Bog stanuje tamo gdje mu se otvori srce, a nebo bi trebalo biti naša duša, naša nutrina, mjesto gdje Bog stanuje. Kod sljedećeg izraza "Sveti se ime Tvoje", otac Petar je naglasio da svojim životom trebamo drugima omogućiti da vide svetost Božju i da ga slave. Svetiti ime Božje ustvari znači slaviti Boga. *Budući da molitva Očenaša proizlazi iz Isusove vlastite molitve, iz razgovora Sina s Ocem, njegova dubina seže onkraj riječi. Riječi ne mogu obuhvatiti bogatstvo te molitve. Ta molitva obuhvaća svu širinu ljudskog postojanja svih vremena. Veliki molitelji svih stoljeća zbog svoga nutarnjeg jedinstva s Gospodinom, mogli su sići u dubinu onkraj riječi i stoga nam mogu dodatno otvoriti skriveno bogatstvo molitve*, naglasio je otac Petar Janjić.

Daliborka Malenić, učenica drugog razreda Gimnazije i učenica Srednje glazbene škole u Somboru, je svirajući nekoliko stavaka klasične glazbe na flauti, kao i prošle godine, uljepšala ovu korizmenu tribinu i oduševila nazočne u Hrvatskom domu.

Z. Gorjanac

Konzervacija i restauracija Križnoga puta u crkvi Sv. Marka Stari Žednik

U nedjelju 22. veljače, u župnoj crkvi Sv. Marka u Starom Žedniku nakon sv. mise u 10 sati, preč. **Željko Šipek** blagoslovio je obnovljene slike Križnoga puta.

Član žedničke župne zajednice, **Saša Bukvić**, vođen željom uraditi nešto za svoju crkvu, obratio se župniku vlč. **Željku Šipeku** i u razgovoru koji je uslijedio rođena je ideja oko obnove samih slika i okvira. Saša je odmah marljivo prionuo na posao i već u prvu sliku unio svoju vještinu i umijeće što je župnika oduševilo, te je došao na ideju da se ispod svake slike na mesinganoj ploči ugravira naziv postaje križnoga puta dvojezično – hrvatski i mađarski.

Uljane slike dolaze iz umjetničke radionice baroknog slikara Pavla Šubiča iz Kranjske. Slikar je poznat po tomu što je kompoziciju križnoga puta naslikao više puta pa autora možemo nazvati izvanrednim kopistom. Identične slike križnoga puta koje se nalaze u župnoj crkvi Sv. Marka susrećemo još u Franjevačkom samostanu Duha Svetoga u Fojnici i u Franjevačkom samostanu Sv. Roka u Virovitici. Kompoziciju križnoga puta Šubič je naslikao za 140 forinta u vremenskom razdoblju od 1. studenoga 1897. do 30. travnja 1898. godine, pa možemo smatrati da su i slike podvrgnute restauraciji i konzervaciji nastale u ovom vremenskom razdoblju, tj. početkom 19. stoljeća. Jedina razlika među njima je u dimenzijama, pretpostavlja se (na temelju viđenog) da su slike, koje su podvrgnute restauraciji, bile prije uramljivana opsejčene kako bi se uklopile u sadašnje okvire. Tim zahvatom je sigurno i odstranjen potpis autora. Prvobitno su slike bile postavljene u barokne okvire koji su iz nepoznatih razloga zamijenjeni novim. Slike su rađene u tehnici ulja na platnu. Platno je rijetko i preparirano tutkalo-krednom preparacijom. Slikarsko platno je postavljeno na blind okvir s kajlovima. Blind okvir je novijeg datuma. Na poledini slika se nalazi štambiljem utisnuti broj. Slike su očuvane, s neznatnim mehaničkim oštećenjima koja su sanirana. Sa slika su odstranjene nečistoće nastale od strane kukaca i pod utjecajem atmosferskih prilika kao i stari zaštitni lak, mehaničkim i kemijskim putem. Slike su zaštićene damar lakom. Križevi na okvirima nisu originali, već vjerne kopije. Oni su pozlaćeni kao i brojevi postaja na okvirima i zaštićeni lakom.

Ljubica Vukov

Korizma u Plavni

Nakon "Šokačkog bala" u Baču u organizaciji HKUPD-a "Mostonga", maškara i maskenbala u Vajskoj u organizaciji HKUPD-a "Dukat", te obnove trodnevnih pokladnih običaja u Plavni, u svim je ovim mjestima nastupilo vrijeme povratka duhovnom životu i pravim vrednotama.

Na sv. misi na Čistu srijedu, crkva Sv. Jakova u Plavni bila je ispunjena brojnim župljanima. Tom je prigodom vlč. **Josip Štefković** obavio blagoslov pepela i pepeljanje. Vlč. Josip je pozvao vjernike na češću i jaču molitvu, čitanje i meditiranje Božje riječi i duhovnog štiva, kao produbljivanje duhovnoga života koji je kod mnogih u zastoju. Kršćanin nema radnih i neradnih dana – njegova molitva mora biti neizostavna točka dnevnoga reda svakoga dana.

I rad u HKUPD "Matoš" odvija se u ovom vremenu u duhu korizme. Pjevački zbor redovito pjeva korizmene pjesme na nedjeljnim sv. misama, a trenutačno uvježbava za manifestaciju "Dani A. G. Matoša i dr. Josipa Andrića" skladbu "Mučeniče Kristov", koju je dr. Andrić posvetio sv. Nikoli Taveliću. Upravo, između dviju proba ovoga zbora, uslijedilo nam je "korizmeno iznenađenje": posjetio nas je ravnatelj NIU "Hrvatska riječ" **Ivan Karan** sa svojim suradnicima i tom nam je prigodom ustupio računalo s popratnom opremom za potrebe dopisništva i našega Društva. U našoj župnoj zajednici, pod vodstvom vlč. Josipa, započela je pobožnost križnoga puta koja će se odvijati svakoga petka tijekom cijele korizme, kao znak podsjećanja na Kristovu muku i patnju. To je prigoda da se sjetimo i vlastitih patnja i bolova i prihvatimo ih kako je to učinio Isus Krist. Nadamo se da će naša župna crkva, koju su počeli graditi naši preci prije točno 200 godina (1809.), svakog petka u 15 sati biti sve punija. Mnogi će se ugodno iznenaditi novim slikama na postajama križnoga puta, koje je ove godine na početku korizme postavio naš župnik. /**Zvonimir Pelajić**/

Tribina u Đurđinu

U župnoj dvorani u Đurđinu održana je u nedjelju 8. ožujka tribina na temu "Caritas - oporuka, obveze i mogućnosti". Gosti predavači bili su vlč. **István Dobai**, ravnatelj Caritasa Subotičke biskupije i **Gabor Ric**, koordinator ove ustanove.

Nazočnima je ukratko predstavljena povijest Caritasa i organizacija rada u Subotičkoj biskupiji. Ujedno smo svi pozvani preispitati mogućnosti i sposobnosti, kako bismo se i mi mogli organizirati na području svojih župa. Svugdje ima

Bački Hrvati u Mađarskoj

U povodu osamdesetog rođendana poznatog hrvatskog koreografa **Antuna Kričkovića** (rođenog u Gari) koji živi i radi u Mađarskoj, 14. veljače upriličen je koncert hrvatskog ansambla "Luč" iz Budimpešte, čiji je i sam umjetnik osnivač. U prelijepom ambijentu budimpeštanske dvorane "Duna palota" okupilo se preko stotinu Hrvata, uglavnom iz Bačke, koji žive i rade diljem cijele Mađarske.

Divno je bilo vidjeti toliko ljudi na jednome mjestu koji cijene rad svog sunarodnjaka. Prvi dio večeri bio je svojevrsna zahvala Antunovih suradnika, prijatelja kao i veleposlanika RH u Mađarskoj **mr. sc. Ivana Bandića** koji je iskrenim riječima zahvalio umjetniku na tomu što je znao iskoristiti darovani mu talent od Boga i pokloniti svojoj publici kao i budućim naraštajima veliki broj djela. Poželjevši mu da ga Bog blagoslovi i da mu da još snage da može raditi ono što voli i nadalje stvarati plesove koji oslikavaju narode i narodnosti (Rumunje, Hrvate, Mađare i dr.) te njihove vjerske i narodne običaje. Kroz folklor je predstavljeno i nekoliko starih bunjevačkih običaja.

U nedjelju 15. veljače u crkvi Sv. Mihovila u Budimpešti, svetu misu na hrvatskom jeziku održao **p. Árpád Horvath**, koji je u svojoj propovijedi koja se odnosila na evanđelje (Mk 1,40-45), u kome Isus samilosno pruža ruku gubavcu i iscjeljuje ga, svima nama ukazao na to da i u današnje vrijeme ima veliki broj bolesnih i onih kojima je naša ruka potrebna.

Marijana

onih kojima bi nečija pomoć, bilo materijalna bilo duhovna, dobro došla.

Kako bismo vidjeli tuđe siromaštvo, bolest ili osamljenost, potrebno je malo vremena, zanimanja i hodanja ulicama i sokacima našega sela. A najpotrebnija je dobra volja, velikodušnost i ljubav prema čovjeku.

U jednom udžbeniku za više razrede osnovne škole stoji prekrasan naslov cijeloga poglavlja "Ljubav nam je potrebna od kruha". Vidjeti što je čovjekova prva potreba – kruh ili Radosna vijest, to je dar koji dolazi odozgo. Ali svakako kad nekome s ljubavlju pomogneš, nahraniš ga, odjeneš ili utješiš, već si mu navijestio Isusa Krista.

Verica Dulić

Kersko župno prelo

Sada već vrlo popularno, peto po redu Kersko župno prelo održano je u subotu 21. veljače u organizaciji Pastoralnog vijeća župe Sv. Roka. U vjeronaučnoj dvorani Kerčane i njihove goste, njih oko 100, prvi puta je zabavljao mladi i vrlo talentirani orkestar "Dukati".

Nakon pozdrava domaćina prela, župnika **preč. Andrije Anišića**, slijedio je program u okviru kojeg je izveden igrokaz **Đule Milodanović "Pametni divani"**, koji je izazvao obilje smijeha kod gostiju. Pročitano je nekoliko preljskih pjesama, a dodijeljene su i tzv. "smišne" diplome: za najvišlje čelo, najvickastije brkove, najljepši prsluk, a diplomu je dobio i gost koji je najčešće pozivao konobara i dr.

Organizirana je i tombola, koju su značajno pomogli sponzori, a kao nagrade su, u duhu Književnog prela održanog prethodnu večer, dominirale knjige.

Glavna nagrada na tomboli je bio DVD plejer, a sreću da ga dobije imala je **Vesna Kovačević**.

Kao i u nekoliko prethodnih godina, i prije samog prela na župi je napravljen "disnotor". Na njemu su napravljene "divenice i krvavice" koje su bile u krumpiraći za preljsku večeru.

Na prelu su se osobito istaknuli mladi, kako u njegovoj pripremi, tako i tijekom večeri u posluživanju kod stola. Na koncu su strpljivo dočekali kraj prela kako bi pripremili dvoranu za njihov omiljeni nedjeljni vjeronauk.

Lazar Cvijin

Zaručnički tečaj

Tečaj za zaručnike grada Subotice i okolice održan je ove godine od 2. do 6. ožujka u katedralnoj župi Sv. Terezije. Na tečaju se okupilo 38 zaručnika.

Predavanje o braku i obitelji u Bibliji održao je **mons. dr. Andrija Kopilović**, o psihologiji bračnog para **mons. Stjepan Beretić**, o sakramentu ženidbe i duhovnom životu u braku i obitelji govorio je **mr. Andrija Anišić**. **Dr. Marija Mandić** govorila je o prirodnim metodama planiranja obitelji odnosno reguliranja poroda. Prije njezinog izlaganja zaručnici su pogledali igrani film "Ja sam tu", koji na simpatičan i vrlo poučan način govori o razvoju ljudskog života u majčinoj utrobi od začeća do rođenja. Zatim su pogledali kratki film o pobačaju pod nazivom "Hard truth", a mr. Andrija Anišić upozorio je zaručnike na moralne probleme vezane uz pobačaj, umjetnu oplodnju i genetska ispitivanja ukoliko se ona poduzimaju kako bi se utvrdila anomalija djeteta zbog kojega se majkama savjetuje pobačaj.

Posljednjeg dana tečaja zaručnicima je o iskustvima bračnog i obiteljskog života govorio bračni par **Vesna i Ladislav Huska**.

Zaručnici su sa zanimanjem pratili izlaganja predavača, a najviše pitanja postavili su liječnici i bračnom paru. /Zv./

Zahvala

Htjela bih se javno zahvaliti bračnom paru Huska, na prekrasnom svjedočenju kršćanskog braka. Oni su bili petog dana zaručničkog tečaja i govorili su nam sve ono što su mislili da treba znati. Prethodnih dana su govorili svećenici i to je bilo jako lijepo. Ali njihovo svjedočenje je upravo ono što sve nas čeka jednog dana. Govorili su iskreno i bilo je i smijeha, ali i ozbiljnih tema. Ipak je kršćanski brak sasvim ozbiljna stvar. Ali ono što mi je bilo najljepše jest što su nam na kraju poželjeli sretne brakove i da naši brakovi budu sretniji od njihovog.

N. S.

Teret ljudske navezanosti

Pjesmom "Bliže o Bože moj", koju je na flauti izvela Daliborka Malenić, u ponedjeljak 9. ožujka započeo je drugi korizmeni susret kojega organiziraju somborski karmelićani u suradnji s HKUD "Vladimir Nazor" iz Sombora. Nastavilo se s razmatranjem Molitve Gospodnje koju je ovoga puta razmatrao o. Antonio Mario Ćirko u izrazu "Dođi kraljevstvo tvoje".

Otac Antonio je želio pokazati koliko čovjeka od Boga udaljuju svakodnevne stvari kao što su navezanosti na televizor, radio, virtualni svijet i mnoge druge svakodnevne navezanosti. Kada današnji čovjek dođe doma, prvo

segne za daljinskim upravljačem ne bi li uključio televizor ili pustio glazbu, jer jednostavno nije naviknut na tišinu, a upravo u tišini nalazimo Boga. To je otac Antonio i prikazao praktičnim primjerom, čitajući psalam i naizmjenice pojačavajući i smanjujući modernu elektronsku glazbu. *Današnji ritam života nas želi udaljiti od molitve koja nam daje snagu, a Isus nam je dao jednostavnu Molitvu Gospodnju, bez ikakvih teoloških traktata. Dragi Bog je naš kralj koji nas dariva, ali trebamo imati otvoreno srce* - istaknuo je predavač. Problem navezanosti na zemaljske stvari o. Antonio je prikazao još jednim praktičnim primjerom – špagom za koju je bio vezan i s kojom je mogao hodati samo onoliko dokle ona seže. Međutim, škarama koje predstavljaju Boga i Kraljevstvo Božje je presjekao špagu i bio slobodan. Napravio je i usporedbu s pticom kojoj je vezana noga i čiji let ne seže visoko. Bog je, dakle, taj koji može presjeći konopac ljudske navezanosti. Otac Antonio je posebno istaknuo da su jednostavnost, poštenje, nesebičnost i ljubav potrebni za naviještanje Kraljevstva Božjega koje je tu, ali dolazi neprimjetno. Stoga je potrebno biti kao dijete, jer je dječje srce jednostavno, a Kraljevstvo Božje se može crpiti iz konkretnih stvari kao što su Sveto pismo i sakramenti. Na koncu su predavač i o. **Zlatko Žuvela** prikazali Molitvu Gospodnju kao dijalog između molitelja i Boga. Ovaj interesantan prikaz molitve je pokazao koliko je potrebno otvoriti srce u molitvi i razmišljati o svakoj riječi koja biva izgovorena.

Z. Gorjanac

Tradicionalni maskenbal u Petrovaradinu

Stavivši maske na lice, nekoliko vjernika iz Novog Sada prešlo je most koji povezuje bačku i srijemsku stranu i uputilo se na mnogima dobro poznat "Petrovaradinski maskenbal", koji je održan u prostorijama samostana crkve Sv. Jurja.

U prostorijama koje su uređene za okupljanje kršćanske mladeži, za kratko vrijeme okupilo se skoro dvije stotine mladih katolika. Vješto izrađene maske mogle su nas povesti u različita razdoblja naše povijesti, vjerskih i svjetskih značajnih događaja za čovječanstvo. Kao i ranijih godina, neizbje-

Žedničko prelo 2009.

U organizaciji crkvene općine 19. veljače na "Debo četvrtak" održano je Žedničko prelo. Nakon dvogodišnjeg planiranja, Pastoralno vijeće ove župe organiziralo je prvo Župno prelo.

Ovo Prelo bilo je specifično po tomu što je samu organizaciju Prela preuzela župna zajednica tj. sami sudionici Prela. Sama činjenica da se okupilo preko 180 gostiju dovoljni je razlog da se zaključi da je i običnom čovjeku potrebno druženje, pjesma i igra. Prelo je započelo maskenbalom, pomalo nesvakidašnjim. Djeca su glumila i iz srca nas zasmijavala. Bilo je predivno gledati ta ozarena lica i maštovite kostime koje su sa ponosom nosili. Gosti prela su birali i izabrali najljepšu masku gdje je pobijedila **Ljubica Fabijan**. Uslijedile su i nagrade, kako glavna tako i za sve sudionike maskenbala. Nagrade je uručila i sponzorirala **Dijana Kuzmanović**.

Nakon toga uslijedio je izbor za najljepšu prelju Žednika. Naše lijepe cure ponosno su nosile bunjevačko ruvo. Svaki detalj na njima bio je s puno pažnje pripremljen kao u ona davna vremena, a frizure su ljepota za sebe. Dok su cure igrale kolo, svi smo uživali u ljepoti naše tradicije koja u Žedniku sigurno neće nestati. Iako su sve cure, svaka na svoj način bile predivne, za najljepšu prelju izabrana je **Jelica Ćipak** i to opet po izboru gostiju. Glavnu nagradu sponzorirao je manager hotela Elitte Palić, **Saša Bukvić**, a da svaka prelja dobije cvijet pobrinula se naša cvjećarka **Marica Korponaić**.

Za pripremu tradicionalnih jela: krumpirače i odličnih fanaka, pobrinuo se i sam vlasnik restorana **Zvonko**, koji je ujedno svim preljama darovao večeru. A nakon obilne večere na red je došla tombola. Zahvaljujući sponzorstvu obitelji Fabijan i Kuzmanović imali smo preko 60 nagrada. Za izvlačenje nagrada bio je zadužen naš župnik **Željko Šipek**.

Mnogi župljani pomogli su pri samoj organizaciji svojim radom ili sponzorstvom te im od srca hvala. Naša je župna zajednica pokazala da i mi župljani župe Sv. Marka moramo imati dan za sebe kada ćemo uz pjesmu i veselje uživati u našem Prelu. Hvala Bogu i na tom velikom daru zajedništva!

Nataša

žno je bilo maskiranje u biskupe, franjevce i anđele, kao i razne povijesne i animirane likove. Bio je to događaj ispunjen darivanjem osmijeha svakome tko bi se našao kraj vas, plesom, upoznavanjem (slobodno se može reći i prepoznavanjem). Jednom riječi, veselje koje je bila okrijepa duše i tijela od svagdašnjih obveza. Pozitivna atmosfera koja je zračila prenosila je zapravo s jednih na druge osjećaj povezanosti u duhu kršćanstva. U toj se atmosferi i do ranih jutarnjih sati mogla čuti pjesma i smijeh mladeži. U našu svakodnevnicu ponijeli smo dio te atmosfere. Kao rezultat čitavog događaja vjerujem da su mnogi u svojim srcima ponijeli mir koji nam je svima potreban. Mir koji će nam u korizmenom vremenu skrušiti srca i misli usmjeriti ka temeljitijoj pripremi za Uskrs.

Marijana

Škola animatora 2008./09. u Sonti

U sklopu III. Škole animatora, u župi Sv. Lovre u Sonti održan je treći susret animatora. Tema ovoga susreta bila je „Ljubav i zdrava spolnost“. Predavač je bila Katarina Ralbovsky, djelatnica Centra za duhovnu pomoć iz Zagreba.

Zbog zanimljive teme na susretu je sudjelovalo više od 60 mladih s raznih strana biskupije, kao i gosti iz Hrvatske, Zagreba i Pakraca. Organizatori su i ovoga puta mlade potaknuli na preuzimanje odgovornih zadataka na susretu. Petak je obično dan dolaska i upoznavanja. Subotnje prijedodne posvećeno je predavanju, a poslijepodne smo imali kreativne

radionice, prigodu za sv. ispovijed i sv. misu. Navečer je uslijedio kreativno-zabavni program koji pripremaju odgovorni animatori sa svojim skupinama. Dan smo završili klanjanjem – koje se ne smije izostaviti, kako govore mladi, to je nešto posebno. Nedjeljnu sv. misu svojim pjevanjem uljepšao je zbor mladih "Vita nova" župe Uznesenja Blažene Djevice Marije iz Pakraca. Svjedočanstvo vjere ovih mladih je ostavio dubok dojam na sve prisutne a ujedno i poziv da se u korizmenom vremenu što

više približimo Isusu.

Animatori

A zašto nisam?

Priznajem, prilično dugo nosim ovo razmišljanje u sebi. Zašto mu nisam dao mogućnost da se rodi? Nisam ga znao pravo "obučiti", naći prikladne riječi. I sada sam u strahu – kako će biti!?

O čemu se radi? Dogodilo se u jesen 1980. i neke, pokraj jedne naše subotičke crkve. Posjetio sam prijatelja, mladog svećenika. Nakon sv. mise razgovarao je s mladim bračnim parom i njihovim djetetom. Razgovor je bio srdačan, osmijesi, rukovanje... A onda se svećenik oprostio, okrenuo i pošao prema meni. U tom trenutku dogodio se tužan, neljudski čin. Stari djed je pokazao rukom, iza leđa svećenika, ono što nazivamo ružnim, bezobraznom stvari, nemoralnom gestom... Ostao sam zatečen, zbunjen. Reagirati ili ne? Otići do djeda i pitati – zašto dvoličnost? U čemu je proveo svoje godine? Čime je svećenik to zaslužio? No, ostao sam bez riječi, nepomičan. I danas mi je žao...

Drugi događaj. Dolazim na imendan. Radujem se susretu. Izabrani dar sam ponio. Uzvanici su za stolom, veseo razgovor, dobar štimung... Ulazim u prostoriju a onda riječi: "Stigo je popo. Sad ćemo bit ozbiljni i dobri..."

Misao mi je došla – okreni se i idi kući. Nisam otišao. Reagirao sam na "pozdrav" i ostao. Reagirano se sastojalo u tome da dvoličnost nije dobra i jao kršćaninu licemjeru...

U vrijeme odgoja mnogi su mi govorili o savjesti. Zovemo je Božjim glasom u nama. Naučio sam je osluški-vati. Gotovo svaku večer je preslišam. Nađem u njoj svašta, osobito poslije susreta s ljudima. Bude i ovakvih konstatacija – onaj vic nije baš pasao, koja čašica je mogla biti manje, mogao sam biti hrabriji, jasniji...

U zadnje vrijeme jedna molitva mi je osobito draga. Našao sam je u jednoj duhovnoj knjizi. Pisac kaže da pripada religioznom geniju Indijanaca. Ovako glasi: "Gospodine, daj mi snage da mijenjam stvari. Pomozi mi podnijeti stvari koje ne mogu promijeniti. I daj mi mudrost da to dvoje znam razlikovati".

Korizma je vrijeme čišćenja, prosvjetljenja. Ona je vrijeme izbora pravih odluka, vrijeme hrabrosti. Želim sebi i svakom kršćaninu dobre volje, plodonosnu i uspješnu korizmu.

Lazar Novaković

Naši pokojnici

In memoriam

Magdalena "Manda" (Buljovčić) Skenderović (1922. – 2009.)

U nazočnosti svoje najstarije kćerke Mare i njezine djece i unučadi, naša draga i nikada zaboravljena mama, majka (baka), pramajka i (prabaka) i punica preselila se 9. veljače u vječni život. Umrula je u ravnoj Bačkoj, u svojoj kući u Mačvanskoj ulici broj 27 u Subotici.

No, nikada nije zaboravila svoj salaš broj 153 na Hrvatskom Majuru pokraj Male Bosne gdje je puno godina živjela sa svojim pokojnim suprugom Bašom koji je preminuo 25. lipnja 2006. godine u svojoj 89. godini života. U 87. godini života ugasio se život žene koja je cijeli svoj život radila i odgajala svoju djecu u katoličkoj vjeri. Svoju djecu, unučad i prauučad je neizmerno voljela i njima se uvijek radovala tako da je znala otputovati u Švicarsku i po tri puta godišnje kako bi ih vidjela i posjetila. U Švicarskoj kod sina Vece i kćeri Klare smo se znali svi skupiti. A prvi puta smo se svi skupili u Subotici 21. srpnja 2001. godine na mojem srebrnom svećeničkom slavlju.

Svoj zemaljski život, naša draga i mila mama završila je nakon kratke i nagle bolesti, okrijepljena svetim sakramentima umirućih, te otišla svojem nebeskom Ocu.

U ime moje najstarije sestre **Mare**, njene djece: **Ivice** i snahe **Snežane** iz Subotice, **Klare** iz Subotice, **Marka** i snahe **Katice** iz CH, njezine unučadi **Ivane**, **Darija** i **Davida** iz Subotice, mojega jedinoga brata **Vece** i **Matilke** iz CH, te moje najmlađe sestre **Klare** i šogora **Achillea Lalolija** iz CH s njihovom djecom **Marcom** i **Susannom** iz CH, želim se na poseban način zahvaliti preuzvišenom g. biskupu **mons. dr. Ivanu Pénzesu**, **preč. mr. Andriji Anišiću** na dirljivoj propovijedi, svim svećenicima kao i svoj rodbini, prijateljima i znancima koji su došli na posljednji ispraćaj naše drage mame na subotičkom Kerskom groblju, 23. veljače 2009. godine. Neka joj bude laka Bačka zemlja, koju je neizmerno voljela.

Počivala u miru Božjem za sve vijeke vjekova.

Sin svećenik Ivan iz USA

Sveta misa zadušnica na šest tjedana bit će u crkvi Sv. Roka u Subotici, 2. travnja 2009. u 17.30 sati.

In memoriam

+ Milenko Jovičić (1948.–2009.)

Naš dragi Milenko Jovičić preminuo je u Gospodinu u 61. godini života 5. ožujka 2009., nakon kratke i teške bolesti, providen svetim sakramentima. Posljednje mjesecе svoje bolesti proveo je okružen svojim najmilijima, osobito sinom **vlč. Goranom**, koji je često dolazio u posjet svome ocu, te kćerkom **Gordanom** s obitelji i suprugom **Gizelom**.

Pokojni Milenko je pokopan u obiteljsku grobnicu na Kerskom groblju 7. ožujka, a sprovodne obrede predvodio je **mons. dr. Andrija Kopilović** u nazočnosti desetak svećenika, časnih sestara, te rodbine i prijatelja. U svojoj propovijedi mons. Kopilović je istaknuo kako su nam svima pripravljena mjesta na nebesima. Bez obzira na ljudske slabosti, čovjek ostaje biće stvoreno na sliku i priliku Božju. Po krštenju postajemo hramom Duha Svetoga. Tu dimenziju živio je i naš dragi

In memoriam

Adam Ralbovsky (1922.–2009.)

U srijedu, 4. ožujka, preminuo je u Selenči uzoran vjernik, Adam Ralbovsky, u 87 godini života. Pokopan je 7. ožujka na mjesnom groblju, gdje čeka dan svo- ga Uskrsnuća.

Adamu Ralbovskom rođenom 1922. g., u braku s Marijom r. Trusina, rodilo se osmero djece, od kojih je četvero posvećeno službi u Crkvi: **Marija - s. Rastislava**, sestra sv. Križa; **Katarina** – djelatnica Centra za duhovnu pomoć u Zagrebu; **Dominik** – svećenik, koji sa sestrom blizancem **Kristinom** – vjeroučiteljicom, djeluje na župi u Sonti. Od sinova: **Adama** (koji je preminuo u 52. g. života), **Jana**, **Rastislava** i kćeri **Ane** dobio je dosad 16 unuka i 6 prauunuka.

Sprovodni obredi počeli su koncelebriranom sv. misom u crkvi Presvetog Trojstva u Selenči, koje je u ime subotičkog biskupa predvodio vikar **mons. Slavko Večerin**. Uz mjesnog župnika bilo je prisutno i desetak svećenika. Obitelji pokojnika pridružio se i velik broj vjernika, časnih sestara i župljana iz Sonte.

U ime župe govorio je župnik, **vlč. Marijan Dej**, istaknuvši kako je pokojnik bio jedan od najstarijih članova Bratovštine Srca Isusova. Od pokojnika su se oprostili i **vlč. Jakob Pfeifer** i **vlč. Krešimir Bulić**, prijatelji pokojnikove obitelji, zatim predstavnicima Udruge zanatlija i DVD-a, ističući pokojnikov dar inicijative i organizacije.

U ime djece govorila je Katarina, govoreći o svom ocu kao čovjeku vjere i Crkve, koji je svojim stavom pokazao što je dobro, a što nije, što se smije što ne. Svojim je primjerom pokazao važnost nedjeljne mise i slavljenja blagdana. Bio je čovjek molitve! Primjerom je svojoj djeci pokazao da početak i kraj dana pripada Bogu. Bio je, nadalje, otac odgovoran za svoju obitelj! Svima je dao kruh u ruke, naučio ih je cijeniti rad i raditi, bio je materijalna sigurnost. Bio je i čovjek zajedništva! Znao je vrijednost zajedništva i zato je stalno okupljao i obitelj ali i Društva čiji je bio član. Često je govorio: "Držite se na okupu, kao obitelj!" *Bio je čovjek otvoren životu! Nije se bojao života (djece) i darovao nam je život! Zato je njegov život bio pun života! Velika smo obitelj i iza njega ostaje život! Tata, ponosni smo na Vas*, zaključila je Kristina oprastajući se od svojega oca.

Od pokojnika se pjesmom oprostio i sin Jan, kao i najmlađi sin, svećenik Dominik.

Katarina i s. Rastislava Ralbovsky

pokojnik svojom plemenitošću, koja je bila znana onima s kojima je živio i koji su ga poznavali. Po tome ga trebamo pamtit, a ljudske mu slabosti, kojima smo svi podložni, preporučamo milosrdnom Ocu – istaknuo je mons. Kopilović.

Sveta misa na šest tjedana za pokojnika bit će 18. travnja u 8,30 sati u župnoj crkvi Marije Majke Crkve u Aleksandrovu.

*Uzmem li krila zorina
pa se naselim moru na kraj
i ondje bi me ruka tvoja vodila,
desnica bi me tvoja držala.
Reknem li: "Nek' me barem tmine zakriju
i nek' me noć umjesto svjetla okruži!" –
ni tmina tebi neće biti tamna:
noć sjaji kao dan i tama kao svjetlost.
Jer ti si moje stvorio bubregе,
satao me u krilu majčinu.
Hvala ti što sam stvoren tako čudesno,
što su djela tvoja predivna.
Dušu moju do dna si poznavao.*

(Ps 139,9-14)

Veljača u Irigu

U nedjelju 1. veljače posebno je bilo lijepo u filijali Šatrinci gdje je uz blagoslov svijeća slavljen 50. obljetnica braka **Đure i Rozike Birinji**, uz župnikov blagoslov, biskupovo odlikovanje i prigodne darove. U Dobrodolu je uz mnoštvo vjernika i rodbine slavljen sv. misa za pok. **Katicu Fekete**, a blagoslovljene su i svijeće i podijeljen je blagoslov grla. Na sam dan Svijećnice slavljen je u Irigu uz blagoslov svijeća sveta misa, a na spomendan sv. Blaža uz svečanu svetu misu slavljen je župnikov 60. rođendan i imendan. Slavljenik je podijelio blagoslov svoga zaštitnika. Na večeri su bili njegovi iz Slavonije, prijatelji i vjernici. U Petrovaradinu je 5. veljače održan prvi pastoralni sastanak svećenika novouspostavljene drevne Srijemske biskupije sa svojim biskupom (izbor novog Prezbiterialnog vijeća, konzultora, ekonomskog vijeća, voditelja pojedinih pastoralnih skupina, ekonomista i tajnika, a kancelar će biti po izboru samog biskupa). Župnik slavljenik **Blaž Zmaić** je sve svećenike u Domu biskupa počastio svečanim ručkom.

Posebno lijepo je bilo u nedjelju 8. veljače u Vrdniku na svetoj misi za pok. **Josipa i Gevu Gabrić**, koju je upriličila njihova rodbina iz Hrvatske a domaćin je bila obitelj **Stefanović**, koja je skrblila za njezin život. U subotu 14. veljače, na spomendan sv. Valentina, župnik je bio nazočan na Danu iriške općine (na prijemu kod predsjednika općine **dr. Radovana Ercegovca**), te u Srpskoj čitaonici, također na njezinu Danu. Dan je završen svetom misom za obitelj **Aničić** i **Radojicu Mehandžića**. Na šestu nedjelju kroz godinu, 15. veljače, unatoč lošem vremenu i snježnim nanosima održane su svete mise u filijalama. Na VII. nedjelju kroz godinu posebno je bilo lijepo u Vrdniku, uz nakanu triju obitelji i uz podjelu našeg lista *Zvonik*.

Čistom Srijedom smo ušli u korizmu s pozivom: *dati životu dubinu i smisao i otkrivati tragove Božje*. Obavljena je pobožnost križnog puta na prvi petak u korizmi, a zadnji dan veljače završili smo svetom misom za pok. **Anku Vodenac** s porukom: *uzmimo si vremena razmišljati o našem životu*.

f. f.

Srijemska Mitrovica

Blagdan Gospe Lurdske

Devetnica Gospi Lurdskoj započela je 2. veljače u Srijemskoj Mitrovici. Svake večeri molili smo najprije kronicu, Gospine litanije a potom je uslijedila sveta misa s prigodnom homilijom.

Misna slavlja predvodili su domaći svećenici: župnik **preč. Eduard Španović** te župni vikar **vlč. Ivica Zrno**. Svjesni važnosti Marije koja je naša nebeska Majka te moćna zagovornica, željeli smo se kroz devetnicu što bolje pripremiti za sam blagdan. Blagdan Gospe Lurdske proslavljen je svečano u Srijemskoj Mitrovici 11. veljače, a svetu misu predslavio je župnik Eduard Španović uz koncelebraciju župnog vikara vlč. Ivica Zrno. U svojoj homiliji župnik je istaknuo da je Marija siguran put koji nas vodi do Krista te spasenja, stoga joj se svakodnevno trebamo utjecati za zagovor i pomoć, jer kao naša Majka neće se oglušiti na iskrene molbe. Osvrćući se na Lurdska ukazanja, župnik Španović također je podsjetio na Gospin poziv za obraćenje koji je i danas upućen nama. Slavlje, kojem je nazočio veliki broj župljana, završeno je procesijom.

vlč. Ivica Zrno

KATICA BAČIĆ

Rođena je 1938. godine u Tavan-kutu gdje je završila osnovnu školu. Sada živi u Ljutovu. Poeziju piše tridesetak godina. Pjesme su joj objavljene u kalendaru *Subotička Danica*, u katoličkom mjesečniku *Zvonik* te u knjigama *Lira naiva*.

ANĐELA MOJA TRI

Ja za one koje volim
a nisu sa mnom svakog dana,
svake noći
palim sviće, Boga molim.
A molitvu Bože usliši mi Ti
ja za mene malo tražim
molim te za moja anđela tri.

Sačuvaj mi Bože dicu
od bolesti, mržnje i zala svih
ja se za njih u samoći molim
a molitvu Bože usliši mi Ti.
Ja za mene malo tražim
molim te za moja anđela tri.

Molitve mi Bože Ti u jednu sročī
Ti me vidiš, Oče,
kako molim i plačem u samoći
a molitvu Bože usliši mi Ti,
ja za mene malo tražim
molim te za moja anđela tri.

I kad molim i kad plačem
Ti mi Bože čuješ glas
moju dicu vodi putem
što se zove spas
vapaj i molitvu usliši mi Ti
ja za mene malo tražim
molim te za moja anđela tri.

Na milosti Tvojoj Bože
do nebesa Tebi hvala
za svi troje svoj bi život rado dala
ovu molbu i moj vapaj ne odbaci,
Bože, Ti
ja za mene malo spasa tražim
a vično spasenje za moja anđela tri.

Katica Bačić

Korizmeno odricanje od SMS poruka i mobitela

Ured za Pastoral mladih iz talijanske biskupije u Modeni pozvao je mlade na odricanje od mobilnih telefona i SMS poruka na korizmene petke. Ravnatelj misijskoga centra u Modeni Francesco Panigadi rekao je kako im se ta ideja pojavila nakon što je Papa rekao kako post može pomoći shvatiti stanje u kojem žive brojna naša braća i sestre.

Razmišljajući o tome što predložiti mladima za korizmu, kako bi post doista osjetili kao stvarno odricanje od nečega, odlučili smo se za odricanje od mobitela i SMS poruka, prijedlog smo nazvali "No SMS day". Prijedlog ima dvojak značenje: osim otkrivanja posta kao takvoga, žele se otkriti i izravni, istinski odnosi koji se ne ograničavaju na SMS poruku ili nešto virtualno. Želimo ponovno otkriti stvarne odnose, otkriti snagu odnosa koja se izražava stiskom ruke, zagrljajem, susretom. /Radio Vatikan, Križ života/

Križni put sa sv. Pavlom

Najnovije izdanje Glasa Koncila za korizmu 2009., kojim se u Pavlovoj godini čitatelje poziva na pobožnost križnoga puta, razmatranje Isusove muke i smrti, jest križni put sa svetim Pavlom "... a tada – licem u lice!" iz pera svećenika dr. Ivana Bodrožića.

Pavao nas svojim primjerom želi poučiti kako se iz dana u dan nosi križ, koji onda nije samo stvarnost jednog dana ili korizmenog vremena, nego trajnost s kojom se treba susretati svaki dan, dok ne prispjemo u vječnost. *Križ nije kratkotrajan hir, niti tek suho stablo bez vitalnosti i značenja, već je istinski evergrin, zeleno i plodno stablo, po čijim bismo plodovima trebali biti prepoznati mi kršćani u svakom vremenu i društvu u kojemu živimo*, zapisao je autor u predgovoru obrazlažući razloge nastanka toga jedinstvenog "križnog puta" čija se posebnost i neobičnost ogleda i u fotografijama kojima je knjižica ilustrirana a koje, ujedinjujući sve hrvatske krajeve, sve križeve i križne putove našeg naroda, prenose poruku svjetla i radosti. /IKA/

Molitvena nakana za ožujak

Molimo se kako bi uloga žena bila više cijenjena i istaknuta u svim narodima svijeta, nakana je za ožujak koju je papa Benedikt XVI. povjerio Apostolatu molitve. Papa poziva vjernike na molitvu za poštovanje dostojanstva žene, koje je tema brojnih njegovih kateheza i razmišljanja.

Muškarac i žena, s jednakim dostojanstvom, pozvani su uzajamno se obogatiti u zajedništvu i suradnji, u obitelji kao i u drugim dimenzijama društva, naglasio je Papa 15. studenog prošle godine, govoreći na općoj skupštini Papinskoga vijeća za laike, te istaknuo prinos žena u širenju evanđelja. Od kršćanskih se žena traži znanje i hrabrost za suočavanje sa zahtjevnim zadaćama, ali za koje im ne nedostaje potpora istaknute sklonosti prema svetosti, posebne oštromnosti u rasuđivanju kulturnih struja našega vremena, i posebne pozornosti koja ih obilježava u skrbi za ljude. Nikada se neće moći u potpunosti izraziti koliko Crkva priznaje, cijeni i vrjednuje sudjelovanje žena u njezinome poslanju služenja u širenju evanđelja, rekao je tada Papa. /Radio Vatikan, Križ života/

Papa: Zajedničkim snagama protiv krize

Papa Benedikt XVI. u nedjelju 1. ožujka osvrnuo se na Isusov četrdesetodnevni post u pustinji kao i na iskušenja đavla kojima je bio izložen. I Isus je bio izložen iskušenju đavla koji se već od početka suprotstavio Božjem spasenjskom nacrtu čovjeka, rekao je papa Ratzinger.

Pozdravljajući skupinu radnika jedne talijanske tvornice, koji su zabrinuti zbog svojih radnih mjesta i budućnosti svojih obitelji, Papa je potaknuo političke i građanske vlasti kao i poduzetnike da pred teškom gospodarskom krizom poduzmu zajedničke pothvate kako bi zaštitili radnike i njihove obitelji.

Radnici moraju biti prioritet svih političkih i proizvođačkih nastojanja. Pred gospodarskom krizom, koja bi mogla izazvati veliku nezaposlenost i zatvaranje poduzeća, Papa je preporučio političkim i građanskim vlastima kao i poduzetnicima da se zajedničkim mjerama i pothvatima ozbiljno suoče s tim problemom u ovom delikatnom trenutku. /IKA, Križ života/

Papina poruka za Dan mladih na Cvjetnicu

U ovo vrijeme krize, mladima i cijelome čovječanstvu valja vratiti pouzdanje i to čineći da svi spoznaju kako je Krist istinska velika nada, to je ukratko glavna poruka pape Benedikta XVI. za Svjetski dan mladeži koji se na biskupijskoj razini ove godine slavi 5. travnja, na Cvjetnicu. Tema poruke glasi "Pouzdamo se u Boga živoga" (1 Tim 4,10).

Nada nije samo neki ideal ili osjećaj, nego živa osoba: Isus Krist, Sin Božji. Samo u njemu ljudsko biće pronalazi svoje pravo ostvarenje, piše Sveti Otac. Istaknuvši činjenicu da je kriza nade u kojoj se danas nalazi čovječanstvo, jedna od glavnih posljedica zaborava Boga koje obilježava naša društva, Papa je napomenuo da ona najviše pogađa nove naraštaje koji se, u društveno-kulturnim sredinama u kojima nema sigurnosti, vrednota i čvrstih uporišta, moraju suočavati s teškoćama koje izgledaju jače od njihove snage. *To su mladi koji su ranjeni životom, uvjetovani osobnom nezrelošću koja je često posljedica praznine u obitelji, permisivnoga i liberalnoga odgoja te negativnih i potresnih iskustava. To su mladi koji su se odlučili za bijeg prema opasnome i nasilnome ponašanju, prema ovisnosti o drogi i alkoholu. Riječ je o mladima koji se nalaze u teškim situacijama, jer su slijedili savjete "loših učitelja", ali koji*

i dalje žude za pravom ljubavlju i istinskom srećom. Kako toj mladeži navijestiti nadu, pita se Papa.

Glavna obveza svih nas je nova evangelizacija koja novim naraštajima može pomoći ponovno otkriti pravo lice Boga koji je ljubav, ističe Papa te poziva na vjerodostojno svjedočenje kršćanske nade, tragom svetoga Pavla kojega je božanska ljubav, koju je susreo u osobi Isusa Krista, promijenila u njegovoj nutrini. On je taj koji daje smisao životu, ističe Papa. Nada se, dakle, rađa iz susreta s Isusom; On nam se sam nudi i u tami našega traženja. Među putovima za njegovo pronalaženje, Papa je prije svega istaknuo ustrajnu molitvu – i to posebice zajedničku, zatim uključivanje u skupine, pokrete i na putove vjere te slušanje Riječi Božje i Euharistiju, oko koje se rađa i raste Crkva, velika obitelj kršćana. Papa nadalje potiče i same mlade da pronose tu veliku nadu, ne obeshrabrujući se pred kušnjama i teškoćama. *Budite strpljivi i ustrajni, pobjeđujući prirodnu težnju mladih na žurbu i želju za svime i odmah*, piše Papa. Donosite odluke koje očituju vašu vjeru; pokažite da ste shvatili opasnosti od obožavanja novca, materijalnih dobara, karijere i uspjeha, i ne dopustite da vas privlače te lažne obmane. Ne popuštajte logici egoističnoga interesa, nego njegujte ljubav prema bližnjemu, uvijek spremni obrazložiti, svakome tko vas pita, razloge nade koja je u vama. Prava vjera prosvjetljuje život. Doista, pravi kršćanin nije nikada žalostan, pa i ako se mora suočavati s raznim kušnjama, jer Isusova je prisutnost tajna njegove radosti i mira, istaknuo je Papa te svima dao za primjer Mariju, koja je, postojana u nadi, ostala pod Križem. / *IKA* /

Papa o važnosti ispovijedi

Potrebno je što češće pristupiti sakramentu pokore kako bi primili sakrament oprostjenja – rekao je Papa u tijeku nedjeljnog nagovora 15. veljače i primijetio da se taj sakrament danas sve više zapostavlja.

Počinjeni grijesi nas udaljuju od Boga i ako ih ponizno ne ispovjedimo, ufažući se u Božje milosrđe, izazivaju smrt duše – primijetio je Papa, preporučivši Gospi da nam pomogne kako bismo izbjegli grijeha i da često pristupimo sakramentu ispovijedi, čiju vrijednost i važnost za kršćanski život treba danas, prema Papinim riječima, ponovno otkriti.

Spomenuvši kako evanđelist Marko posljednjih nedjelja opisuje niz raznih čudesnih ozdravljenja koje je poduzeo Isus i osvrnuvši se na liječenje gubavca, Papa je primijetio da ga je Isus poslao svećenicima koji su bili nadležni za dijagnosticiranje te strašne bolesti. Bolesnik je po Mojsijevim propisima morao biti udaljen iz zajednice i živjeti izvan naselja sve dok se ne bi ustanovilo njegovo ozdravljenje. Guba je bila neka vrst vjerske i građanske smrti i ozdravljenje od gube neka vrsta uskrsnuća. *U gubi se, prema Papinim riječima, odražava simbol grijeha, prava nečistoća srca. Grijeh je u stanju udaljiti nas od Boga. Ne radi se o tjelesnoj bolesti, već o grijehu, duhovnom i moralnom zlu. Sakramentom pokore razapeti i uskršli Krist nas preko svojih službenika svojim neizmjernim milosrđem pročišćava i vraća u zajedništvo s nebeskim Ocem i braćom, obdaruje nas svojom ljubavlju, svojom radošću i svojim mirom*, kaže Papa. / *HKR* /

Pronađen pisani dokument o zauzimanju Pia XII. za Židove

Novi pisani dokument, koji je pronađen u Kronici sestara augustinki u jednom samostanu u Rimu, još je jedan dokaz koji potvrđuje kako se papa Pio XII. zauzimao za spašavanje Židova tijekom Drugog svjetskog rata.

U pronađenom dokumentu potvrđuje se da je papa Pio XII. naredio zbrinjavanje progonjenih u samostanima. Bilješka iz studenoga 1943. godine spominje 24 osobe primljene u samostan kako bi se udovoljilo želji Pape. To je rijetko svjedočanstvo, rekao je otac Peter Gumpel, isusovac i priznati povjesničar, izvjestitelj o kauzi za beatifikaciju pape Pija XII. Na upit o važnosti dokumenta, otac Gumpel je rekao kako je riječ o pisanom dokumentu. Postoje brojna usmena svjedočanstva, ne samo časnih sestara, svećenika i drugih, ali često nedostaju suvremeni pisani dokumenti što je nekima bio povod za napade na papu Pija XII.

Isusovac Gumpel naglasio je kako ima onih koji bi željeli vjerovati da je Pio XII. spašavao Židove samo ako postoje pisani dokumenti u prilog tome. Sada imamo dva pisana dokumenta: prvi je bio poslan asiškom biskupu Nicoliniju koji ga je pokazao svome suradniku Brugnazziju. Jedan i drugi su primili odličje "pravedni među narodima". To je još jedan dokaz koji može biti koristan kako bi se demantirali oni koji ustrajno žele blatiti papu Pija XII. i tako napadati ulogu Katoličke crkve u Drugom svjetskom ratu, zaključio je otac Gumpel. / *Radio Vatikan, Križ života* /

Korizmene duhovne vježbe online

Nakon Prostora Duha, internetske stranice koja nudi svakodnevnu molitvu preko interneta, Duhovne vježbe online (DVonline) novi su molitveni projekt hrvatskih isusovaca. Ove DVonline trajat će sedam tjedana: počinju s početkom korizme, a završavaju uskrsnim tjednom.

Organizatori internetskih duhovnih vježbi ističu kako je danas, možda više nego ikada, izazov pronaći u užurbanoj svakodnevici vrijeme za osobnu molitvu i vrijeme za razvoj osobne duhovnosti.

Svjesni smo kako suvremeni život ubrzanog ritma, uz radne i obiteljske obaveze, potrebno osobno vrijeme odmora i opuštanja teško dopušta da se svemu tome doda još dvadeset, trideset ili četrdeset minuta za svakodnevnu molitvu. Pa ipak Biblija nas poučava kako je imperativ staviti Boga na ono mjesto koje mu pripada. Isusovci poručuju: *Pokušajmo ove korizme Boga staviti na prvo mjesto, darujmo mu ono što smo primili – naše vrijeme, vrijeme osobne molitve, vrijeme osobnog razmatranja – kako bi ga On mogao posvetiti, te nam u njemu i po njemu darovati milosti i spoznaje potrebne za našu svakodnevnicu.*

Sve osobe koje su zainteresirane za suvremene online duhovne vježbe dodatne informacije o njima kao i potrebne upute kako izvršiti prijavu mogu pronaći na internetskoj stranici Prostora Duha. **Link:** www.isusovci.hr/prostorduha/ / *Križ života* /

15. ožujka

Klement Marija Hofbauer

(* 26. prosinca 1751. + 15. ožujka 1820.)

- Lijepo ime Klement ● sin siromašne obitelji – rano ostao bez oca ● apostol Varšave i Beča ● od Dvoržaka Hofbauer ●
- svetac neuništiva humora ● umjesto svećenik postao pekar ● postao redovnik redemptorist ●
- pod njegovom rukom nicali samostani ● neprestane misije? ● svetac prgave naravi? ●

Češki i njemački korijeni

Clemens na latinskom jeziku znači blag, nježan. Rođen je u selu Tasovice u južnoj Moravskoj na austrijskoj granici. Do 1945. godine bilo je to njemačko selo pod imenom Tašwitz. Klementovo građansko ime je bilo **Ján Dvoržak**. Otac mu je bio Čeh, a mati Njemica. Ján je postao pekar, da bi pomogao izdržavanje svoje obitelji. Htio je postati svećenik ali za školovanje nije bilo novaca. Dvije godine je živio pustinjački, povučen u samoću. Svoje češko prezime je zamijenio njemačkim: Hofbauer. Zahvaljujući dobročiniteljima Ján je, kad mu je bila 21 godina, započeo studij bogoslovlja u Beču, a završio u Rimu 1784. godine. U Rimu je postao redovnik redemptorist, te je primio svećenički red.

Apostol Varšave

Najprije je bio dušobrižnik varšavskih Nijemaca. Iz Varšave sveti Klement je osnivao samostane u Poljskoj, po južnoj Njemačkoj, Švicarskoj i današnjoj Rumunjskoj. Sa svojim prijateljem je osnovao školu za 350 siromašnih dječaka, pa gimnaziju za djevojčice. O uspješnosti njegova pastoralnog djelovanja svjedoči činjenica da je u crkvi sv. Benona do njegova dolaska bilo 2000 svetih Pričesti godišnje, a za godinu dana već 100.000. Starao se za djecu sa ulice i siročad. U Varšavi je organizirao neprestane misije. Svake nedjelje bi ujutro u 5 sati započelo bogoslužje. Program je tekao kroz cijeli dan. Za vrijeme svake mise se intenzivno propovijedalo. I svagdanom su vjernici slušali propovijedi. Brojni laici su se udružili u bratovštinu za borbu protiv velegradske nečudorednosti i poroka. Za vrijeme napoleonskih ratova, 1808. godine je morao napustiti Varšavu. Tada je svoje djelovanje nastavio u Beču.

Apostol Beča

U Beču je Hofbauer privlačio mase svojim naravnim, seoskim, ponekad grubim nastupom, koji je potpuna suprotnost prosvjetiteljskom i racionalističkom duhu toga vremena. Glavno mjesto njegove djelatnosti je bila ispovjedaonica i propovjedaonica. Premda je bio dobre ćudi, znao je planuti. O tog svojoj mani piše: "Da, to je, na žalost, moja pogriješka, ali zahvaljujem Bogu

što je imam. Kad je ne bih imao, bio bih u napasti da iz poštovanja prema sebi poljubim svoju ruku." Kad je jednom skupljao milostinju, netko mu je pljunuo u lice, na što je on rekao: "To je bilo za mene, a sada dajte nešto i za siromašnu djecu." O Hofbaueru piše O. Weiss: "Njegovo snažno tijelo s punim, okruglim licem bilo je u suprotnosti sa sitnim očima, blagim glasom i finim, živahnim rukama. U njegovoj je nutriini pored žilave energije živjelo srce s tako silnom osjetljivošću da ga je duševna potresenost prikivala uz bolesnički krevet. Ta mješavina slavenske i njemačke krvi, seljačko-seosko ozračje u

kojem je proveo 20 godina života, a nadasve utjecaj njegove pobožne majke – otac mu je rano umro – oblikovali su skupa s Božjom milošću onog neumornog radnika i nemirnog planera, onog dobrog, društvenog čovjeka, koji sa svojom priprostem vjerom nije išao u okvire prosvjetiteljstva, ali koji je baš zbog svega toga duše privlačio. Njegova nenamještenost, njegovo zdravo, a katkada nespretno biće, i njegov neuništivi humor krčili su mu put posvuda."

Uveo kućne posjete

Njegovo uspješno djelovanje donijelo mu je nadimak apostol Beča. Državna ga je policija uhodila kao neprijatelja prosvjetiteljstva. Bio je veliki zagovornik individualnog pastoralala. On je uveo kućne posjete vjernicima. Prijateljivao je s umjetnicima iz krugova njemačkog romantizma. Družio se sa studentima i učenjacima, ali isto tako i s jednostavnim ljudima. Siromašnima je odnosio hranu koju je skrivao pod ogrtačem.

Odan presvetoj Bogorodici

Pri kraju svoga života doživio je ostvarenja svoga životnog sna. Nakon godina progona i policijskog nadzora, dočekao je dan, kad je car Franjo dopustio povratak redemptorista u Austriju. Bio je veliki štovatelj Blažene Djevice Marije. Govorio je da nitko ne ulazi u nebo bez Marije. Molio je i širo krunicu. Krunicu je zvao svojom bibliotekom. Uvijek je sa sobom nosio krunicu. Krunica je bila dar kojim je darivao mlade. Veliki Gospin štovatelj je umro u Beču 15. ožujka 1820. godine kad je zvonilo podnevno pozdravljenje. Sutradan su nepregledne rijeke ljudi iskazale počast velikom apostolu Beča.

Papa Lav XIII. je 1888. godine proglasio Hofbauera blaženim, a sveti Pio X. 1909. godine svetim. Godine 1914. proglašen je zaštitnikom grada Beča. Hofbauer je još i zaštitnik šegrtskih udruga.

Govori vam sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić

Slatke istine za sebe i za druge

Uređuje i piše: o. Ante Stantić, OCD

Kod prenošenja posmrtnih ostataka sluge Božjega oca Gerarda Tome Stantića, sa somborskog groblja u karmelsku somborsku crkvu, bio je prisutan i generalni postulator karmelskoga reda koji ima svoje sjedište u Rimu. Kad je vidio brojne rukopise sluge Božjega, reče meni, vicepostulatoru: "Znaš, često puta nisu svjedoci u postupku za kanonizaciju jednog sluge Božjega koji otkrivaju cjeloviti svetački lik jednog sluge Božjega, nego su presudni njegovi vlastoručni zapisi".

Mogu reći, iako sam oca Gerarda osobno poznao, da sam bio iznenađen kad sam počeo analizirati njegovu pismenu ostavštinu i otkrio da se na njemu ispunila prognoza generalnog postulatora! Otkrio sam, prije svega, zašto u jednom njegovu zapisu piše: "Vrijedne pčele kupe med a karmelićanin slatke istine i stavlja ih na papir za sebe i za druge". Dok navod ima svoje izvore u jednom od prvih pisaca o karmelićanima na gori Karmelu, Jaques de Vitry, Gerard time očituje svoju duboku svijest da je prvi karmelićanin Hrvat na ovom našem podneblju i osjeća dužnost "prenijeti baštinu", "med", to jest karizmu reda onima koji će iza njega izabrati karmelski poziv u našem podneblju, hraniti Božji narod. On je to činio, u odnosu na svoju subraću i jednako u odnosu na vjernike, osobito svakog 25. u mjesecu kada je slavio sv. misu u čast Djetetu Isusu, zapravo u čast Utjelovljenoj Riječi i obraćao se živom riječju puku, na dva jezika: hrvatskom i mađarskom, potičući ih na mjesečnu sv. ispovijed i sv. pričest i stoga na dublji kršćanski život.

Onaj tko na poticaj ovog citata, koji počinje riječima "vrijedne pčele...", raščlanjuje njegove brojne rukopise, ostaje iznenađen, ne samo zbog broja rukopisa, nego i zbog posebnosti njihovih sadržaja. Proučavajući njegove brojne rukopise, napisane na hrvatskom – bunjevačkom ikavicom i mađarskom jeziku, dolazi do zaključka da njegovi rukopisi sadrže učenje velikih učitelja Crkve: svetih Terezije Avilske, Ivana od Križa i Terezije od Djeteta Isusa. Imao je jednako dar, posebno na misama svakog 25. u mjesecu, običnom puku o toj duhovnosti tako jednostavno i prilagođeno govoriti da su ga vjernici razumjeli, u velikom broju sudjelovali na toj misi, i svoj kršćanski život obogaćivali

njegovim uputama i sakramentalnim životom. Jednako tako o duhovnosti spomenutih učitelja Crkve je znao uvjerljivo govoriti svojoj braći na sastancima zajednice.

Kako sam zaranjao u dublju analizu njegovih rukopisa, došao sam do zaključka da nam je na ponos, i Hrvatima i Mađarima, jer u njemu imamo pisca koji je obogatio duhovnu literaturu, u specifičnom sektoru u kojem smo prilično siromašni u usporedbi s drugima, a to je duhovnost spomenutih karmelskih učitelja. Nabrojiti ću, kao potvrdu, samo neke naslove njegovih rukopisa: "Theologia pastoralis" ili "Pastoralno bogoslovlje", "Biser mišljenja", "Razgovor s Isusom", "Razgovor s Isusom i Majkom", "Razgovor s Isusom, Majkom i sv. Josipom", "Duhovne misli na hrvatskom jeziku", "Biser mišljenja", "Blago duše".

Na mađarskom jeziku su pisane osobne duhovne vježbe iz doba dok je bio bogoslov u Györu, sve do duhovnih vježba za vrijeme pripreve za svećeničko ređenje. Nalaze se u rukopisu i propovijedi koje je održao bilo na hrvatskom bilo na mađarskom jeziku. Jednako tako na mađarskom jeziku, u rukopisima se nalaze nagovori koje je upućivao svojoj zajednici sve do godine 1918. dok je somborski samostan bio u sklopu Austro-Ugarske a potom pripao mađarskoj polu-provinciji karmelićana.

Na latinskom jeziku zapisao je mnoga mišljenja autora iz moralnog bogoslovlja među kojima citira pisce priručnika moralnog bogoslovlja kao što su Prümer, Lemkuhl, Noldin, Fanfani i drugi. Slijedi pomno Quartalschrift, časopis koji i danas izlazi u Linzu, u Austriji. Razješuje, u svjetlu tih autora, konkretne slučajeve.

Konzultira također pisce iz duhovnog bogoslovlja uz djela spomenutih učitelja Crkve. Drag mu je pisac Antonius a Spiritu Sancto, (Ante od Duha Svetoga) koji je na latinskom jeziku napisao knjigu koja kroz procese obraćanja i prosvjetljenja, vodi k sjedinjenju s Bogom, u mistiku, a sve temelji posebno na sv. Tereziji Avilskoj i sv. Tomi Akvinskom.

Ono što mu je navlastito u rukopisima o duhovnosti, nije sastavljanje nekih sustavnih djela o duhovnosti nego su misli, u kojima svojim riječima prenosi ne samo nauk spomenutih učitelja,

nego kroz te misli očituje i vlastiti duhovni život tako da možemo reći da su njegovi zapisi o duhovnom životu nalik na rukopise Male Terezije "Povijesti jedne duše".

U ovoj prigodi mogu obavijestiti štovatelje našega sluga Božjega da sam, proučavajući brojne njegove rukopise, napisao prikaz na oko 300 stranica na talijanskom jeziku i nastojao otkriti kako on poima i živi duhovnost, na temelju Svetoga pisma i onda na temeljima učenja spomenutih crkvenih učitelja i drugih pisaca.

Ovaj prikaz bit će u prijedlogu takozvane "Positio", koja će sadržavati: 1) Autentični životopis sluga Božjega; 2) Njegov duhovni život na temelju njegovih rukopisa; 3) Mišljenja svjedoka u postupku koji je obavljen na razini naše Subotičke biskupije u kojoj je naš sluga živio i djelovao. Sve su ove sastavnice kao prijedlog za "Positio" u zaključnoj fazi obrade i stoga se nadamo da će, dok prođu još jednu provjeru, biti uskoro predstavljena Kongregaciji za Svete u Rimu kao, recimo tako, platforma za eventualnu doradu definitivnog oblika spomenute "Positio". Nakon toga "Positio" se tiska i ide u ruke određenom broju teologa koji daju svoje mišljenje o svetosti sluga Božjega.

Neka nam ovaj sažeti prikaz pomoćne ne samo bolje upoznati osobnost našega sluga Božjega oca Gerarda Tome Stantića kroz njegove vlastoručne zapise, nego i uočiti da priprema prijedloga o svetosti određenog sluga Božjega prolazi kroz mnoge provjere, kako ne bismo zaboravili da svemu možemo pridonijeti ako se služi Božjem utičemo za zagovor, kako bi Bog potvrdio znakovima njegovu svetost.

Stoga potičem sve štovatelje našega sluga Božjega da ispitaju svoju savjest – što su poduzeli bilo kako bi štovanje našega sluga Božjega ostalo živo među nama kao što je bilo kada je njegove posmrtno ostatke desetak tisuća štovatelja ispratilo do somborskog groblja, bilo da se ispitamo jesmo li ustrajni u molitvi kako bi na njegov zagovor, njegovu svetost, Bog potvrdio znakovima.

Liturgijski znakovi sakramenata

Piše: dr. Andrija Kopilović

Krštenje

U prošlom broju zajedno smo promatrali simbol vode u sakramentu krštenja. Kod ovoga sakramenta, međutim, ima još nekoliko značajnih simbola čije značenje je obogaćenje kako u vjeri tako i u praksi kršćanskog života. Naime, svaki simbol mora biti jasan kako bi označavao ono što simbolizira te tako bio prepoznatljiv. Prvi znak koji se čini nad novokrštenikom je znak križa na čelu. Svi razumijemo taj znak koji je za nas kršćane temeljni znak Krista raspetoga u čiju se smrt i uskrsnuće krstimo. Znak križa na čelu je znamenovanje kojim krštenika označavamo kao onoga koji od sada pripada Kristu. Taj znak križa prvo daje djelatelj sakramenta (svećenik, đakon) a onda i roditelji i kumovi. Kod krštenja djece je važno roditeljima shvatiti da time oni izražavaju svoju želju za krštenjem djeteta. Prije samoga polijevanja vodom krštenja preporuča se i mazanje katekumenskim uljem. Crkva poznaje tri vrste ulja. Ta ulja biskup blagoslivlja – krizmu posvećuje – na Veliki četvrtak na misi posvete ulja. Ulje je u liturgiji inače znak pomazanja milošću Božjom, Duhom Svetim. U vrijeme kada je katekumenat bio izrazito značajna etapa na putu hoda vjere, taj je obred bio posebno značajan jer je katekumen tim činom bio pribrojen zajednici izabranika. Kada već govorimo o uljima, spomenimo i to da se kod krštenja djece nakon krštenja pomazuje posvećenim krizmanim uljem. Naime, kada je krštenje odraslih odmah nakon krštenja slijedi i podjela sakramenta Potvrde. U Istočnim crkvama to je i sada tako bez obzira što se krste djeca. U Zapadnoj liturgiji to je ostao kao poseban zaziv i molitva kao znak pribrojenosti Kristovom svećeničkom narodu.

Drugi značajan simbol je bijela haljina. Kada su se krštavali odrasli to je bilo uranjanjem. Prije ulaska u krsni studenac sa sebe su skinuli "staru odjeću", a izlaskom iz krsnog studenca oblačili su bijelu haljinu "besmrtnosti". Bijela haljina dakle označava vječni život. Mnogi su krš-

ćani u pracrkvi krsnu haljinu čuvali za dan svoje sahrane i u njoj se pokapali. Bijela boja je znak, vječnoga života, čiji smo baštinici postali na krštenju. Možda nije uputno, ali ipak spominjem da je znak toga i danas u našim krajevima ostao običaj da se mrtvo tijelo kršćana polaže i prekriva bijelom bojom.

Još jedan značajni simbol koji se kod krštenja uočava je svjetlo – svijeća. U uskrsnoj noći simbol samog uskrslog Krista je uskrsna svijeća. Sjetimo se da je u uskrsnom bdijenju posebno značajan dio liturgije blagoslov i pohvala Uskrsnoj svijeći. Ona je simbol Krista i nakon uskrsnog vremena se stavlja uz krstionicu. Kristovo uskrsnuće i sakrament krštenja usko su povezani. Stoga je i krstionica povezana s uskrsnom svijećom. Nakon krštenja kao znak svjetla Kristova, roditeljima ili kumovima se predaje zapaljena svijeća sa Uskrsne svijeće koja je simbol vjere u kojoj novokrštenik nastavlja svoj hod. Lijepa je praksa da se ta svijeća pali na dan krštenja a osobito na dan obnove krsnih obećanja prije Prve pričesti.

Obredom "Effatta" završava se podjela sakramenta krštenja. Svećenik blago dodiruje uši i usta novokrštenika s molitvom da mu se uši duha otvore za slušanje Božje Riječi, a ustima da mogne tu Božju Riječ ispovijedati i navješćivati. Jasno, kao i svaki obred, i podjela sakramenta krštenja završava svečanim blagoslovom. Krštenje se obavlja unutar svete mise tako da je u tri dijela: prijem na početku mise i znamenovanje križem, samo krštenje i podjela simbola iza homilije, a na kraju mise blagoslov i otpust. Zašto Crkva zahtijeva da se prije krštenja barem roditelji i kumovi nađu na zajedničkoj pripravi? Govor simbola, kako smo vidjeli, vrlo je značajan. Nažalost, mnogi danas više ne razumiju taj govor. Navještaj značenja tih simbola u isto vrijeme je i pouka i obnova u vjeri. Roditelji trebaju biti svjesni da se djeca krste isključivo na njihovu vjeru. Ako ta vjera nije "osvješćena", ne može se krstiti bez nje. Stoga i ovih par misli upućuju na važnost svjesnog vjerničkog sudjelovanja u sakramentu krštenja.

22. 03. 2009.

4. korizmena nedjelja

2 Ljet 36,14-16. 19-23

Ps 137,1-2.3. 4-5.6

Ef 2,4-10; Iv 3,14-21

Uistinu, Bog je tako ljubio svijet te je dao svoga Sina Jedinorođenca da nijedan koji u njega vjeruje ne propadne, nego da ima život vječni. Ta Bog nije poslao Sina na svijet da sudi svijetu, nego da se svijet spasi po njemu.

25. 03. 2009.

Navještenje Gospodinovo
Blagovijest

Iz 7,10-14.8,10

Ps 40,7-8.8-9.10.11

Heb 10,4-10; Lk 1,26-38

Evo, začet ćeš i roditi sina i nadjenut ćeš mu ime Isus. On će biti velik i zvat će se Sin Svevišnjega. Njemu će Gospodin Bog dati prijestolje Davida, oca njegova, i kraljevat će nad domom Jakovljevim uvijek i njegovu kraljevstvu neće biti kraja.

29. 03. 2009.

5. korizmena nedjelja

Jr 31,31-34

Ps 51,3-4.12-13.14-15

Heb 5,7-9; Iv 12,20-33

Zaista, zaista, kažem vam: ako pšenično zrno, pavši na zemlju, ne umre, ostaje samo; ako li umre, donosi obilat rod. Tko ljubi svoj život, izgubit će ga. A tko mrzi svoj život na ovome svijetu, sačuvat će ga za život vječni. Ako mi tko hoće služiti, neka ide za mnom. I gdje sam ja, ondje će biti i moj služitelj. Ako mi tko hoće služiti, počastit će ga moj Otac.

5. 04. 2009.

Cvjetnica

Procesija:

Mk 11,1-10; ili Iv 12,12-16

Misa:

Iz 50,4-7

Ps 22,8-9.17-18.19-20.23-24

Fil 2,6-11; Mk 14,1-15,47

Dovedu magare Isusu, prebace preko njega svoje haljine i on zajaha na nj. Mnogi prostriješe svoje haljine po putu, a drugi narezaše zelenih grana po poljima. I oni pred njim i oni za njim kličaju: "Hosana! Blagoslovljen Onaj koji dolazi u ime Gospodnje! Blagoslovljeno kraljevstvo oca našega Davida koji dolazi! Hosana u visinama!"

Ovo je post koji mi je po volji

Kidati okove nepravedne

Zakoračili smo u Korizmu. Manje od mjesec dana dijeli nas od najradosnijega kršćanskoga blagdana – Uskrsa. Pripremajući novi broj, Uredništvo *Zvonika* promišljalo je napose o tomu trebamo li se uopće odricati u korizmi, a ako treba, čega bismo se trebali odricati? Unificirani odgovor teško je dati, ali Božja riječ uvijek je aktualna i može riješiti naše dvojbe. Ovih dana u razgovoru s prijateljima i znancima, čuli smo kako su se mnogi od njih odrekli materijalnih stvari, u smislu posta odnosno nekonzumiranja pojedinih vrsta hrane, među kojima prednjače meso i slatkiši, ali isto tako ima onih koji su se odrekli alkoholnih pića, cigareta, mobitela, kompjutora, pretjerane kupnje i mnogih drugih navezaniosti koje nas svakodnevno zarobljavaju. Istina, sve je to hvale vrijedno, no, s druge strane postavlja se pitanje svrsishodnosti takvih odluka. Problem nastaje onda kada post postane sam sebi svrha, kada čovjek, na primjer, pred sobom unaprijed ima rezultate posta u smislu skidanja viška kila, čišćenja organizma od toksina, ali ne i duhovni smisao posta koji bi trebao biti jedini njegov razlog. Neki čak odlaze toliko daleko da rigoroznim postovima ugrožavaju svoje zdravlje. Prikazivanje žrtve odricanja od materijalnih stvari za neki uzvišeniji cilj, dobiva svoj pravi smisao tek kad postane i djelatno, bilo da se radi o osobnom duhovnom rastu, rastu obiteljske i župne zajednice ili sveopće Crkve. Što, dakle, koristi čovjeku osloboditi se na četrdeset dana materijalnih stvari ako ono duhovno ne nadjača materijalno?

Je li stoga možda važnije, ali isto tako i teže, odreći se u korizmi oholosti, sebezljubija, ogovora, klevete, svađi, srditosti i drugih grijeha koje je ponekad teže kontrolirati nego potrebu za hranom. Istina, i konzumiranje hrane i pića lako može prijeći u grijeh ukoliko se radi o neumjerenosti, te bi odricanje od njih značilo i vježbanje u krjepostima. No, važnija od svega jest nakana posta. Postiti s jedne strane, a ne ljubiti brata čovjeka s druge strane, biti u zavadi s drugima i činiti drugima nepravdu, doima se kao beskorisno trpljenje koje Gospodinu nikada nije bilo milo. Koji je dakle smisao odricanja, osobito ako nakon korizmenoga vremena sve nastavimo po starom, ponekad čak u većem obujmu nego prije?

U tom smislu, riječi iz Knjige proroka Izaije daju jasni odgovor na promišljanje o postu koji je Gospodinu mio: *Viči iz sveg grla, ne suspreži se! Glas svoj poput roga podigni. Objavi mom narodu njegove zločine, domu Jakovljevu grijehe njegove. Gle, vi postite da se prepirete i svađate i da pesnicom bijete siromahe. Ne postite više kao danas, i čut će vam se glas u visini. Ovo je post koji mi je po volji, riječ je Jahve Gospoda: Kidati okove nepravedne, razvezivat spone jarmene, puštati na slobodu potlačene, slomiti sve jarmove; podijeliti kruh svoj s gladnima, uvesti pod krov svoj beskućnike, odjenuti onog koga vidiš gola, i ne kriti se od onog tko je tvoje krvi. Tad će sinut poput zore tvoja svjetlost, i zdravlje će tvoje brzo procvasti. Pred tobom će ići tvoja pravda, a Slava Jahvina bit će ti zalaznicom.* (Iz 58,1,4,6-8)

U prijevodu, uzalud je svaki post ukoliko smo nepravedni prema bližnjima (i ne samo njima) i nesenzibilizirani za onoga tko je u potrebi (materijalne i/ili duhovne naravi). Jedino i pravo pitanje na koje trebamo dati sebi odgovor jest jesam li u prvom redu čovjek spreman susresti se s Isusom na njegovu Križnom putu?

Kao takva, korizma je vrijeme milosti, vrijeme koje nam je dano da bismo u tišini i skrovitosti preispitali svoj život, svoje odluke i odnos prema Bogu i drugim ljudima. Što bi onda za nas danas trebalo predstavljati: *Kidati okove nepravedne, razvezivat' spone jarmene, puštati na slobodu potlačene, slomiti sve jarmove?* Jasno nam je da se ove riječi ne mogu tumačiti doslovno, budući da nije u našoj ingerenciji puštati na slobodu potlačene, u pravom smislu riječi. No, kako je to rastumačio papa Ivan Pavao II., u pre-

nesenom značenju spomenute prorokove riječi čista su djelatna ljubav na koju smo svi pozvani: zauzimanje za pravdu općenito, borba protiv svakog tlačenja, zaštita dostojanstva osobe. Na ovu pak djelatnost posebno podsjeća Socijalni nauk crkve. Prema riječima Ivana Pavla II., *Isus Krist nas poziva da prijedemo "od solidarnosti s grijehom u solidarnost s njim za čovječanstvo"*. Ništa manje poticajnim ne čini se proglas Zaklade "Biskup Josip Lang" iz 2007. godine, u kojemu se kaže: *Ne želimo samo globalizaciju kapitala, nego prije svega globalizaciju ljubavi, dobre volje i solidarnosti sa siromašnima i izrabljivanima. Želimo istinsku preobrazbu našeg društva. Istinska preobrazba nas samih, a onda u cjelini i našega društva, trebala bi nam svakako biti jedna od misli vodilja ove korizme, uza sve druge na koje nas poziva prorok Izaija.* /*Željka Zelić*/

Podijeliti kruh svoj s gladnima

U našim krajevima još uvijek nerado vidimo potrebne u svome okruženju. Radije tražimo razloge koji su određene ljude doveli do prosjačkog štapa, umjesto da im jednostavno pomognemo. Čak što više, u tom traženju razloga argumenti tih siromaha i često vrlo nesretnih ljudi niti ne uspijevaju doći do izražaja, jer ako logički razmišljamo – često je to naš zaključak – sami su si krivi.

Ovo korizmno vrijeme je možda upravo prilika da pokušamo mijenjati svoje stavove u tom smislu. Jasno je da ne možemo pomoći svima i tako promijeniti svijet, ali to nije razlog za odustajanje. Ovdje mi na pamet pada divna rečenica iz qumranskog tumačenja Sv. pisma, koju je u svom filmu "Šindlerova lista" redatelj Steven Spielberg tako lijepo ukomponirao u te tragične scene: *Tko god spasi jedan život, spasio je čitav svijet.* Nema te krize koja može onemogućiti da čovjek dobre volje pomogne onom konkretnom čovjeku koji je u potrebi.

Psihološka istraživanja pokazuju kako se oni koji daju priloge u humanitarne svrhe bolje osjećaju, a zacijelo nitko nije tako siromašan da ne bi mogao drugome na neki način pomoći. Jednom će to stvarno biti korica kruha kojom ću nekome pomoći da utaži tjelesnu glad, a drugi puta možda kakav drugi znak pažnje osobi koja je tjelesno sita, a duhovno umire od gladi.

Ovdje donosimo dva različita iskustva osoba koje su našle radost u pomaganju drugima. Obje su povezane s Caritasom, a znamo da je Caritas ljudsko lice Crkve. Takav vid pomoći, međutim, ne događa se sporadično, nego je djelo zajednice koja se odgovorno organizira. Neka to svima nama bude poticajem da i sami iskusimo kako su darovatelji stvarno anđeli sreće, kako to stoji na jednom Caritasovom plakatu.

O svojem radu s onima koji su potrebi, za *Zvonik* govori djelatnica Caritas Subotičke biskupije, pedesetpetogodišnja **Marija Antunović**, od koje doznajemo kako će uskoro biti šest godina kako radi u ovoj ustanovi. Za to vrijeme ulazila je i ulazi u mnoge domove starih, bolesnih, nesretnih ili manje sretnih ljudi. *Što sam više s njima, sve mi se više povjeravaju, vjeruju, sve više ovise o meni i mojoj pomoći, sve me više smatraju članom obitelji, vrlo često jedinim članom obitelji*, svjedoči naša sugovornica, dodavši kako je jedan od takvih korisnika i čika Rade koji ima 79 godina. Udovac je bez djece, a sestre s obiteljima žive u inozemstvu. *Iako bolestan, svakoga četvrtka otvara mi vrata s osmijehom na licu a plave oči mi i bez riječi požele dobrodošlicu. Veoma rijetko mu netko zazvoni na vrata između dva četvrtka*, kaže Marija, ponavljajući da je to jedan dobroćudni i pozitivni čovjek koji voli red,

čistoću i urednost. Po njenim riječima, njihov dogovor od samoga početka njezina dolaženja je taj da ona rasporedi poslove koje će raditi, a to su prije svega usisavanje i brisanje prašine u sobi, poslovi oko štednjaka i sudopere kao i ostali poslovi u kuhinji. Prema potrebi i mogućnostima, u sve to Marija uklapa i pranje prozora, zavjesa, lusteru, vrata, pranje rublja, presvlačenje kreveta, peglanje i ostalo. *Dok ja radim po stanu, on šeće oko mene i priča. Čini mi se da mu i roditelje poznajem, znam što im je mama kuhala dok su bili djeca. Osjetim da je jako zahvalan za sve što mu uradim i vidim da to veoma cijeni i poštuje*, zorno svjedoči naša sugovornica. *Svi moji korisnici, neki manje neki više dragi, svojim tužnim, teškim, nesretnim i veoma rijetko sretnim životnim pričama, uvukli su mi se pod kožu*, kaže Marija, dodajući kako se trudi svoj posao obavljati profesionalno i najbolje što može u uvjetima koje zahtjeva. *Srce, dušu i ljubav prema starima ne mogu odvojiti od tijela*, zaključuje naša sugovornica koja živi s mužem i troje djece, no, unatoč brojnim obiteljskim obvezama za ljubav prema onima u potrebi uvijek pronalazi vremena. Njen primjer mogao bi nam biti dobar poticaj da ove korizme budemo na raspolaganju onima koji su u potrebi. Vrata Caritas Subotičke biskupije u tom smislu svima su otvorena.

Slično iskustvo u pomoći potrebnima s nama je podijelila i šezdesetšestogodišnja **Ingeborg Putschögl**, umirovljenica iz Linza. Rodom je iz Beograda, a dio svog života provela je i u Subotici, dok obitelj po završetku II. svjetskog rata nije bila protjerana te se naselila u Gornju Austriju. Svoje umirovljeničke dane Ingeborg provodi vrlo aktivno, osobito kao članica Forum prijatelja Caritas.

Među ostalim, povjereno joj je "kumstvo" za projekt pomoći Caritasovoj pučkoj kuhinji u župi Sv. Terezije od Djeteta Isusa u Senti. Od veljače do prosinca 2008. godine u tu svrhu prikupila je 45000 eura. Govoreći o svom iskustvu, zorno nam je posvjedočila kako je velika radost kad čovjek može *podijeliti kruh svoj s gladnima*.

Ingeborg kaže kako nikad nije izgubila povezanost sa Suboticom, pa je zato osjeća svojim malim zavičajem. Svoj kontakt s Caritasom uspostavila je još kao djelatnica administracije Gornje Austrije. O svojoj tješnoj povezanosti s Caritasom ona ovako svjedoči: *Moja bliža povezanost s Caritasom počela je kad sam se priključila Forumu prijatelja Caritas, koji je oformljen prije jedanaest godina. To je jednostavna povezanost ljudi različitih staleža, koje okuplja nakana materijalno poduprijeti Caritasove projekte. Forum čine osobe koje su aktivne u životu Crkve.*

Govoreći o osmišljavanju prikupljanja priloga za projekt za koji je dobila "kumstvo", kaže da je kontaktirala mnoge tvrtke koje već ostvaruju suradnju sa Srbijom. *U tih desetak mjeseci trebali smo se organizirati u prikupljanju pomoći, jer je već slijedio novi projekt. Svim sam se srcem dala na taj posao. Poslužila sam se kontaktima koje sam stekla tijekom svoje poslovne karijere. Dala sam se na pisanje pisama. Razaslala sam ih oko 300. Pisala sam raznim institucijama pozivajući na davanje priloga za taj projekt. S nakanom prikupljanja sredstava u svojoj župi, Ingeborg je organizirala sajam, kao što je to kod njih običaj. Potom se dala u organiziranje*

velikog dobrotvornog koncerta u suradnji s privatnim Sveučilištem Anton Bruckner iz Linza i to u dvorani kapaciteta 450 osoba. Za taj koncert smo pripravili i prigodni povijesni prikaz situacije u Senti uz pomoć **Mire Poljaković** i **Rajka Ljubiča**. Tako su mnogi stekli dobar uvid u situaciju ljudi kojima želimo pomoći. Taj film dojmio je cijeli Forum. U mojoj župi su svi znali o tom programu, pa su zato mnogi došli na koncert. Poslali smo veliki broj pozivnica za koncert i na kraju smo uspjeli prikupiti 7000 eura. U istu svrhu bile su organizirane razne priredbe i akcije prikupljanja priloga, među kojima je bio i jednodnevni štand na kojemu smo prodavali punč. Nakon završenog prikupljanja Ingeborg zadovoljno svjedoči: *Suma svih akcija je učinila da možemo pokriti cijeli projekt, tj. da tim ljudima i korisnicima i djelatnicima osiguramo pomoć za dogledno vrijeme. Veliko pouzdanje preč. Istvána Dobajia i njegovih suradnika je ovu suradnju učinila vrlo ugodnom.*

U skorom posjetu Caritasove pučke kuhinje u Senti Ingeborg je, kako sama tvrdi, doživjela vrlo dirljive trenutke, kakve nije imala tijekom cijelog svog radnog vijeka. *To su trenuci koji se ne mogu opisati. Susret s tim starim ljudima. Osjetiti i doživjeti tu zahvalnost nešto je posebno. Važna je ta povratna informacija i za te ljude, ali jednako tako i za darovatelje.* Po povratku u Austriju ona će se pobrinuti da ta zahvalnost bude prenesena što širem krugu ljudi koji su pomogli, ali jednako tako i onima koji bi to mogli u budućnosti. /**Mirko Štefković**/

Ne kriti se od onog tko je tvoje krvi

Kada prorok Izaija nabraja koji mu je post "post" po volji, onda na kraju dodaje: *i ne kriti se od onoga tko je tvoje krvi* (Iz 58,7). To je Božja riječ. Što ona znači? Stavimo li umjesto riječi "post" riječ "djela ljubavi", onda to zvuči ovako: Bogu su mili oni koji ljube svoju rodbinu. Bogu je milo kad muž ljubi svoju ženu, kad žena ljubi svoga muža, kad roditelji ljube svoju djecu, kad djeca ljube svoje roditelje, kad se braća i sestre u obitelji međusobno ljube, kad se u obitelji poštuju stari. Divne su i poticajne riječi mudroga Siraha (usp. Sir 3,1-16).

To je "hvalospjev" dužnosti prema roditeljima. Navodimo nekoliko redaka: *Djeco, slušajte mene, oca svoga, i radite tako da se spasite. Jer Gospod slavi oca u djeci njegovoj i učvršćuje pravo majke nad sinovima njezinim. Tko štuje oca okajava grijehe svoje, i tko časti majku svoju sabire blago. Tko štuje oca radovat će se sa svoje djece i bit će uslišen u dan molitve svoje. Tko časti oca svojeg, dugo živi; tko čini radost majci svojoj sluša Gospoda... Sine moj, pomози oca svoga u starosti i ne žalosti ga za života njegovoga. Ako mu i razum klone, budi blag s njime i ne grdi ga ti, koji si u punoj snazi.*

O obiteljskim krjepostima, tj. o ljubavi prema onima "koji su tvoje krvi", pisao je i sv. Pavao: *Žene, pokoravajte se svojim muževima kao što dolikuje u Gospodinu! Muževi, ljubite svoje žene i ne budite osorni prema njima. Djeco, slušajte roditelje u svemu, ta to je milo u Gospodinu! Očevi, ne ogorčujte svoje djece da ne klonu duhom" (Kol 3,18-19).* Ovdje treba pridodati još jedan Izaijin tekst: *Može li žena zaboravit' svoje dojenče, ne imat' sućuti za čedo utrobe svoje? Pa kad bi koja i zaboravila, tebe ja zaboraviti neću (Iz 49,15).* Ovamo spada i krjepost rodoljublja. "Moje su krvi" i pripadnici mog naroda. Čitamo u Levitskom zakoniku: *Ne mrzi svoga brata u svom srcu! Dužnost ti je koriti svoga sunarodnjaka. Tako nećeš pasti u grijeh zbog njega. Ne osvećuj se! Ne gaji srdžbe prema sinovima svoga naroda. Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe. Ja sam Jahve! (Lev 19,17-18).*

Što znači danas, u korizmi godine Gospodnje 2009., "ne kriti se od svoje krvi"? Što bismo trebali činiti da bismo u tom smislu ove korizme održali post koji je Gospodinu po volji?

U ispitu savjesti treba provjeriti kakvi su naši odnosi u obitelji. Članovi obitelji su jedno drugom najbliži bližnji. Bližih nema. Njih treba najviše ljubiti. Posvađani članovi obitelji ili rodbine trebaju se pomiriti i obnoviti uzajamnu ljubav. Posebno treba provjeriti kakav je odnos mlađih prema starijima i tu učiniti kvalitativni pomak u ljubavi. Također učiniti sve što je u našoj moći da se zaštiti život nerođenih. Oni su najmanja "najmanja" Isusova braća i sestre i najnevinniji među nevinima. Njima je potrebna najveća zaštita. I još nešto. Svi trebaju provjeriti kakva im je ljubav prema sunarodnjacima. Ljubimo li doista svoj narod ili se "krijemo" od onih koji su "naše krvi", misleći da ćemo bolje proći u životu i u ovoj državi ako krijemo da smo npr. Hrvati? Ta opasnost u ovoj državi ne postoji za pripadnike nekih drugih naroda. Samo pripadnici našega naroda su podijeljeni. Treba se informirati, istraživati, čitati povijesne dokumente a ne utopiti se u "dnevnu politiku". To ne donosi blagoslov.

"Post" (djela ljubavi) koji je Gospodinu po volji donosi prije svega slatke plodove onome tko ga obdržava. Djela ljubavi usrećuju i izvor su Božjega blagoslova i uslišanja: *Tad će sinut' poput zore tvoja svjetlost, i zdravlje će tvoje brzo procvasti. Pred tobom će biti tvoja Pravda, a Slava Jahvina bit će ti zalaznicom. Vikneš li, Jahve će ti odgovoriti, kad zavapiš, reći će: "Evo me!" (Iz 58,8-9; vidi i retk: 10-12).*

Neka nam svima bude blagoslovljena korizma življenjem "posta" koji Bog želi, kako nam je to prenio prorok Izaija.

Andrija Anišić

Osnovna dužnost svakog kršćanina jest pomoći bratu u potrebi

Razgovarao: mr. Mirko Štefković

Preč. István Dobai (1943.), osnovnu školu završio je u rodnoj Adi, potom malo sjemenište na Šalati i bogosloviju na KBF-u u Zagrebu, gdje je diplomirao 1969. godine. Za svećenika je zaređen 27. prosinca 1968. godine. Službu župnog vikara vršio je u Horgošu i Bačkoj Topoli, službu upravitelja župe u Bajši i Gunarošu, a župnikom je prvo bio u Hajdukovu, a od 1988. tu službu obnaša u župi Sv. Jurja u Subotici. Bio je članom više biskupijskih vijeća, a od 1995. predsjednik je Biskupijskoga vijeća za Caritas, a član je i Vijeća za Caritas Međunarodne biskupske konferencije sv. Ćirila i Metoda. Ravnatelj je Caritasa Subotičke biskupije, a 2004. godine imenovan je počasnim arhiepiskopom.

Zv.: Od 2001. godine vršite službu ravnatelja Caritasa Subotičke biskupije, recite nam kako je on ustrojen?

□ **Preč. Dobai:** Budući da je Caritas djelo Katoličke crkve, on je ustrojen točno onako kako je ustrojena Katolička crkva. To znači da su mu osnova župe, odnosno župni Caritasi, tj. ljudi koji na teritoriju župe služe drugim ljudima koji su u potrebi. Uz župni Caritas postoji i biskupijski Caritas koji animira rad župnih Caritasi i pomaže ga, ali u isto vrijeme izvršava specifične socijalne zadatke, koje župni Caritas nije u mogućnosti ostvarivati. Konkretno, u našoj biskupiji je najviše razvijen rad na kućnoj njezi i pomoći u kući. Mogli bismo reći da je to glavna djelatnost biskupijskog Caritasi. No, biskupijski Caritas ne djeluje samo u Subotici, nego i u Novom Sadu, Senti, a odnedavno je započeo s radom i u Malom Idošu. U Subotici, uz rad na terenu, u smislu pomoći ljudima da imaju životni okoliš dostojan čovjeka, takozvane gerontodomačice rade sve oko čovjeka: pospreme kuću, operu, peglaju, nalože vatru... Kvalificirane pak sestre se brinu za samoga čovjeka: pomažu pri kupanju, previjaju rane, naprave frizuru... Uz taj posao, Caritas u Subotici ima i svoj Klub koji je otvoren za sve ljude. U Klub dolaze ljudi da se oslobode osamljenosti, izoliranosti, da ostvaruju kontakte s drugim ljudima, razgovaraju, rade u skupinama za ručne radove, za korektivnu gimnastiku itd. U Klubu se čak mogu i okupati oni koji kod kuće nemaju mogućnosti. Isto tako pomažemo starim ljudima uslugom pra-

nja rublja, kojega poslije pranja vraćamo na kućnu adresu. To radimo samo za one koji su već do te mjere nepokretni da sami ne mogu ni to obaviti. Sve to radi se u Novom Sadu u malo manjem obujmu. Kod nas 12 ljudi obilazi grad, a u Novom Sadu na tom poslu imamo zaposlenih 8 djelatnika. U Novom Sadu je skrb za stare u obliku dnevnog boravka jača. U Senti je na terenskom radu kućne njege uposleno također 8 ljudi. Tamo pak postoji boravak, koji je nešto između dnevnog boravka i kluba. Ondje, kao i u Novom Sadu, korisnici dobiju ručak. Dnevno se u Senti okupi oko 50-60 osoba, dok ih se u Novom Sadu može zbrinuti do 12. Mi u Subotici nemamo tip usluge da nudimo i ručak.

Zv.: A u Malom Idošu?

□ **Preč. Dobai:** U Malom Idošu su uposlene dvije djelatnice. Ondje je takav način rada tek u povojima. Naravno, to je manje mjesto pa ni potrebe nikada neće biti takvog obujma kao što su u drugim mjestima gdje djelujemo. Treba reći da su usluge Caritasi bilo da se radi o pomoći u kući, kućnoj njezi, klupskoj ili usluzi boravka, sasvim besplatne. Većim dijelom se te aktivnosti financiraju iz inozemstva, ali i lokalne samouprave sudjeluju u sufinanciranju. U Malom Idošu je ono najveće, jer su tamo djelatnice u cijelosti plaćene od strane mjesne zajednice. Poznato je da kućna njega i pomoć u kući u Subotici postoji već odavno, a ostvaruje ih Gerontološki centar. Njihove usluge se ipak naplaćuju participacijom koja je

razmjerna primanjima korisnika tih usluga.

Zv.: Ono što bi nam bilo zanimljivo znati, jest na koji način Caritas Subotičke biskupije animira župne Caritasi?

□ **Preč. Dobai:** Ako smo svjesni toga da je osnova našega odnosa prema Bogu savez ljubavi, sklopljen u Isusu Kristu, koji je rekao "Ljubite se međusobno kako sam Vas ja ljubio", onda je jasno da je zajednica dužna skrbiti ponajprije za svoje članove, a onda čak i za neke druge. Promjena državnoga sustava iz komunističkoga u demokratski, pokazuje da država nastoji ostvarivati socijalnu skrb ne toliko po državnim ustanovama, nego više putem nevladinih organizacija. Izgleda da se i mi polako priključujemo tom sustavu. Zato će uloga nevladinih organizacija na polju ostvarivanja socijalne skrbi u budućnosti biti sve veća i veća. Caritas cijele sadašnje države Srbije, kao i Caritas internationalis, nastoji organizirano surađivati u ostvarivanju te socijalne skrbi.

Puno bitniji i dublji rad se mora ostvarivati na terenu u konkretnim župnim zajednicama. Slogan jednog biskupijskog Caritasi u tom smislu vrlo rječito govori: "Potreba se vidi izbliza". Ponajprije će susjed prepoznati potrebu svog susjeda, ako je kršćanin otvorene duše i srca, ne samo očiju. Dakle, briga za potrebne se ponajprije ostvaruje u župnim zajednicama. Zato je jedan od osnovnih zadataka biskupijskog Caritasi dati sugestije i po potrebi ih osposobiti za takav rad, sve koji su po župama spremni preuzeti na sebe neki koordinirani rad. Recimo konkretno, ponudili smo župama osposobljavanja za vođenje dijaloga podrške u vidu seminara. Osim toga, davali smo tečajeve za formuliranje i predstavljanje projekata. U to se uključilo 12 župa. Naime, budući sustav će biti takav da će se Caritasi sami morati natjecati za sredstva. Potrebno je znati prikazati problem, potom mogućnosti rješenja i pokazati da smo mi sposobni ostvariti taj cilj ukoliko za to dobijemo financijsku pomoć.

Trenutačno najvažniji zadatak župnih Caritasa zajedno s biskupijskim jest napraviti takozvani Strateški plan biskupijskog Caritasa, u kojem će biti zacrtani i strateški planovi župnih Caritasa. To znači da treba svjesno vidjeti i prepoznati konkretne potrebe na terenu i naći konkretna rješenja za te potrebe, ali i izvore sredstava za njihovo rješavanje. Naravno da će zajednica svojim silama nastojati sama pomoći koliko može. Za tu svrhu postoji kasa sv. Antuna u našim župnim crkvama ili sakupljanje za neku konkretnu potrebu unutar župne zajednice. No, bude i onih problema za koje su potrebna puno veća sredstva pa je potrebno iznaći mogućnosti dobivanja sredstava od države ili drugih institucija.

Zv.: Kakva je povratna informacija predstavnika župnih Caritasa koji su sudjelovali na vašim tečajevima osposobljavanja, ima li tu značajnijih pomaka na župama?

□ **Preč. Dobai:** Činjenica je da ima nekoliko vrlo aktivnih župnih Caritasa, gdje se radi doista organizirano. Nikada se ne može računati na stopostotni uspjeh, ali sigurno je da kad ljudi dobiju neke informacije i vide kako drugi rade, dobiju ideje kako bi i oni to mogli činiti na svom terenu. Kao primjer navodim župu Sv. Jurja u Subotici koja ima veliko iskustvo. Mnogi ljudi su doznali za sakupljanje odjeće u ovoj župi pa nam dovoze odjeću, a mnogi onda dolaze i to odnose. Vidimo do koje mjere to za ljude može biti velika pomoć, a rekao bih, grijeh je baciti upotrebljivu odjeću u smeće. Ako se ljudima ponudi to da smo spremni posredovati, tj. primiti odjeću od onih kojima ona više nije potrebna ali je još u dobrom stanju, a imamo mogućnosti to nekome dati, onda je to dobro posredovanje. Čak i u svezi s nekim namještajem imamo takvih pokušaja posredovanja. Nemamo skladište pa namještaj ne možemo držati na jednom mjestu, ali smo već dosta posredovali u poklanjanju namještaja raznim obiteljima.

Mislim da je najbitnije da u svijesti vjernika jedne župne zajednice postane jasno kako oni kao zajednica nisu tako siromašni da ne bi, upravo kao zajednica, nekim od svojih mogli pomoći.

Zv.: U tom odnosu između dvije razine Caritasa, znači da onaj biskupijski može pomoći župnima da se bolje organiziraju, zar ne?

□ **Preč. Dobai:** Apsolutno. To je najosnovnije poslanje biskupijskoga Caritasa u odnosu na župne Caritase. Sada je već davno prošlo vrijeme kada je biskupijski Caritas mogao davati pakete, ogrjev, itd. Caritas Europe kaže da više takve pomoći za nas nema. To nam mora biti jasno. U tom smislu takvu pomoć nikako ne možemo ni posredovati.

Zv.: Možda bi to značilo da trebamo shvatiti kako nismo toliko siromašni da ne možemo pomoći jedni drugima?

□ **Preč. Dobai:** Mislim da je najbitnije da u svijesti vjernika jedne župne zajednice postane jasno kako oni kao zajednica nisu tako siromašni da ne bi, upravo kao zajednica, nekim od svojih mogli pomoći. Samo je potrebno postati svjestan da to nije neki hobi koji netko ima a netko nema, nego najosnovnija dužnost svakog kršćanina da pomogne bratu u potrebi. To može činiti sporadično, nekada u izvanrednoj prilici, ali je dužan to raditi i organizirano kao član konkretne župne zajednice.

Zv.: Što Caritas Subotičke biskupije radi na propagiranju tj. boljem upoznavanju javnosti sa svojim djelovanjem, kako bi onda mogao više posredovati to dobro koje dobije?

□ **Preč. Dobai:** Isus kaže: "Neka ti ne zna desnica što čini lijeva". U tom

smislu, Caritas se ne želi hvaliti, no, u isto vrijeme djelatnost Caritasa mora biti prisutna u javnosti da bi društvo kao takvo prepoznalo mogućnosti i kapacitete Caritasa, pa da mu se povjeri neka služba koja je do sada bila – recimo tako – državna služba. Zato mi nastojimo, vrlo smjerno ali ipak ustrajno, pokazivati što se radi. Sad konkretno imamo projekt u suradnji s Caritasom iz Linza uz financijsku podršku austrijske Vlade, da se akreditira mala škola za osposobljavanje nezaposlenih ljudi za djelatnost u kućnoj njezi i pomoći u kući. Zapravo, u svim općinama u strateškom planu socijalne skrbi postoji plan osnutka takve službe pomoći i njege u kući. Caritas radi na tomu da se osposobljavanje tih ljudi povjeri Caritasu, putem akreditacije male škole. U tom smo se poslu susreli s toliko vrhunskih stručnjaka naše države i ministarstava, pa se jednostavno vidjelo što Caritas radi, jer mnogi uopće nisu ni znali da Caritas postoji.

Zv.: Što se pak, s druge strane, čini oko popularizacije Caritasa po župama kako bi naši vjernici vidjeli da i oni mogu činiti toliko dobra, a da je netko spreman posredovati u njihovu činjenju dobra potrebnima?

□ **Preč. Dobai:** Strateškim planom nacionalnoga Caritasa, predviđeno je da u budućim mjesecima obiđemo sve župe s našim volonterima koji će prikazati svoja iskustva i pozvati ljude da i oni razmisle što bi oni sami mogli raditi na svom području. To je predviđeno, no kada ćemo i kako to početi ostvarivati pitanje je organizacije, ali svakako da ćemo to uraditi.

Uz naviještanje Evanđelja u što spada i katehizacija, uz liturgiju koja obuhvaća sve sakramente, treći stup života Crkve jest Caritas. Ako jedna župna zajednica nije aktivna na karitativnom polju, onda joj fali taj treći stup.

Zv.: Mala misija Zvonika u tom smislu može biti i ta da i dalje objavljujemo članke o djelovanju Caritasa i iskustava ljudi koji u njemu djeluju.

□ **Preč. Dobai:** Bilo bi dobro da osim Zvonika i drugi listovi objavljuju vijesti o tomu. Zvonik je u tomu toliko redovit da onaj koji imalo prati ono što se u njemu objavljuje, taj već mora biti svjestan do koje mjere je Caritas zapravo treći stup života Crkve. Uz naviještanje Evanđelja u što spada i katehizacija, uz liturgiju koja obuhvaća sve sakramente, treći stup života Crkve jest Caritas. Ako jedna župna zajednica nije aktivna na karitativnom polju, onda joj fali taj treći stup.

Zv.: Progovorili smo malo o volonterima, ali više je to bilo o djelatnicima Caritasa. Na koji način se može postati volonterom Caritasa?

□ **Preč. Dobai:** Volonterom se ne smatra onaj tko nekada učini nešto dobro, nego onaj koji je u krugu svoje župne zajednice ili recimo okupljen oko službe kućne njege, spreman prihvatiti raditi određeni broj sati i o tomu izvijestiti voditelja volontera. Osoba se treba javiti župniku za župni Caritas, ili ako živi u gradu gdje je razvijena služba

kućne njege i pomoći u kući, onda se treba javiti voditelju volontera u toj službi, pa će mu ta osoba povjeriti neke ljude. Župnik svakako poznaje barem neke od potrebnih na teritoriju svoje župe. Po pravilniku naših župa, u sklopu pastoralnih vijeća postoji i odjel za Caritas. Naravno da taj odjel ima pročelnika koji bi trebao animirati ljude, okupiti ih, organizirati za njih sastanke na župi u određeno vrijeme da se međusobno podržavaju, izmjenjuju iskustva i jednostavno povjeravaju jedni drugima komu bi i kako trebalo pomoći.

Zv.: Tko su Vaši najbliži suradnici u vođenju Caritasa Subotičke biskupije?

□ **Preč. Dobai:** Većina osoba koja je i sada aktivna u vođenju Caritasa je još s početka našega djelovanja. Tadašnji suradnici su izrasli kasnije u djelatnike Caritasa u tom smislu da su zapošljavani. Jedino je koordinator u Subotici nov čovjek koji kod nas radi godinu dana. Djelatnici na terenu su odabrani putem natječaja, a i župnici i katehete su mogli predlagati ljude koje smatraju duhovno zrelima za taj posao. Odlaziti ljudima u kuću i tamo im pomagati nije dosta samo radi toga da imam neko zaposlenje. Caritasov djelatnik uvijek mora ostati i volonter. To znači da će uvijek dati nešto više od onoga što mu je dužnost. To znači da uvijek pristupa s ljubavlju, ne samo s nakanom da najbolje izvrši zadatak, nego da baš ljubi tu osobu, da joj služi s ljubavlju.

Zv.: Što Caritas čini redovito da svojim djelatnicima i volonterima pruži duhovnu okrijepu, kako bi mogli biti takvima kako ste upravo rekli?

□ **Preč. Dobai:** Godinama smo imali kvalifikacijska predavanja za njih na kojima smo ih stručno osposobljavali, a mogli su dolaziti i volonteri. Za duhovnu izgradnju im dva puta godišnje upriličimo duhovne vježbe. Idemo s njima na hodočašća. Ovdje u Subotici se redovito prije odlaska na rad sastanu, iznesu svoja najnovija iskustva i probleme, o tomu onda međusobno razgovaraju i s molitvom kreću na posao. Dakle, u tim se ljudima uvijek nastoji podržavati duh ljubavi služenja. Inače se može dogoditi da čovjek izgori. Mi nastojimo doista puno činiti na tomu da naše djelatnice ne izgore u tom smislu i da se stalno obnavljaju, da budu stalno tako duhovno jake i svježije za službu.

Zv.: Možda u ovom vremenu korizme, na temelju ovoga što je rečeno o Caritasu, ujedno pored poziva na post i na odricanje, na sabranost, korizma može biti vrijeme jačeg i intenzivnijeg poziva na dobra djela?

□ **Preč. Dobai:** To je samo po sebi razumljivo. Kad više molimo i postimo, vršimo djela milosrđa. To ne znači samo da ću nešto dati, nego ću sam vršiti djela milosrđa. Bit ću otvoreniji, osjetljiviji za potrebe drugoga čovjeka, pa ću posjetiti više onih koji su osamljeni, otići osobno darovati vrijeme toj osobi, sam ću pronaći onoga tko je zaista u potrebi i odnijeti mu hrane, ako mu je ona potrebna. Mogu u župnom Caritasu pronaći odjeću za osobu koja ju treba, a nije u mogućnosti sama doći itd. Osobni angažman je najvažniji.

Poznato je da svi duhovni veliki govore o tomu da je čovjek kada posti u korizmi, dužan dati potrebnima ono što je u tom postu uštedio. Tek je onda post pravi kada dajemo drugima. U našoj biskupiji je preporučeno da se na Veliki četvrtak na misu Večere Gospodnje donese ono što je uštedjeno kroz korizmu. U nekim se župama to ostvaruje, u drugima ne tada, ali bi svakako bilo najosnovnije da se pronađe način da zaista ono što smo uštedjeli postom damo potrebnima. Na koji način će koja župa to ostvariti, to je uvijek pitanje suradnje župnika s Karitativnim odjelom Pastoralnoga vijeća, ali se sigurno može naći način da se to ostvari. Naravno, svaki čovjek može sam svoj dar dati potrebnima. Najizravnija pomoć je ta kada prepoznam potrebu drugoga i tako reagiram, poručio je preč. Dobai svim vjernicima kad je u pitanju odricanje u korizmi.

Što su rekli kardinali o kondomu u borbi protiv AIDS-a?

Piše: mr. Andrija Anišić

Načelo "manjega zla"?

Medijsko senzacionalističko izvješćivanje o izjavama crkvenih velikodostojnika započelo je nakon što je objavljen svojevrsni "intelektualni dijalog" kardinala Martinija i renomiranoga međunarodnog medicinskog stručnjaka Ignazija Marina u talijanskom tjedniku *L'Espresso*. Dvojica sugovornika raspravljali su na stranicama lista o etičkim aspektima nekih aspornih ili rubnih fenomena u današnjoj medicini. Zapravo se manji dio Martinijeva teksta odnosi na pitanje AIDS-a.

Prenosim, radi jasnoće, u cijelosti riječi kardinala Martinija o AIDS-u: "Brojke koje vi (obraća se svom sugovorniku Marinu) iznosite, uzrokuju zbnjenost i tugu. U našem zapadnome svijetu teško je shvatiti koliko se trpi u nekim zemljama. Budući da sam ih osobno posjetio, bio sam svjedokom te patnje, koja se uglavnom podnosi s velikim dostojanstvom i u tišini. Treba učiniti sve kako bismo se oduprli AIDS-u. **Svakako, uporaba prezervativa može u nekim situacijama biti manje zlo.** Tu je i osobita situacija bračnih drugova od kojih je jedan zaražen AIDS-om. On je obvezan štiti drugu stranu i ova se također mora moći zaštititi. **No, pitanje je koliko je prikladno da vjerske vlasti promiču to sredstvo zaštite, gotovo kao da bi druga moralno prihvatljiva sredstva, uključujući suzdržljivost, bila stavljena u drugi plan, uz opasnost da se promiče neodgovorno ponašanje.** Jedna je stvar, dakle, načelo manjega zla, koje se može primijeniti u svim slučajevima koje predviđa etički nauk, a druga je subjekt na kojemu je da te stvari javno izrazi. Vjerujem da će razboritost i utvrđivanje različitih mjesnih prilika omogućiti svakome da djelotvorno pridonese borbi protiv AIDS-a, a da pritom ne promiče neodgovorne načine ponašanja."

Kardinal Martini dakle govori o "manjemu zlu", moralnome načelu koje je poznato u moralnoj teologiji i koje Crkva primjenjuje u osobito složenim situacijama kad su ugrožene dvije ili više vrednote. **Odlučiti se za manje zlo - koje time ne prestaje biti zlo! - znači zaštititi veću vrednotu.** Klasičan primjer izbora manjega zla jest ubojstvo u samoobrani. Kardinal o načelu manjega zla govori u kontekstu vrlo složene situacije, kad je jedan bračni partner zaražen AIDS-om. **On nije iznio načelni stav**

Crkve o popuštanju uporabi prezervativa. Kardinal je, naime, **svjestan kako bi bilo kakva potvrdna izjava o prezervativima bila vrlo opasna, jer bi to mnogi krivo shvatili te bi se možda dao poticaj neodgovornom, dakle nemoralnome ponašanju.** (*Podcrtao A.A.*). Svi mediji koji su iz konteksta izvukli kao Kardinalovu tvrdnju da "Crkva popušta" ili da je "konačno shvatila" i slično, samo potvrđuju spomenutu opravdanu bojazan.

Nema dramatičnog zaokreta

Nekoliko dana nakon nastupa kardinala Martinija u talijanskom dnevniku *La Repubblica* oglasio se predsjednik Papinskoga vijeća za pastoral zdravlja kardinal Javier Lozano Barragan. On je među ostalim rekao: "Riječ je o vrlo teškoj i delikatnoj temi. Papa je zatražio da se ispita pitanje uporabe prezervativa od strane oboljelih od AIDS-a. Zatražili smo od naših teologa i naših savjetnika da provedu studiju o toj osobitoj točki, tj. o tome može li unutar para u kojemu je jedan od bračnih drugova zaražen biti dopuštena uporaba (prezervativa). No jedno je sigurno: Crkva neće promicati prezervativ" te je dodao da konkretni ishod te studije ovisi o papi Benediktu XVI. koji će reći hoće li se s time što učiniti ili neće, i ako će se što činiti, u kojemu će to smjeru ići.

Glasnogovornik kardinala Barragana Antonio Soto Guerrero potvrdio je kako više tijela Svete Stolice rade na pitanju uporabe prezervativa u slučaju ako je jedan od bračnih drugova zaražen. On je isto tako potvrdio da je ta stvar potpuno otvorena, ali da "ne treba očekivati dramatični zaokret u crkvenom moralu glede spolnosti" (usp. *Glas Koncila*, broj 19 (1663), 7. 5. 2006.).

Što Crkva doista čini za oboljele od HIV-a?

Nadbiskup Celestin Migliore, stalni promatrač Svete Stolice pri UN-u je u svom govoru u lipnju 2008. godine, tijekom 62. zasjedanja Generalne skupštine UN-a, naveo što je sve Crkva učinila i čini za zaražene virusom HIV-a. On je tom prigodom istaknuo: "U svjetlu Političke Deklaracije o HIV/AIDS-u, usvojene od Generalne skupštine 15. lipnja 2006. g., želio bih izvijestiti o zalaganju Svete Stolice i njezinih različitih tijela širom svijeta u svezi onih koji žive i koji su pogođeni s

HIV-om i AIDS-om. Sveta Stolica, preko Zaklade Dobri Samaritanac, organizacije osnovane u svrhu davanja izravne ekonomske pomoći medicinskim ustanovama, osigurala je otprilike pola milijuna dolara za kupnju antiretroviralnih lijekova.

Na nacionalnoj razini, biskupske konferencije su razvile i promovirale veću svijest i programe za pomoć u borbi protiv ove pandemije, posebno u zemljama u razvoju i među najviše marginaliziranim populacijama. Na primjer, u samoj Indiji djeluje više od 100 centara koji pružaju liječenje, skrb i pomoć pacijentima oboljelima od AIDS-a. Uskoro će se u ruralnim i izoliranim područjima, pored tih institucija, otvoriti drugih 45 centara. Biskupska konferencija SAD-a putem Katoličke humanitarne službe podržava oko 250 projekata u najsiromašnijim zemljama, uz podatak da je pomoć u 2007. g. iznosila više od 120 milijuna dolara.

Na međunarodnoj razini, Sveta Stolica je preko svojih različitih institucija prisutna na svim kontinentima, nudeći mogućnost naobrazbe, liječenja, skrbi i pomoći bez obzira na rasu, nacionalnost ili vjeru. Uz pomoć deset tisuća radnika i volontera, oni su doprili do gotovo četiri milijuna ljudi podižući svijest i šireći edukacijske programe. Nadalje, oni pružaju medicinsku i nutricejsku skrb i pomoć za gotovo 350.000 ljudi koji žive s HIV/AIDS-om i antiretroviralni tretman za više od 90000 muškaraca, žena i djece. Jedna trećina pružene pomoći je potpuno besplatna... Konačno, Sveta Stolica i njezine različite institucije nastavljaju podpirati veći pristup pristupačnom, pouzdanom i po život spašavajućem HIV testiranju, anti-retroviralnom liječenju, preventivnom majka-dijete davanju lijekova i dijagnostičkoj tehnologiji kao što su uređaji za CD4 testiranje. Zajedno s pristupom osnovne zdravstvene zaštite i održive prehrane, ta tehnološka dostignuća mogu polako premostiti jaz između onoga što je moguće i onoga što je potrebno.

Došli smo danas ovdje revidirati naš napredak, ali još važnije, moramo obnoviti naše opredjeljenje za poduzimanje potrebnih radnji za spašavanje života. Sveta Stolica i njezine različite organizacije ostaju posvećene rješavanju ove pandemije na brižan i milosrdan način, kako bi se potaknula veća solidarnost za sve članove našeg društva i promicalo inherentno dostojanstvo ljudske osobe u svim područjima života". /usp. *ZENIT.org/*

Početak Korizme

Korizma se na latinskom jeziku kaže Quadragesima, što znači četrdesetnica, jer je to vrijeme kada se gospodin naš Isus Krist povukao u pustinju da se u samoći moli i posti. Po primjeru Isusa Krista mi na Čistu srijedu započinjemo također četrdesetodnevni post. Korizmeno je vrijeme prilika da se više približimo Isusu koji je za nas trpio, muku podnio i bio razapet. Upravo radi toga u ovom vremenu kršćani obavljaju jednu od najsvetijih pobožnosti: križni put. Mi smo u našoj paulinumskoj zajednici na Čistu srijedu već u ranim jutarnjim satima počeli ovo sveto vrijeme. Prije svega svetom misom i obredom pepeljanja. U našoj zajednici također prakticiramo pobožnost križnoga puta, sjedinjujući se tako s rassetim Kristom, u čemu za sebe nalazimo neiscrpn i izvor duhovne snage.

Natjecanje recitatora

Ove je godine, po ustaljenoj tradiciji, za subotičku općinu Gradska knjižnica organizirala natjecanje recitatora. U velikoj dvorani Gradske knjižnice u petak 20. veljače priređena je općinska smotra recitatora, osmoškolaca i srednoškolaca. Na ovom natjecanju nastupio je naš učenik Robert Zahorijanski, te se od 27 sudionika plasirao među jedanaestero najboljih koji idu na zonsko natjecanje. Robertovo priznanje je i naše priznanje. Ponosni smo na njega i na tome mu od srca čestitamo.

Pokrajinski tajnik za gospodarstvo u Paulinum

Pokrajinski tajnik za gospodarstvo, István Pásztor, posjetio je Biskupijsku klasičnu gimnaziju i sjemenište Paulinum 26. veljače. Njega je primio mons. Josip Mioč, ravnatelj gimnazije i rektor sjemeništa, te ga upoznao sa statusom ove gimnazije i općim stanjem sjemeništa. Paulinum je u skoroj prošlosti od pokrajinske vlade dobio nove školske stolove i stolice, a na kraju školske godine trebaju početi radovi na samoj zgradi, iz osiguranih sredstava od strane Pokrajinskog fonda za kapitalna ulaganja.

Nakon razgovora s mons. Miočem, Pásztor je obišao zgradu Paulinuma, obišao učionice te se zadržao u kratkom razgovoru s njima i profesorima gimnazije.

Na Učiteljskom fakultetu

Preteča današnjeg Učiteljskog fakulteta u Subotici je jedna od najstarijih institucija u gradu. Poučavanje učiteljica počele su časne sestre još u 19. stoljeću. Iz onih početaka nastalo je kasnije redovito školovanje i formiranje fakultetskog obrazovanja. U Subotici Učiteljski fakultet djeluje u novim prostorijama od prije tri godine, a neki od naših profesora su redovni profesori Učiteljskog fakulteta. Pošto je prof. dr. Josip Ivanović predsjednik vijeća tog fakulteta, on nas je primio i proveo kroz cijelo zdanje. Posjetili smo knjižnicu, svečanu dvoranu, jednu učionicu, kabinete, zbornicu i dekanski ured. Profesoru Ivanoviću smo zahvalni za tumačenje i za vođenje kroz ovu značajnu instituciju.

Posjet samostanu sestara dominikanki

Red dominikanaca osnovao je u 13. stoljeću Španjolac Dominik Cuzman. Prvotni cilj reda je propovijedanje, a zatim život u zajednici prema evanđelju, moliti i učiti. Red

dominikanaca je odobrio papa Honorije III., a papa Grgur IX. proglasio je Dominika svetim 1223. godine. Ovaj red se ubrzo proširio po Europi, pa tako i u našim krajevima.

Sestre dominikanke došle su u Suboticu 1947. One su od početka na području župe Sv. Jurja, gdje imaju svoj samostan. Prije svega pomažu u župnom pastoralu. U gradu i okolici veoma su poznate i poštivane.

Prošlu subotu u okviru velike šetnje posjetili smo njihov samostan. U okviru posjeta najprije smo u kapelici samostana izmolili svetu krunicu, a zatim smo u blagovaonici uz malu zakusku razgovarali sa sestrama. Sestra predstojnica ispričala nam je kratku povijest i službu koju sestre obavljaju u našem gradu. Sestrama smo zahvalni za zajedništvo i srdačan prijam.

Drage katehete, želite li nam poslati izvešće o susretu, aktivnosti ili posjetu crkvi vaših vjeroučenika, najbolji sastavak ili ostvarenu ideju ove Korizme, učinite to e-mailom na: huska@suonline.net ili na adresu Uredništva. "Sve mogu u Onome koji me jača" (Fil 4,13) – neka bratska ljubav uskrsne na novi život ovoga Uskrsa i među nama katehetama, ma kako Korizma bila duga, pustinja osamljena i žeđ nepodnošljiva, a kušnja – velika... Sve to nam je naš Učitelj, Gospodin Isus jasno i osobno najavio. Znajući da ćemo ipak često biti slabi, već je i same apostole slao – dvojicu po dvojicu. Iskusimo i živimo zajedništvo!

naše molitve

Molitva vjeroučitelja za nezainteresirano dijete

Dragi Bože, hvala Ti za ovo dijete, Tvoje voljeno čedo, u času njegova krštenja od Tebe zamilovano i opisano: "Ovo je sin moj ljubljeni!" ili "Ovo je kći moja ljubljena! – U njemu/njoj mi je sva milina...", koje meni izgleda kao NEZAINTERESIRANO DIJETE...

Pomozi mi, blagoslovi me – da nađem pravu riječ, pravu pjesmu ♪ "mirisnu česmu... stisak ruke... tren koji traje..." ♪ ♪ ♪ ♪ – Tebe, Oče, da mu pokažem gdje da Te traži, gdje ga čekaš... Budi uz mene da ovakvo, meni osobno najnesхватljivije, najneprihvatljivije i najmanje simpatično dijete, ZAINTERESIRAM. Pomozi mi da ne odustajem, već da pregrštom ljubavi i obiljem ideja probudim u njemu čežnju za Tobom – to mi je dosta... Daj mi upornost da, ako je maleno, smišljam igre i radosne načine da ga budim i u njemu otvaram nove vidike, želje, potrebe, znatiželje... Ako je odraslije, daj da – "smarajući" – uporno i otvoreno govorim zašto je život lijep, kako život s Tobom ima smisla i kako Tebi treba darivati mladost i ono najbolje od nas, a ne - ostatke... Daj da budem oduševljena kršćanka - onakva kakva sam bila u mladosti, kada sam gorjela oduševljavajući svoje prijatelje i mnoge koje sam susretala da Te traže i susreću u molitvi (unutra) i u braći ljudima (vani)... Daj da mu pokažem ljepotu života s Tobom i osmjehom i glasom i pogledom i riječju i izjarivanjem one svoje najtajnije nutrine duše moje, u kojoj si uvijek i samo Ti, o Bože moj... (vv)

upoznajmo katehete naše biskupije

Mirela Sakač – ne može bez osmijeha! ☺

1. Zovem se... Mirela Sakač (još malo, ne još dugo)

2. Rođena sam... 19. 04. 1984. u Subotici

3. Živim i radim... U Bajmoku, u župi Sv. Petra i Pavla, u OŠ "Vuk S. Karadžić" od rujna 2007.

4. Moj životni – vjeroučiteljski moto: Otac je tu s nama, sve nam je već darovao!

5. Omiljena pjesma, slika, priča... o Isusu: Pjesma – Krist na žalu! Slika – Isus na križu, Priča – Tragovi u pjesku... i još mnoge ☺

6. Najljepši trenutak u vjeroučiteljskom radu... Kad na dječjim licima vidiš da su taj čas u tvojim riječima prepoznali živoga Boga – u potpunosti uspjela kateheza!

7. Najteži trenutak u vjeroučiteljskom radu... Za sada ih mogu svrstati u teškoće tehničke prirode, nedostatak adekvatnog prostora u školama, kutka koji bi vjera u njoj zauzimala i – biti svjedok i onda kada ti dan nije baš najbolji.

8. Vjeroučitelj ne može živjeti bez... MOLITVA, MOLITVA I MOLITVA – duhovni život, SVETA MISA, ŽIVLJENA VJERA, OSMIJEH ☺

9. Postala sam vjeroučiteljica jer... Želim svima govoriti o Bogu i pokazivati ga!! U svakom trenutku i na svakom mjestu, a s djecom je to najljepše, iskreni su i imaju mnoooogo pitanja!

10. Moja poruka vjeroučenicima: Najbolji prijatelj ti je Bog, davno prije nego te je bilo, On ti je dao SVE što je imao, zato ga nemoj nikada izgubiti!

11. Moja poruka roditeljima: Nemojte od djece tražiti ono što sami ne poštujete – npr. odlazak na svetu misu. Uzmite ih za ruke i dođite skupa s njima na svetu misu zahvaliti Bogu za proteklu nedjelju. Dođite slaviti Boga kao obitelj, djeca najviše vole kada ste svi zajedno i molite zajedno kod kuće tijekom cijele godine!

12. Moja poruka vjeroučiteljima: Budite svjedoci vjere, najbolja kateheza je ona koju svojim životom svjedočiš!

13. Moja poruka čitateljima ZVONIKA... Tko se jednom istinski potruđi upoznati Boga i upozna sve njegove dubine, taj ga više nikada, nikada neće željeti ostaviti! Zato se treba truditi svakoga dana upoznavati ga kako bi ga mogao još više ljubiti! I naučiti u bližnjem gledati Boga je veoma važno, jer ti Bog preko njih dolazi u život!

☺ BTB!!! (Bog te blagoslovio!) **Mirela**

Vjeroučiteljici Mireli i njenom zaručniku Norbertu Varga želim milosne zaruke i blagoslovljenu pripremu za brak, koji žele sklopiti 18. travnja 2009.! Svjedočite dalje skupa – s osmijehom! ☺

Piše: mr. o. Mato Miloš, OČD

Kršćanska molitva (3)

Što možemo moliti od Boga?

Je li naša uslišana molitva uvijek čudo? U Bibliji "čudo" ima dvostruko značenje. Jedno su "velika Božja djela", a drugo su "znakovi". Znak je nešto između dvije osobe, nešto što pretpostavlja neku spoznaju između dvoje, da se njih dvoje razumiju. Molitva je uvijek znak. Tko može reći da je uslišan? To se ne može ni na koji drugi način isprobati, osim u odnosima. Stoga, ti znakovi mogu biti tako maleni da ih nitko ne može zapaziti ili toliko veliki da postaju "velika djela Božja". Tu trebamo spomenuti razliku između molitve i magije. Pozitivisti, koji niječu svaku spoznaju koja ne proizlazi iz činjenica, iz onog što je dano, pozitivno, govore da se molitve vrše magijskim formulama. Vidjeli smo da znak znači da me netko razumije i da ja njega razumijem i da je molitva riječ koja se upućuje Nekome tko će mi odgovoriti. A magijska formula pretpostavlja moju snagu da ja sam poznajem tu formulu, bez potrebe drugoga. U molitvi, riječ kao takva nema nikakvu snagu. Tek kad je riječ upućena na Nekoga, onda ima snagu.

Je li svaka naša molitva uslišana?

U evanđelju čitamo: "Sve što zaštetite u molitvi, vjerujte da ćete postići" (Mk 11,24) Pa, ipak se tužimo: toliko sam s pouzdanjem molio i nisam bio uslišan! Isus nas uči da naša vjera treba biti tako jaka da može premještat brda (usp. Mk 11,23). Vjera u evanđelju nije psihološki čin osjećaja povjerenja, to je prije svega vjera u osobu Isusa Krista, koji štogod odluči, bit će za naše dobro. Vjerni su, dakle, oni koji slijede svoga Spasitelja težeći da njihove želje i molbe budu usklađene s onim što On želi. U konkretnim slučajevima, to zahtijeva veliku vjeru, jer Njegovi putovi nisu naši putovi. Molitva je dakle uvijek uslišana. Ne zbog našega glasa, već po glasu Duha Svetoga koji moli u našem srcu i traži za nas duhovna dobra, koja nadilaze našu spoznaju i naše ljudske želje. Stoga je pravo rečeno, tko moli dobiva ono što želi, ili dobiva još nešto više i bolje. Moliti s vjerom znači istu stvar koju tražimo po Isusu Kristu, identificirajući se s onim što Sin traži od

Oca. Evanđelja nam pripovijedaju da trebamo žarko i neprestano moliti, kao onaj koji ne prestaje kucati na vrata prijatelja, ili ona udovica koja dosađuje sucu (usp. Lk 11,5; 18,1). Sveti Augustin se s pravom pita, koji je smisao ove prispodobе. Ne možemo si zamisliti da Bog ne čuje naše molitve. Zašto mu onda ponavljati molitve? Augustin odgovara, sve dok ti sam ne osjetiš to što tražiš. Neprestana molitva snaži našu unutarnju odluku, upire naš pogled prema Bogu, čini da budemo još svjesniji, kako sve ovisi od Božje pomoći. Tada smo zreli primiti milost.

Koje molitve ne mogu biti uslišane?

Bog ne uslišava grešnike, tvrdi ozdravljeni slijepac iz evanđelja (usp. Iv 9,31). S druge strane, upravo je grešni carinik otišao iz hrama opravdan (usp. Lk 18,14). Nismo li svi mi grešnici? Nadamo li se i mi biti uslišani kada molimo milosrđe? Riječi ozdravljenog slijepca iz evanđelja da "Bog ne uslišava grešnike" znači da ne čuje molitvu upućenu njemu za grešne stvari, kao što je osveta bližnjemu, svjetovne i štetne stvari. Sveti Grgur Nazijanski govori da onaj tko moli "Oče naš" kako bi nekoga kaznio, taj moli đavla, on je tvoj otac. Rekli smo da možemo moliti za dobre stvari, prikladne stvari, kako kaže sveti Bazilije, ali trebamo i znati što je to dobro. Drugi uvjet da bi molitva bila uslišana jest sudjelovanje u spoznaji Božjih otajstava. U Psalmima nailazimo na retke koji zazivaju srdžbu Božju i kaznu za neprijatelje. Trebamo li moliti te Psalme? Crkveni oci odgovaraju, da! No prije svega, trebamo mi koji živimo pod Kristovom zakonu, voditi računa tko su ti pravi neprijatelji. Nisu to samo ljudi, već i demoni, još jasnije, to su konkretno naše zle misli. Protiv zlih misli koje uznemiruju našu pamet, zazivamo Boga i njegovu srdžbu kako bi ti neprijatelji mira bili uništeni, i kako ne bi mogli zaposjesti naše srce.

Što ćemo dakle, moliti od Boga?

Sveti Augustin nabraja: sve ono što možemo željeti možemo u molitvi tražiti. U liturgiji mise, nailazimo na liturgiju svih mogućih potreba, duhovnih i

materijalnih. S druge strane, molitva odgovara stupnju duhovnog napretka. Za odgajanje naših želja, sveti Ambrozije savjetuje: kada ti moliš, traži velike stvari! Tko traži duhovne stvari, dodat će mu se i materijalne, kaže Origen. Budući da je Bog velik, rado daje velike stvari. A mi nažalost, imamo malo srce da bismo ih primili.

Znamo da mnogi mole za lijepo vrijeme, za sreću, za uspjeh itd. Nije li to loše? Radi se o sinovskom povjerenju prema Bogu, o želji da izložimo Bogu sve ono što nam toga trenutka leži na srcu. Ipak se osjećamo da nisu te naše želje uslišane. Molitva nije magijska vježba koja vjeruje u recitiranje određenih obrazaca. Molitva je neprestani dijalog u kojem se postiže iskustvo da služimo Ocu koji uvijek nama želi dobro i čija je providnost nepogrešiva. Kada molimo, u nama moli Duh Sveti koji bolje od nas razumije ono što nam je potrebno, i njegov glas je mnogo jači od našega. Uslišana molitva je ona prema glasu Duha Svetoga, a ne prema zahtjevima naše glave.

Molitvu upućujemo Trojstvenom Bogu

Kršćanski Bog je Presveto Trojstvo. Moleći se mi smo utkani u otajstvo razgovora božanskih Osoba. To je ono što izražava liturgija: svaka molitva je upravljena Ocu, po Sinu, u Duhu Svetom. Jer samo on može u pravom smislu reći: "Abba Oče" (Rim 8,15; Gal 4,6). Da bismo mogli moliti, moramo biti sjedinjeni s Kristom. A djelo je Duha Svetoga da nas asimilira u Krista. Njegova je milost potrebna za sva dobra djela, a još više za molitvu.

Snaga Duha Svetoga jednaka je u svim molitvama. Postoje sakramentalne molitve, nepogrešive, u kojima je Duh Sveti dan Crkvi, kao predigra budućem nebeskom Jeruzalemu i vječnom svećeništvu svih spašenih. Što se tiče drugih molitava, njihova je snaga, u jednom određenom smislu, jednaka svetosti onih koji mole, i na način kako sudjeluju u milosti Duha Svetoga. Stoga je i razumljiv ideal starih monaha: posvetiti se, sve dok naše molitve ne postanu uistinu djelotvorna snaga u svijetu.

(nastavlja se)

JAPAN

Japan – "Zemlja izlazećeg sunca", glavni grad Tokio, površinom šezdeseta, a po broju stanovnika deseta zemlja na svijetu. Japan je arhipelag smješten u istočnoj Aziji, sastavljen od 4.000 otoka koji su od kopna odvojeni Japanskim morem. Vlažna monsunska klima obilježava južni dio japanskog podneblja, dok je na sjevernom dijelu klima umjereno topla s obilnim snijegom.

Hirošima i Nagasaki – poziv na mir

Japan je prvi put naseljen u bakarno doba. Povijest Japana počinje s državom Yamato između 200. i 646. godine, a preko razdoblja Nara i Heian (do 1185. godine) i kasnije razdoblja vojnih vladavina od dinastije Minamota do dinastije Toyotomi dolazimo do novije japanske povijesti. Ulazak u Trojni pakt s Njemačkom i Italijom neposredno uoči Drugog svjetskog rata, te napad na američku mornaricu u luci Pearl Harbour označili su ulazak Japana u Drugi svjetski rat koji je za Japan završio američkim bombardiranjem Hirošime i Nagasakija atomskom bombom. Dva potpuno razorena grada i najmanje 120.000 mrtvih prisililo je Japan da potpiše bezuvjetnu kapitulaciju SAD-u 15. kolovoza 1945. godine čime je i formalno završen Drugi svjetski rat. Japan je ostao pod okupacijom SAD-a do 1952. godine.

Japan broji gotovo 130 milijuna stanovnika, koji u većini ispovijedaju šintoizam i budizam. Kršćana, koji su raspodijeljeni na dvadesetak biskupija i crkvenih pokrajina, ima oko pola milijuna. Za njih skrbi 1.740 svećenika. Prvi misionar u Japanu bio je sv. Franjo Ksaverski, jedan od drugova sv. Ignacija Lojolskog. I u drugom valu misionara bilo je među predstavnicima raznih redovničkih zajednica i nekoliko isusovaca, koji su uspjeli razviti plodnu misionarsku djelatnost. To je izazvalo oštru reakciju u japanskim krugovima, tako da su tijekom iduća tri stoljeća bili protjerani gotovo svi misionari. U tim je progonsvima bilo ubijeno i dvadesetak tisuća mučenika.

Temelji sv. Franje Ksaverskog

Sv. Franjo Ksaverski 1549. godine u Japanu postavlja temelje Crkve i tu djeluje dvije godine. Nakon njegove smrti isusovački misionari, njegovi nasljednici, postigoše u Japanu brojna obraćenja. Oko 1580. godine u Japanu je bilo oko 200 crkava s 200.000 vjernika, koji su pripadali svim društvenim slojevima, uključujući i one najviše. Godine 1585. dva kršćanska japanska princa dođoše u Rim sa skupinom japanskih hodočasnika u posjet papi Greguru XIII. Godine 1588. podignuta je u Japanu biskupija u gradu Funayu u kraljevstvu Bungo. Ona je bila ovisna o metropoli u Goi u Indiji. Nade u procvat i razvitak japanske Crkve bile su veoma velike. Pomrsit će ih ljudska nerazboritost i mušičavost jednog vladara. Nezakoniti dolazak novih misionara i nova metoda naviještanja Evanđelja koja je posve odbacivala vrednote i običaje japanskog stanovništva, izazvat će brutalne represalije: 5. veljače 1597. bijaše u Nagasakiju razapeto 26 kršćana, od kojih dvadesetorica bijahu Japanci. Među njima Družba Isusova slavi trojicu kao svoje svece. To su: Pavao Miki, sv. Ivan de Goto i sv. Jakov Kisaj. I svi su ostali mučenici te skupine kanonizirani.

Od progona do slobode

To progonoštvo nije ipak smanjilo broj kršćana. Oko godine 1600. bilo ih je već 750.000, a 14 godina kasnije već oko milijun. Od te godine buknuo je još žestće progonoštvo. Svi misionari su bili protjerani iz zemlje. Tisuće i tisuće kršćana poginulo je mučeničkom smrću u najokrutnijim mukama. Godine 1638., nakon ustanka Shimabara – koji bijaše više političke nego religiozne naravi – uslijedilo je nemilosrdno masakriranje kršćana. Od tada se Japan potpuno zatvorio svakom europskom nadiranjju osim grada Nagasakija, kamo su imali pristup nizozemski trgovci. Sustavno neprijateljsko držanje prema zapadnjačkoj religiji održalo se puna dva stoljeća. Sve do godine 1857. tražilo se od svakoga tko je bio osumnjičen zbog kršćanstva da pogazi raspelo ili sliku Presvete Djevice. Premda je Japan bio zatvoren utjecaju Crkve, kršćanstvo se ipak u njemu potajno zadržalo sve do novijih vremena. Dakako da je proživjelo neizbježive preobrazbe. Godine 1865. otkrili su francuski misionari u Nagasakiju oko 20.000 kriptokršćana koji se kasnije pridružiše Katoličkoj crkvi. Danas Crkva uživa u Japanu potpunu slobodu, ima u Tokiju svoje sveučilište Sofia, koje vode isusovci, ali su katolici ondje skromna manjina od jedva kojih pola milijuna vjernika.

Kršćani sačuvali vjeru

Nagasaki ima crkava koje su pravi biseri kulturne baštine. Takva je stara crkva Oura sagrađena 1879. godine koja se smatra nacionalnim blagom. Prvobitno je bila sva od drva, sagrađena 1864. pa je stradala djelomično od tajfuna a i broj vjernika se povećao tako da je proširena i završena 1879. Misionar franjevac B. Petitjean posvetio je crkvu. On je otkrio potomke tzv. sakrivenih kršćana. U to vrijeme samo je strancima bilo dozvoljeno prakticirati vjeru. Dana 29. prosinca 1864. gradnja crkve s imenom "Tenshu Do" bila je dovršena. "Tenshu do" je mjesto posvećeno Bogu kršćana ili Stvoritelju. Dan nakon posvećenja crkve Fr. Petitjean zapisao: "Jučer, oko 15 minuta iza podneva vidio sam ispred crkve petnaestak Japanaca, žena i muškaraca, kako stoje pred vratima. Kad sam otvorio vrata crkve i uputio se prema oltaru oni su ušli u crkvu i slijedili me. Jedna žena došla je bliže k meni, stavila ruku na srce i rekla: 'Svi mi u Urakamiju imamo isto srce kao ti'. Upitala je: 'Gdje je kip Svete Marije?' Čuvši ovo sveto ime nisam više sumnjao. Ovi Japanci su sigurno potomci skrivenih kršćana."

Plodovi sv. Maksimilijana Kolbea

Maksimilijan Kolbe

16670

U Nagasakiju postoji Grad Bezgrešne koji je osnovao sv. Maksimilijan Kolbe, a koji je do danas ostao sačuvan. Grad Bezgrešne nalazi se malo izvan Nagasakija na jednom brežuljku. Tamo je i Muzej sv. Maksimilijana i osjeća se njegova prisutnost. U blizini je i tiskara gdje se i danas uz pomoć volontera tiska "Apostol Bezgrešne" u 20.000 primjeraka kao i za vrijeme sv. Maksimilijana. Taj časopis se šalje po cijelom Japanu. Sjeme koje je posijao sv. Maksimilijan donijelo je plodove koji se još i danas vide.

Piše: mr. Endre Horváth

Prva poslanica svetoga Pavla Solunjanima

Živite kao sinovi svjetla

Život i službu svetoga Pavla možemo okarakterizirati kao posebnu posvećenost služenju Riječi: apostol naroda je svu svoju životnu energiju trošio na težak rad evangelizacije, a poslije toga na poučavanje zajednica koje je osnovao. Zbog toga ga nije ni moguće drukčije upoznati, nego jednostavno slušajući njegov nauk. Čini nam se da čak ni raznovrsni opisi Djela apostolskih ne mogu posredovati onu snagu duha svetoga Pavla o kojoj nam svjedoče njegove poslanice.

Iako je u Novom zavjetu od Pavlovih poslanica ona upućena Rimljanima postavljena na prvo mjesto, ona nije najstarija, nego je to Prva poslanica Solunjanima. Sada se želimo pobliže upoznati s ovom najstarijom poslanicom.

Kako je nastala

Prva poslanica Solunjanima?

Prva poslanica Solunjanima manje je poznati spis svetoga Pavla. Za bolje razumijevanje sadržaja poslanice potrebno je poznavati okolnosti njezina nastanka.

Apostol Pavao u Solun stiže oko 49. godine tijekom svog drugog misijskog putovanja. Onamo dolazi iz mjesta Filipi, gdje je već osnovao zajednicu. U Solunu je Pavao morao ostati duže vremena – suprotno izvješću Djela apostolskih, gdje se spominje boravak od samo dva-tri tjedna – jer po svjedočanstvu poslanice, u Solunu je on razvio široku djelatnost. Na kraju protivnici pokreću pobunu protiv njega i on mora napustiti grad (usp. Dj 17,10). Preko Bereje i Atine stiže u Korint i tamo čeka pomoćnike, Silu i Timoteja, koji mu donose vijesti o prilikama u Solunu. Vijesti su dobre: zajednica solunskih kršćana je izdržala prve poteškoće i njena vjera je usred neprilika ostala čvrsta. Evanđelje se iz Soluna čak i dalje širilo (usp. 1,7-8). Pavao je ponosan na svoju duhovnu djecu – "Ta tko li će biti naša nada, radost ili vijenac dični – zar možda ne i vi? – pred Gospodinom našim Isusom o njegovu Dolasku?" (2,19) – želio bi otići u Solun da ih još više učvrsti u vjeri, ali to mu zbog pro-

tivnika nije bilo moguće. U međuvremenu je započeo plodni rad u Korintu, koji nije mogao napustiti. On ipak želi da kršćani iz Soluna osjete njegovu duhovnu blizinu, te im stoga odlučuje napisati pismo.

Prva poslanica Solunjanima je dakle nastala u nedostatku boljeg rješenja. Možemo reći, kako baš i nije bilo neophodno napisati ovo pismo, jer je zajednica solunskih kršćana dokazala svoju vjernost Kristu. Sadržaj poslanice je dosta jednostavan: sveti Pavao govori o solidarnosti i ohrabruje svoju dragu djecu za ustrajnost. Ipak ovaj spis je u nečemu sasvim poseban: to su prve stranice Novoga zavjeta. Apostol Pavao se prije petnaest godina obratio, iza sebe ima već dobar dio svog životnog rada. Ova poslanica će pokrenuti novo razdoblje u njegovu djelovanju, jer odatle mu ideja za pisanje drugih velikih poslanica, preko kojih će njegov nauk djelovati stoljećima sve do danas.

Pitanja Solunjana o sudbini "usnulih"

Iako Pavao hvali ustrajnost solunskih kršćana, ipak on smatra kako je potrebno "nadoknaditi manjkavosti njihove vjere" (3,10). To čini i onda kad odgovara na njihova pitanja u svezi sudbine "usnulih": što će se dogoditi s onim kršćanima koji su umrli prije Kristova drugog dolaska?

U počecima Crkve drugi slavni Isusov dolazak, te s time i kraj ovoga svijeta, bili su očekivani u vrlo skoro vrijeme. I sam apostol Pavao je smatrao da će se to dogoditi još za života mnogih od njih (usp. 4,15). Jedan od poticaja njegova misijskog djelovanja je možda bio baš taj da prije dana velike "žetve" za Gospodina ubere što veći urod. Taj veliki dan je za prve kršćane značio proslavu i pobjedu Božjega svijeta nad ovim grešnim. Zato su ga zvali i "danom gnjeva", iz kojega će Isus Krist spasiti sve one koji se u njega uzdaju (usp. 1,10). Pošto su Solunjani, slijedeći mišljenje nekih židovskih krugova (npr. Saducejaca), smrt smatrali "carstvom sjena", s pravom su se pitali kako će udio u Kristovoj slavi imati oni koji su umrli još prije njegova drugog dolaska? Nije li za njih izgubljena svaka nada da će moći imati udjela u slavnoj pobjedi

dobra nad zlom? Nisu li se oni uzalud ufali u Krista?

Odgovarajući na njihova pitanja, Pavao dopunja nedostatke njihove vjere: nada onih "koji su usnuli u Kristu" nije bila uzaludna, jer na dan slavnog Dolaska oni će biti uskrišeni, čak će i nas "koji smo živi" preteći (usp. 4,15-16). Pavao ispravlja način iščekivanja dana Gospodnjega. U nauku prvih kršćana bilo je prisutno mišljenje da se oni približavaju skorom konačnom kraju povijesti. Odlučujuća pobjedonosna ispovijest kao odgovor na to je Pavlova tvrdnja da je po Kristovu uskrsnuću i po "zalogu Duha Svetoga" (2 Kor 1,22) novi Kristov svijet već sada prisutan u našim srcima i preko nas u ovom starom i grešnom svijetu. Mi kršćani nosimo "prvine Duha" (Rim 8,23), tj. obukli smo novoga čovjeka koji se obnavlja po slici svoga Stvoritelja (usp. Kol 3,10). U Crkvi ovaj novi svijet već djeluje u sakramentima, jer Bog nas preko njih preoblikuje i suobličuje sebi. Zato apostol Pavao skoro nikad ne govori o "kršćanima", nego ih zove "oni, koji su u Kristu".

Točno vrijeme Kristova dolaska

Pavao odbacuje računanje Solunjana točnog vremena Kristova dolaska: "Jer i sami znate, da će dan Gospodnji doći kao kradljivac u noći" (5,2). Ali zapravo nije ni važno znati točno vrijeme Kristova dolaska, nego živjeti "kao djeca svjetla" i "ne pripadati noći i tami" (5,5). Trebamo uvijek živjeti s Kristom: "Ta Bog nas nije odredio za gnjev, nego da imamo spasenje po Gospodinu našem Isusu Kristu, koji je za nas umro da – bdjeli ili spavali – zajedno s njime živimo" (5,9-10). U srcu onoga, koji hodi u svjetlosti Kristovoj, tj. po "danu" neprestano raste Kristov život i plod njegova života će sazrijeti do dana "žetve".

Kao i najveći dio Pavlovih poslanica, tako nam i Poslanica Solunjanima daje jednu vrst snimke tadašnjeg života u počecima Crkve, iz kojih je nastala današnja Crkva. Kroz Pavlove poslanice možemo steći uvid u istine naše vjere za vrijeme njihova nastajanja, te ih tako bolje razumjeti.

Diskriminacija kršćana

Europeizacija i globalizacija stižu velikom brzinom do nas. Ponekad obećanja o boljem životu, ekonomskim i tržišnim uvjetima, s pravima za sve i svakoga. Želimo li biti dio ove nove, moderne Europe, prihvatiti ćemo i načela prihvaćena od strane država članica i na veliku (ne)sreću postati članovi velike europske obitelji.

Da to ne bi zvučalo previše primamljujuće, pobrinuli su se zakonodavci Vijeća Europe, ali i subjekti unutar država koje više ili manje strpljivo pripremaju svoje zakonodavstvo i prilagođuju ga europskoj većini. Najbučnije primljen u javnosti i najkontroverzniji Zakon o zabrani diskriminacije na temelju rodnoga identiteta i izražavanja, ponovno je bio pokretač brojnih napada na Crkve i vjerske zajednice, a oštrica je, kao i nebrojeno puta do sada, najjače usmjerena prema Katoličkoj crkvi (napose u R. Hrvatskoj) i, očekivano, Srpskoj pravoslavnoj crkvi u R. Srbiji. Napadi dolaze iz najliberalnijih krugova, od nevladinih organizacija do stranaka, pa čak i vladajući krugova. Kako je u javnosti stvorena slika o Crkvi odvojenoj od države a koja se uporno mijesha u zakonodavstvo i poslove državnih tijela, u ime šutljive većine katolika potrebno je pojasniti prijepore ili bar dići glas ako već ne izlazimo na ulice demonstrirati svoje kršćansko – vjersko opredjeljenje.

Što je to sporno za Crkve i vjerske zajednice, odnosno kakve su primjedbe koje je potvrdila i Beogradska nadbiskupija? U tisku čitamo kako je nadbiskupija stavila primjedbe na članke 18 i 21 toga zakona, koje su dostavljene Skupštini Srbije. Članak 18 garantira slobodu promjene vjeroispovijesti, dok se članak 21 odnosi na sprječavanje diskriminacije na temelju spolne orijentacije. Prema prijedlogu zakona "svatko ima pravo izraziti svoj rodni identitet i seksualnu orijentaciju, a diskriminatorno postupanje zbog izražavanja rodnog identiteta i seksualne orijentacije je zabranjeno". Na protivljenje Crkava i vjerskih zajednica ministar Ljajić je prokomentirao: *Vijeće Europe, sve najrelevantnije europske institucije koje se bave ljudskim pravima, dale su suglasnost na tekst ovog prijedloga zakona, ali ne u Srbiji. Crkva izgleda zna bolje od njih i zato joj se pruža prilika da ispravi navodne pogreške*, te time stavio na znanje gdje je komu mjesto. Crkvi u hramovima, a državi iznad svih.

Kako će se mijenjati vjerska pripadnost, na koje će načine ta sloboda vjeroispovijesti utjecati na čovjeka, pitanja su koja će odgovor dobiti u nekoj ne dalekoj budućnosti. Trenutačno je bolnija tema koja zadire u samu bit ljudskog postojanja na Zemlji, opstanka ljudske vrste koju ni Charles Darwin ne bi mogao pratiti u njezinim "rodnim", "genetskim" i inim promjenama. Nitko ne smije zabraniti nekoj osobi njezino spolno opredjeljenje i javno izražavanje! Spolnost se ipak ne bi mogla definirati kao "opredjeljenje". Spolnost osim čovjeka imaju i životinje. Istina, samo se čovjeku, u 21. stoljeću (!) dopušta slobodan IZBOR seksualnosti. On može imati istospolnog partnera, može zasnovati zakonsku zajednicu (ne brak) i steći prava na temelju toga, treba mu omogućiti ne – rađanje djece – već pravo na posvojenje djeteta i njegov odgoj, može se "naručiti" dijete bez tjelesnih i drugih mana... Kako velike pogodnosti, koliko je ovo suvremeno društvo napre-

dovalo! Možda će se uskoro i "ljubav" prema djeci blagonaklonije gledati, jer – sve se mijenja, nikoga ne smijemo diskriminirati. Pa što onda ova Crkva hoće? Želi "legalizirati" diskriminaciju nad osobom kojoj je jedini grijeh taj što je rođena kao transseksualna, homoseksualna ili biseksualna" (vecernji.hr. od 5. 03. 2009.).

Crkveni velikodostojnici, pak, gledaju čovjeka kao neponovljivu vrijednost: "Na svoju sliku stvori Bog čovjeka, na sliku Božju on ga stvori, muško i žensko stvori ih" (Post 1,27). Naravno, svjesni čovjekove grješne prirode, Crkva, a time i kršćani koji tvore tu istu Crkvu, čovjeka promatraju kao osobu koja može imati spolne sklonosti netipične, ili ako bolje zvuči, neuobičajene i neprimjerene čovjeku, a kojemu je potrebno pomoći u duhovnom i svakom drugom smislu. Nikada Crkva nije nekoga isključila zato što ne osjeća svoju seksualnost po svom prirodnom identitetu već pruža mogućnost prevladavanja tih sklonosti. Tekst zakona (u Hrvatskoj, što možemo očekivati i ovdje kod nas), omogućava vjerskim zajednicama slobodno i neometano zastupanje doktrina, postupanja, uvjerenja i ciljeva, a propisano je i da se poticanje diskriminacije može kažnjavati samo ako je učinjeno s namjerom. Hoće li zakon ići tako daleko da kažnjava svećenike ako ne budu htjeli vjenčati dva muškarca ili dvije djevojke? U najnovijem, srbijanskom tisku piše da bi kazna mogla biti novčana. Nije li to mijeshanje zakonodavstva u Crkvenu doktrinu? Tko će onda zaštititi Crkvu i njene članove? Dok javno štitimo homoseksualce, nitko nije istim načinom štitio te iste kada su se otkrivali "afere" u crkvenim krugovima. Dapače, to se dočekalo s previše zloradosti i naslađivalo se s osobnim problemima nekih svećenika.

Vladika Irinej podsjeća da superliberalni zakon o tzv. seksualnim manjinama postoji samo u Nizozemskoj, Danskoj i Švedskoj. *Nema ga u ostalim zemljama EU, ni u SAD*, rekao je vladika za *Novosti*. A da ovo "seksualno pomodarstvo" nije toliko novo svjedoči nam Biblija već na prvim stranicama gdje su govorili Lotu "daj nam da ih se namilujemo" (Post 19,5). Trebamo li se podsjećati što Bog učini Sodomi i Gomori, što je sve u svom pedagoškom postupku Bog morao koristiti tijekom ljudske povijesti? A Bog nam, ne gledajući naša "opredjeljenja", darova svoga Sina, ponizivši ga do nemjerljivih granica – dopusti njegovo razapinjanje na križu. I što mi kršćani danas činimo u obranu ljudskog dostojanstva? Prečesto spremno skrivamo križeve u kućama, dopustili smo prisustvo Boga u našim životima samo u privatnim krugovima – jer kršćani su tolerantni, pomirljivi, opraštaju... Žele biti što manje izloženi podsmijehu i diskriminaciji. A oni to stvarno jesu, diskriminirani. Oni ne izlaze pokazati na ulicu svoje opredjeljenje jer je njihov moral smatran ili "već viđenim", uobičajenim, za neke i normalnim. A danas je na cijeni ono drukčije, neobično i prilično skandalozno.

Pridružujući se našim biskupima i svećenicima, vjernici itekako moraju biti svjesni da je moralni ulog prevelik da bi se šutjelo i moraju zaštititi ljudsko dostojanstvo svake osobe a ne dopustiti da se manipulira slobodama. Upravo zbog zaštite svih, a ne samo manjina!

Katarina Čeliković

Održano treće "Književno prelo" Hrvatske čitaonice

Treće po redu "Književno prelo" održano u petak, 20. veljače, u HKC "Bunjevačko kolo", u organizaciji "Hrvatske čitaonice" okupilo je tradicionalno veliki broj posjetitelja. Ove je godine prelo održano u znatno drukčijem obliku i ono je imalo koncept "književne večere", tj. "hrane za dušu". Predstavljene su tri knjige i to na tri različita multimedijalna načina.

Tako je kao prvi dio prela ili aperitiv, predstavljen filmski uradak **Rajka Ljubića** pod nazivom "Sve arende u sluge Ente", snimljen po pripovijesti iz najnovije knjige **Tomislava Žigmanova** *Prid svitom – saga o svitu koji nestaje*.

Kao glavna književna konzumacija, predstavljena je knjiga poezije **Đule Milodanović**. Nakon predstavljanja knjige, spisateljica je odgovorila na pitanje gdje nalazi nadahnuće:

– Doista ne znam, to samo odjedanput dođe. I vjerujte, ja se nikada ne pripremam na to. Neki tvrde da im se nadahnuće javlja tijekom noći. Ja se pomolim Duhu Svetomu i za pola sata pisma je napisana. Imala sam četiri godine kada sam napisala prvu malu recitaciju i čak našla melodiju za nju. I pjevala sam je, ali su se stariji smijali, pa sam prestala. Nisam pisala sve do svoje sedamnaeste godine.

Đula Milodanović se oprobala i u pisanju igrokaza i skečeva. Poezija joj je objavljivana u katoličkom mjesečniku *Zvonik*, u kalendaru *Subotička Danica* te u knjigama izabranih stihova sa susreta pjesnika "Lira naiva".

Vrhunac večeri je svakako bila predstava **Marjana Kiša** "Visoka politika", koju je igralo i pripremalo 20 malih glumaca. Imajući u vidu kratko vrijeme od samo mjesec dana za koje je predstava pripremljena, redatelj Marjan Kiš je zadovoljan.

– Podloga za ovu predstavu je jedna moja starija predstava koja je bila puno kraća i s manje glumaca. Kada je Katarina Čeliković predložila da se postavi ova predstava, morao sam intervenirati i dopisati tekst za dodatne uloge, jer se pojavilo puno malih glumaca željnih igre na sceni.

Marjan Kiš ističe kako najradije piše komedije, jer to publika najviše voli.

Prema riječima **Katarine Čeliković**, književna večer zapravo je pridonijela formiranju "Male scene" Hrvatske čitaonice. Ona je predstavila i buduće aktivnosti Hrvatske čitaonice.

– U povodu stote obljetnice rođenja Matije Poljakovića planiramo izvesti jednu njegovu predstavu, i još jednu do kraja ove godine, oko Svetog Nikole. Vidjelo se večeras da ova djeca to fantastično rade, odaziv je bio velik, a gromoglasni pljesci publike posvjedočili su da nam je ovako nešto doista potrebno.

Siniša Jurić, suboticadanas.info

Prva donacija tiskovina Zavodu za kulturu vojvođanskih Hrvata

Povijest vojvođanskih Hrvata može se pratiti i čuvati i kroz sakupljački rad pojedinaca, rekao je umirovljeni kolekcionar Đuro Lončar, tijekom predaje svojega sakupljenog književnog i tiskanog materijala Zavodu za kulturu vojvođanskih Hrvata 11. ožujka. Ovim činom nije samo obogaćena kulturna ostavština Zavoda, već je ovaj materijal postao dostupan svima koji se bave proučavanjem povijesti ili sličnim znanstvenim radom, što je i bila nakana Đure Lončara.

Ovo je prvi put da je Zavod primio donaciju tiskanog materijala, rekao je njegov ravnatelj Tomislav Žigmanov, te istaknuo značaj donacije:

"Na ovaj način mi smo počeli ustrojavati vlastitu knjižnicu koju kanimo imati u okviru Zavoda, a s druge strane cilj nam je da napravimo 'Biblioteku Croaticu' vojvođanskih Hrvata. Želimo sakupiti sve što je vezano uz Hrvate u Vojvodini, od knjiga, periodike do novina. Bez obzira radi li se o nakladnicima, autorima ili se o njima pisalo".

Žigmanov je pozvao i druge kolekcionare koji imaju tiskani materijal od povijesnog značaja, a žele mu povećati

uporabnu vrijednost, da se obrate Zavodu za kulturu vojvođanskih Hrvata gdje će rado prihvatiti i po potrebi obraditi donirani materijal. / *Siniša Jurić, subotica.danas.info*

Počela prva radionica kreativnog pisanja na hrvatskom jeziku

U organizaciji Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata 3. ožujka počela je prva radionica kreativnog pisanja na hrvatskom jeziku za srednjoškolce koji pohađaju nastavu na području Grada Subotice. Radionicu vodi profesorica hrvatskog jezika i književnosti **Đurđica Stuhleiter**, inače i spisateljica, autorica četiriju romana i dobitnica "Lovrakove nagrade" za književnost.

Cilj radionice nije stvaranje pisaca i literarnih genija, već osvješćivanje spoznaje njezinih polaznika o vlastitoj pripadnosti, kaže Đurđica Stuhleiter.

Polaznici Radionice vježbat će pisanje jednostavnih tekstova, upoznati se s osnovnim postavkama pisanja i organiziranja teksta. Tekstove će pisati kod kuće, a s voditeljicom i skupinom podijeliti će iskustva i rezultate. Nakon svega, moguće je objavljivanje brošure s radovima polaznika.

Radionica će se ubuduće održavati srijedom od 19 sati u prostorijama Hrvatske čitaonice, u Ulici Bele Gabrića 21.

Siniša Jurić

Roman u vojvođanskih Hrvata

U petak 6. ožujka 2009. u Čitaonici subotičke Gradske knjižnice prikazan je dvobroj časopisa Književna revija (3-4, 2008.), koji je gotovo u cijelosti posvećen temi: Roman u književnosti vojvođanskih Hrvata. U Književnoj reviji, glasilu Matice hrvatske ogranak Osijek, zastupljeno je 26 autora s ukupno 31 ulomkom romana, nastalih u razdoblju od 1875. do danas. Ovaj temat, od bezmalo 500 stranica, priredio je subotički književnik i urednik nakladničke djelatnosti NIU Hrvatska riječ **Milovan Miković**, a prikazali su ga: **prof. dr. sc. Helena Sablić Tomić**, književnik **Josip Cveni**, **Ivica Vuletić**, predsjednik Matice hrvatske ogranak Osijek i **Stipan Stantić**, predsjednik Matice hrvatske ogranak Subotica.

Diurnarius – novi internetski magazin u Subotici

Novi internetski magazin pod nazivom "Diurnarius" (lat. *Diurnarius* – novinar) javnosti je dostupan od 1. ožujka. Glavna ponuda magazina bit će analitički tekstovi i sinteza povezanih tema, u izvornom obliku na službenim jezicima sredine, srpskom, hrvatskom i mađarskom, a svoj prostor imat će i sve ostale nacionalne zajednice koje žive u gradu. Tekstove će pisati novinari, a komentare će moći postavljati registrirani posjetitelji. Magazin bi trebao biti kontinuirani prostor za sučeljavanje mišljenja, kaže njegov urednik, subotički novinar **Đorđe Dragojlović**. Programerski autor ovog Internet magazina je dr. Gábor Mészáros.

Internet adresa magazina je www.diurnarius.info.

Susret učenika s književnikom Hrvojem Kovačevićem

S ciljem da popularizira čitanje knjige, Gradska knjižnica je 26. i 27. 02., u suradnji sa Zavodom za kulturu vojvođanskih Hrvata, organizirala gostovanje poznatoga hrvatskog pisca knjiga za djecu Hrvoja Kovačevića. Nakon što se susreo u čitaonici Gradske knjižnice s učenicima Osnovnih škola "Sveti Sava" i "Ivana Milutinović", pisac je prvoga dana posjetio i učenike Osnovne škole "Matko Vuković". Druženje s učenicima književnik je nastavio u petak, 27. veljače, kada je posjetio područnu školu "Ivan Milutinović" u Maloj Bosni, "Vladimir Nazor" u Đurđinu i Osnovnu školu "Matija Gubec" u Tavankutu. Susrete je vodila **Bernadica Ivanković**, informator na hrvatskom jeziku.

Hrvoje Kovačević svojim romanima zauzima mjesto među najčitanijim piscima dječjih krimića i detektivskih romana. Do sada je napisao 22 knjige i dobitnik je brojnih književnih priznanja.

Susret s hrvatskim književnikom organiziran je uz potporu Ministarstva kulture RS i Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata. /**Josip Stantić**/

Prela uz "Sagu"

Duh prošlosti opisan u pričama Tomislava Žigmanova "Saga o svitu koji nestaje" bio je prisutan na Čikeriji, u Maloj Bosni, Đurđinu, na salašu Gabrićevih na Verušiću (Hrvatskom Majuru), i na Bikovu.

Knjiga je povod za druženja i razgovor o životu nekad a iz današnjeg ugla. Uz film **Rajka Ljubića**, "Sve arende u sluge Ente" prema pripovijetki iz knjige, susreti su protekli u razmjeni dubokih emocija. Tako je knjiga T. Žigmanova pokrenula valove sjećanja, izmamila pokoju suzu, ponekad nostalgiju, i sigurno nikoga nije ostavila ravnodušnim. Uz miris "fanaka" sva su prela zaustavljala neko prošlo vrijeme s ljudima zagledanim ipak u budućnost. /**K. Č.**/

Sve je u znaku KRIŽA

Vrijeme je za molitvu, čitanje Biblije – Svetoga pisma i za dobra djela. To je ono vrijeme u kojem svi postajemo bolji. U ovom korizmenom vremenu KRIŽ nam je najbliži. Sada ga više gledamo tijekom dana, često ga držimo u ruci i molimo Put križa ili Križni put. Mnogo je djece na ovoj pobožnosti i jako je lijepo što se uključuju sa svojim roditeljima u pobožnost koja je i najtužnija i najradosnija. Najtužnija je stoga što vidimo koliko je Isus patio za nas, a najradosnija jer je Isus toliko volio nas ljude da je primio križ, pobijedio smrt i pokazao nam da smo mu jako vrijedni.

U župi Sv. Roka u Subotici djeca pamte svoja dobra djela, molitvu, sudjelovanje na Križnom putu i čitanje Biblije i stavljaju svoje znakove pred oltar svakoga dana. To je primjer i odraslima kako treba pamtili i željeti učiniti što više dobrih djela. Trebamo se natjecati u dobroti jer će tako svi oko nas biti sretni. A križ onda postaje naše omiljeno sredstvo u svakodnevnom životu koje nam pomaže u rastu u dobroti.

Od ovoga broja upoznat ćemo našeg Slugu Božjeg o. Gerarda Tomu Stantića, karmelićanina po čijem zagovoru možete dobiti mnoge milosti. Kad vam nešto treba, molite njegov zagovor i on će to "razgaliti" kod Boga. Bit će zanimljivo vidjeti kako o. Gerard voli Malog Isusa!

Vaša Zvončica

Veličina Isusova križa

U Poslanici Filipljanima koju je napisao apostol Pavao (drugo poglavlje), ostao nam je zabilježen rano kršćanski napjev koji je upravo tim jezikom govorio o križu, a koji su kršćani pjevali. Himna govori o Isusu kao onom tko je mogao biti jednak s Bogom, ali je pristao biti jednak ljudima. Posljednji redak veli: *Ponizi sam sebe, poslušan do smrti. I to smrti na križu.* Isusovo je poniženje zapravo bilo najveće moguće: prvo je rođenjem Bog postao čovjekom, a onda na križu izgubio čak i ljudsko dostojanstvo. Ne postoji osoba u cijelom svemiru koja je doživjela toliki gubitak dostojanstva. Ljudi koji su umirali na križu bili su ipak ljudi (premda ni za koga križ nije primjerena kazna). Isus je bio Bog, imao je najviše moguće dostojanstvo i nitko u povijesti nije bio toliko ponižen kao Isus. U tom smislu križ postaje beskonačnim.

Svatko od nas nosi svoj križ. On nije lagan, grub je i neugledan, ali upravo skrojen po našoj mjeri.

Zato ne tražite lakši teret već prihvatite i nosite svoj križ, on je Vaš i ne pripada drugome!

Priča o križu u životu

Bio jednom jedan čovjek i bio je silno nesretan.

Neprestano mu se činilo da je njegov život jako težak i molio je Boga da mu dadne lakši križ u životu. Jednog dana, dosadi Bogu molitva tog čovjeka te mu pošalje anđela. Anđeo ga odvede u jednu veliku prostoriju punu raznih križeva. Kaže mu anđeo: "Evo, ovdje možeš birati novi križ svojega života. Uzmi si vremena, koliko god ti treba." I čovjek je pomno proučavao križeve, svakoga je mjerkaio, pokušao ponijeti, i na koncu se odlučio za jednoga. Reкао je: "Evo, ovo je križ kojeg želim!" Tada mu anđeo odgovori: "A sada pogledaj komu je taj križ do sada pripadao." Na križu je pisalo ime tog čovjeka. Odabrao je svoj vlastiti križ.

Kutak Sluge Božjega o. Gerarda Tome Stantića

Upoznajmo našeg karmelićanina

Dragi Zvončići, prije 133 godine, na đurđinskom salašu, blizu Subotice, 16. rujna 1876. godine, rodio se mali Tomo Stantić kojeg su od milja zvali Tomica. Mama mu se zvala Đula a tata Joso. Roditelji su skupa imali sedmero djece, od kojih je petero ostalo živo: kćeri Stana, Manda i Marija i sinovi Mate i Tomo. Kako vidite, Tomo je bio najmlađi, a roditelji su ga dobili kad su mu braća već bila velika koja su se

Evo i fotografije salaša na kojem se rodio mali Tomo

pomalo stidjela što će mama roditi dijete. U to doba mame su rađale djecu kod kuće, na salašu. Tako je i Tomina mama dočekala svojeg najmlađeg sina u "sridnjoj" sobi, gdje nije nikom "smetala", neki kažu, po svoj prilici na slami. Mali Tomo kršten je u crkvi Sv. Petra i Pavla u Bajmoku. Možda

otuda potječe velika Tomina ljubav prema Malom Isusu, o čemu više u sljedećim nastavcima.

Zadatak: *Nacrtajte salaš na kojem se rodio naš o. Gerard i pošaljite nam u Uredništvo Zvonika koje će Vas u lipnju nagraditi za najbolje likovne i literarne radove!*

Neki radovi mogli bi doći i u Glasilo o. Gerarda, koje je u pripremi. Potrudite se!

MOLITVA ZA USLIŠANJE

Pomolimo se!

Bože, milosrdan si djeci svojoj i Tvoje je milosrđe u sakramentu pomirenja osobito darežljivo dijelio o. Gerard Tomo Stantić. Dopusti nam, da Tvoga vjernog slugu, uzognemo častiti na oltarima svete Crkve. Svoje molitve, radosno življen pokornički život i svoju svećeničku djelatnost, o. Gerard Tomo je utrošio da ljude privuče Malom Isusu i u zajedništvo života s Tobom; stoga daj da se njegovim zagovorom približim vrelu Milosti kako bi moja molitva za milost ... bila uslišana njegovim zagovorom. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Molite često ovu molitvu kada vam treba nešto od Gospodina po zagovoru o. Gerarda Tome Stantića

Tko primi kakvu milost na zagovor o. Gerarda Tome Stantića može to priopćiti na adresu:

Karmelićanski samostan, 25000 Sombor

Veliki uspjeh recitatora na hrvatskom jeziku

Na pokrajinsko natjecanje recitatora plasiralo se pet učenika.

Najbolji recitatori od 24. do 26. travnja kazivat će stihove u Sečnju.

Gradska knjižnica u Subotici bila je i ove godine, najprije na općinskom natjecanju, 20. veljače, a potom na zonskom 6. ožujka, pravi hram poezije. Na svakom natjecanju, u vrlo ozbiljnoj konkurenciji, sudjelovalo je devedesetak učenika osnovnih i srednjih škola.

U kategoriji najmlađih recitatora u deset najboljih ušli su **Davorin Horvacki** iz Osnovne škole "Matko Vuković" iz Subotice i mala **Milica Vuković** iz tavankutske škole "Matija Gubec", učenica prvog razreda. Ovo je njihov prvi veći uspjeh i vjerujemo da će nastaviti i nadalje uživati u kazivanju poezije.

Na zonsko natjecanje recitatora plasirali su se recitatori Hrvatske čitaonice: **Karla Rudić**, **Ivan Kovač**, **Filip Nimčević**, i gimnazijalke **Ivana Stipić** i **Dragana Sudarević**.

Pokazali su kako treba sugestivno, prirodno i lijepo kazivati stihove u kojima i sami uživaju. A među njima izabrani su za pokrajinsko natjecanje Karla, Filip i Ivana i oni će u Sečnju nastupiti u vrlo jakoj konkurenciji gdje nastupaju učenici na svim jezicima nacionalnih zajednica.

Čestitamo našim recitatorima koji su pokazali pravi rekord – prvi put je sedam recitatora na hrvatskom jeziku nastupilo na zonskom natjecanju i čak pet ih ide na pokrajinsko natjecanje u Sečanj. Ponosni smo na njih i čestitamo im!

Post, molitva i bratska ljubav

Tri odrednice korizmenoga vremena:

post, molitva i bratska ljubav. Koliko je koja zastupljena i prisutna u našem životu?

Post

Cilj posta bi trebao biti kroćenje naše volje, uzdržavanje od pohote tijela, jer potreba za hranom je jedan od najvećih nagona u čovjeku. Stoga nije sitnica obdržavati post. Možda se danas post čini suvišnim i bespotrebним, no post nije neki besmisleni čin mučenja i mazohizma. Naprotiv, upravo u tom činu duh pobjeđuje tijelo, a to je itekako potrebno, jer u napast i grijeh padamo upravo jer se priklanjamo nagonima tijela, a zanemarujemo nagone duha. *Hoću reći: po Duhu živite pa nećete ugađati požudi tijela. Jer tijelo žudi protiv Duha, a Duh protiv tijela* (usp. Gal 5,16-17). Ne zaboravimo da je post prisutan još od najranijih dana kao čin pokore i čišćenja. Isus je započeo svoje mesijansko djelovanje tek nakon četrdeset dana posta u pustinji.

Molitva

U Bibliji imamo mnoge zapise da se Isus često povlačio u osamu kako bi se molio Ocu Nebeskom. *A on se sklanjao na samotna mjesta da moli* (usp. Lk 5,16). Samo iz ovog jednog retka možemo vidjeti bitni element molitve: sklanjanje na samotna mjesta. Koliko često je naša molitva užurbana, nepotpuna, ometena svakodnevnim bukom, razvodnjena rasijanim mislima... Povlačenje na samotno mjesto predstavlja izolaciju od svijeta, od vanjske i nutarnje buke, tj. nije dovoljno umiriti svoja čula, nego svakako i svoju dušu. Za molitvu je potrebna tišina i tijelu i duši. Nije dosta da samo Bog čuje nas, moramo i mi čuti Boga i sebe. Potrudimo se naći taj kutak i trenutak

za Boga, jer tek tada naša molitva može biti prava, ako to vrijeme bude doista posvećeno Bogu.

Bratska ljubav

I okruži pogledom po onima što su sjedili oko njega u krugu i kaže: "Evo majke moje, evo braće moje! Tko god vrši volju Božju, on mi je brat i sestra i majka (usp. Mk,3-34-35). Isus govori da smo svi mi koji vršimo volju Božju, braća i sestre njegove. Njegova ljubav, bratska ljubav prema cijelom čovječanstvu nije imala granica, išla je do kraja i dalje od toga. *Veće ljubavi nitko nema od ove: da tko život svoj položi za svoje prijatelje* (usp. Iv 15,13).

Do koje granice smo mi spremni ići za svog brata i svoju sestru? Jesmo li spremni biti prijatelji, biti braća i sestre u punini koju nam je Isus dao? To nije tek neka ideološka zamisao, to je potpuna stvarnost! *Ovo je moja zapovijed: ljubite jedni druge kao što sam ja vas ljubio!* (usp. Iv 15,12) Da bismo slijedili Isusov primjer, potrebno je svakodnevno izgarati u ljubavi prema bližnjemu, jer Bog je u svakom od nas. Nemojmo se zavaravati da vršimo volju Božju bez ovoga, jer: *Rekne li tko: "Ljubim Boga", a mrzi brata svog, lažac je. Jer tko ne ljubi svoga brata kojega vidi, Boga kojega ne vidi ne može ljubiti* (usp. 1 Iv 4,20).

U današnjem društvu potrošačkog mentaliteta i poljuljanih moralnih norma, više no ikad potrebno je krotiti svoje tijelo, a slušati svoj duh, razgovarati s Bogom i osluškivati Ga i poput Isusa ljubiti bližnjega.

Vladimir

TRIBINA MLADIH

Može li se živjeti bez nade?

Odgovor na pitanje može li se živjeti bez nade, što je ujedno i bila tema Tribine mladih, održane 15. veljače u Katoličkom krugu, mladima je dao mons. dr. Andrija Kopilović, župnik subotičke župe Marija Majka Crkve.

Govoreći o nadi, dr. Kopilović je rekao kako ne postoje bolja ili gora vremena jer svaki je čovjek rođen u svoje vrijeme, pa za njega nema boljeg ili goreg vremena. *Bog te ne bi poslao na svijet da tad nije bilo tvoje vrijeme. Ali o tome kako će ti biti na zemlji odlučuješ ti, jer čovjek je kovač svoje sreće*, rekao je predavač, nadovezujući na to Pavlovu teoriju nade koja glasi: *Ali ne samo oni, i mi koji imamo prvine duha i mi u sebi uzdišemo, iščekujući posredstvo, otkupljenje svojega tijela, ta u nadi smo spašeni, nada pak koja se vidi nije nada, jer nada je nešto što ne čekamo nego iščekujemo*. Po riječima dr. Kopilovića, svatko od nas je dobio dar ljubavi, dar nade i dar vjere, ali kao krjepost božansku. Razlog vjere nije zato što smo uvjereni, iskusili smo, vidjeli smo i živjeli smo, razlog nade nije u tomu što smo iskusili, što smo uvidjeli. Isključivi razlog vjere, ufanja i nade jest Krist. Spašeni smo od grijeha, smrti i zakona. *Kako od grijeha kad svi griješimo*, upitao je predavač, odgovarajući Pavlovim riječima koji kaže: *gdje ima gri-*

jeha tamo obiluje milost. To nije opravdanje da griješimo, nego je to vjera da se možemo spasiti. A spašavamo se nadom. Dok smo bez nade, dotle smo i bez vjere, kaže sv. Pavao. *Svatko od nas je krštenjem na Kristu sagrađen, znači postavljeni smo na stijenu. I na toj stijeni netko gradi zlatom, neko gradi srebrom, a netko gradi sjenom i slamom. No, u vrijeme susreta s Bogom, oganj će spaliti sva naša djela - to je čistište. U tom času paljenja, onaj koji je gradio zlatom, srebrom, biserom ostat će čist, a onaj koji je gradio sjenom i slamom izgorjet će. Izgorjet će njegova djela ali neće on, jer je sagrađen na Kristu. To je temelj naše nade i nemamo šanse propasti, naravno, ako to ne želimo*, rekao je predavač. Svoje predavanje dr. Kopilović zaključio je mišlju: *Nada ne zaslužuje, ona pobjeđuje, a pobjeda naša je Isus Krist*.

Antonija Sudarević

Godišnjica emisije za mlade na Radio Mariji

U studiju Radio Marije u Subotici, proslavljen je 15. veljače prvi rođendan emisije za mlade. Tom prigodom su se okupili svi volonteri koji rade na emisiji, a to su: **Petar Gaković, Nevena Mlinko, Vlado Kovač, David Anišić, Nikola Bašić i Vladimir Lišić.** Zahvalni Bogu što imaju priliku širiti radostnu vijest na ovaj način, voditelji emisije za mlade zahvaljuju svima koji su svojim radom i molitvama doprinijeli kvalitetu i boljitku emisije, te se nadaju da će i dalje nalaziti podršku u svom radu.

V. Lišić

V. Lišić

Ususret Susretu hrvatske katoličke mladeži SHKM

Ovogodišnji Susret hrvatske katoličke mladeži (SHKM) će se održati u Livnu (Banja Luka) od 9. do 10. svibnja 2009. godine, pod geslom: *Korake nam upravljaj putovima mira i dobra.*

Kateheze za ovaj susret obuhvaćaju tri glavne cjeline:

1. Život sv. Pavla
2. Poruke mladima prilikom posjeta pape Ivana Pavla II. Banjoj Luci
3. Život bl. Ivana Merza

Budući da smo u Godini sv. Pavla, veliki dio susreta bit će posvećen Pavlovim poslanicama, a među njima i značajan navod "Živite dostojno poziva na koji ste pozvani" (Ef 4,1). Kao najbolji primjer o pozivu na svetost i na život s Kristom, može nam poslužiti primjer života sv. Pavla. Nakon obraćenja pred Damaskom, sv. Pavao od najgorljivijeg progonitelja kršćana postaje predvodnikom širenja vjere u Uskrsloga Krista među svim narodima. "Upravi srca naša k svojoj ljubavi i postojanosti" je druga rečenica na kojoj je stavljen naglasak, jer sv. Pavao kaže da je ljubav i postojanost za koju moli potreba i zahtjev svakodnevnog života.

"Tražite osobni susret s Kristom" riječi su Ivana Pavla II. koje je poručio mladima prigodom posjeta Banjoj Luci 22. lipnja 2003. godine. U današnjem svijetu gdje se sve radi serijski, potrebno je izdvojiti se kao pojedinac jer dostojanstvo ljudske osobe je neprocjenjivo.

Zaštitnik hrvatske mladeži bl. Ivan Merz rođen je u Banjoj Luci 16. prosinca 1896. godine. Nakon završene gimnazije i vremena provedenog na bojištu zbog I. svjetskog rata, završava književnost u Beču i Parizu, a doktorira na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. U vremenu provedenom na bojištu, popraćenom patnjom i trpljenjem, dolazi do potpunog obraćenja i spoznaje istinitosti katoličke vjere. Aktivno je radio na odgoju hrvatske mladeži i smatran je "stupom crkve" premda je bio mladi laik. Umro je u Zagrebu 10. svibnja 1928. godine, na glasu svetošti. Papa Ivan Pavao II. proglasio ga je blaženim u Banjoj Luci 22. lipnja 2003. godine. Geslo ovog blaženika glasi: *Katolička vjera je moje životno zvanje.*

Za prijavu na SHKM obratite se svojim župnicima.

PeTaR

Tišina

Kuca li ovo srce,
Isuse nebeski – čuješ li ga?
Tišina ravna
ubija.
Ne čujem srca svoga dah –
i od sebe same napuštena.

O Isuse, kamenje smrti
na ravnoj crti
moga postojanja.
A tražila bih Te,
zvala, zaplakala.
Nema me
što odbaciti do Tebe.
Težina tako teška.

Tamna tišino, gadna,
odlazi od mene.
Hoću spas!
Hoću pogled,
dodir, nježni glas.
Nedostaje
mi moj Spas!

Tišina nek' procvjeta,
mir neka miriše.
Isuse,
pružila ruku – razapet Ti si,
pružila ruku – a Ti je ljubiš!
Mene.
Moju
slabašnu tišinu!

Krvariš sjajem bez cvijeća
a u meni blaženstvo
raste i jača.
Kraljuj u krvi – Tvojoi i mojoj
i u tišini novoj.

Nevena Mlinko

Rob vremena? (2)

Piše: Petar Gaković

Deaktiviranje "vremenskih bomba"

Najbolje isplanirani planovi se mogu jako lako poremetiti, čak i do te mjere da ih ne ispunimo... Naime, znamo i svi kako je to kad se organiziraju neke velike stvari poput proslava i slično, pa uvijek nešto iskrсне. Često se takvi poremećaji dogode našim zaslugama. Naime, u svojoj knjizi *Upravljanje vremenom za katolike*, Dave Durand predlaže 10 "vremenskih bomba" te ću se poslužiti njegovom sistematizacijom.

Vremenska bomba br. 1 : ODGAĐANJE

Prestanite odgađati poslove. Čovjekova najveća mana jest svaljivati stvari sa svojih leđa. To je učinio još Adam, time što je krivicu prebacio na Evu. Pa sve do današnjeg vremena, gdje mnoge stvari želimo odgoditi. Istina, jesmo u vremenu u kojem sve radi barem pet puta brže nego prije 50 godina, mada to nije izgovor da ostavljamo poslove za neki drugi put. Dok tražimo vrijeme kako bismo odgodili poslove, propuštamo mnoge mogućnosti. Vjerujem da ste i sami rekli kako ćete se odreći nečeg u korizmi, kad ono, evo već Uskrsa, a da niste ništa učinili, niti ste produljili vrijeme u molitvi, a one vrline koje smo željeli razviti ostaju smještene u idealiziranoj budućnosti. Prvi korak koji trebamo uraditi po ovom pitanju je da se ne obeshrabrujemo, jer hrabrost je ta koja nam nedostaje! Ako se osjećate bespomoćno, neka pomisao na završetak posla bude prva među vašim mislima. Usredotočite se na rezultat, a ne na poteškoće u postizanju istog. Zamislite poljodjelca koji bi kukao kako mora svako jutro rano ustajati, pa nikad ne bi uspio završiti posao. Također se ne smijemo prepustiti strahovima koji nas koče. Znaite i sami iz osobnog iskustva kako ignoriranje nekog problema neće dovesti do toga da on nestane. Razmislite kako odgađanje odlaska zubaru neće poboljšati stvar. On bi mogao pronaći problem i ri-

ješiti ga, prije nego bude odveć bolno. Nema smisla hodati u mraku. Ovdje je još potrebna molitva za jakost! To je jedan od sedam darova koji smo dobili na krizmi! Život nas zna snažno udarati, pa zato i molimo za pomoć. Tražimo od Boga snagu! Ne brinite, nije škrt po tom pitanju. Sv. Toma Akvinski je rekao da jakost duha pomaže nadvladati strah od velikih poteškoća tj. jakost duha nam pomaže obuzdati strah, a ne eliminirati ga. Pa to nam je i Isus rekao: "Uzmi svoj križ i idi za mnom", a križ je među ostalim i svakodnevnica. Isusov nauk nam ne govori da nećemo imati poteškoća, nego da ćemo imati jakost podnijeti ih!

Naime, za zadatak uzmite i popišite sve stvari koje je potrebno da učinite, a obećali ste još prije nekoliko dana, možda tjedana ili pak mjeseci, kao npr. vraćanje knjige, odlazak na pregled, ili možda čak i ispovijed. Zatim napišite koliko je vremena potrebno da se to učini i uklopite negdje u svoj dnevni red.

Vremenska bomba br. 2: PRESPORO ILI PREBRZO ODLUČIVANJE

Ostavite dovoljno vremena za donošenje odluka. Svakodnevno nam se postavi mnogo pitanja na koja trebamo odgovoriti počevši od toga u koliko sati ćemo ustati, do onoga što ćemo jesti, pa sve do ozbiljnijih pitanja oko škole, fakulteta ili posla... Prvo je potrebno pozabaviti se bitnim odlukama, jer previše se bavimo sitnicama. Treba li provoditi po nekoliko sati u supermarketima uspoređujući cijene kako biste uštedjeli ukupno 20 dinara?

Vremenska bomba br. 3: ISKAKANJE IZ KOLOSIJEKA

Ne skrećite s puta. Zanimljiva i prečesta bomba! Današnji stil života nam nalaže da imamo u glavi milijun informacija! Jeste li ikada tražili po kući kemijsku olovku jer ste morali zapisati neki broj telefona? Potraga vas vodi u kuhinju, gdje vidite neoprano posuđe. Frustrirani, odlučite brzo srediti taj

nered, zatim odete pogledati ima li još neka čaša u susjednoj prostoriji i kad stignete u dnevnu sobu, vidite na stolu časopis koji ste jutros kupili: "samo na časak da ga pogledam" i onda se sjetite da ste krenuli prati posuđe. Stižete u kuhinju i pogledate na frižider, kad ono, ceduljica na kojoj piše: "zakazan zubar" i brzo se spremate krenuti od kuće... Smiješno, zar ne?

Sve ste ove prekide sami napravili, ili ste im, u najmanju ruku, svjesno podlegli. To je dobra vijest, jer znači da ih možete i prevladati! Najbolji način deaktiviranja ove bombe je taj da ostanete na kolosijeku! Ovo zvuči jednostavno, ali biti svjestan nečega znači dobiti pola bitke! Identificirajte prekide čim se pojave i ponovno se vratite poslu kako biste spriječili "iskakanje iz kolosijeka". Obavit ćete više posla i osjećat ćete se bolje.

Naravno, ne možete se striktno držati ovog pravila, ali bitno je obratiti pažnju kako ne bi postalo navika, što je veoma lako. Potrebno je koristiti svoje vrijeme u skladu sa životnim pozivom i misijom na koju nas je On pozvao.

Kako razlikovati ovo skretanje od pravog skretanja s kolosijeka? Jednostavno: ponajprije trebamo znati svoje prioritete; na koji su način rangirani. Tada ih pametno upotrijebimo u dotičnoj situaciji. Prekidaju li potrebe vašeg djeteta predviđeni posao, ocijenite bitnost tog posla u odnosu na prioritet obitelji.

Nastavit će se...

"PROROCI" na Uskrs festu

Najstariji festival kršćanske glazbe Uskrs fest 2009., koji ove godine obilježava 30 godina postojanja, održat će se 19. travnja u Koncertnoj dvorani Vatroslav Lisinski u Zagrebu. Glazbena komisija od jedanaest članova odabrala je od prijavljenih osamdeset i pet, dvadeset skladbi koje će biti izvedene, među kojima je i skladba "U Tvojim rukama", subotičkog VIS-a "Proroci". "Prorocima" čestitamo te želimo obilje Božjega blagoslova i uspjeh na predstojećem Uskrs festu. /Zv/

Bezimene

Lica poznata, često viđena nakon različitih priredbi, koncerata, prijama, kulturnih slavlja poput Dana grada, otvorenja neke ustanove... Teško je reći njihovo ime. A lik je tako poznat da bi se mogao zareći da su ti osobe koje toliko puta susrećeš u društvu poznatih ljudi sasvim bliske. Odjevene sasvim jednostavno, osobe ni po čemu upamtive osim po stalnom prisustvu. Napose za stolovima koji obiluju hranom i pićem. Tu se sasvim prirodno uklope i nađu neko svoje mjesto.

Što će ove tu? Nemaju veze s vezom, kažu upućeni u kulturu. Što god staviš na stol, nestat će. Pa mogu li već shvatiti da je ovo skup od struke, za ljude koji se bave time o čemu je riječ! Ali ne, evo ih opet. Još nismo zaboravili prošlotjedni koncert, a evo ih na političkom skupu. I to ih zanima. Blagi Bože, ne mogu iz svoje kože. I da hoćeš izbjeći ove sveprisutne i neizostavne pratitelje manifestacija, teško ćeš uspjeti. Kako saznaju za godišnjicu udruge, otkuda im mjesto održavanja izložbe! Nekako saznaju i hop, evo ih.

A što vam smetaju? Nikome ništa ružno ne kažu, nikoga nikada ne gurnu, sve se boje približiti stolovima nakon nekog događaja. Tek kada čuju voditeljjev poziv na domjenak ili na druženje uz stol, polako se priključe ostalima. Ništa ne pitaju, ništa ne očekuju i samo se utope u liniju kod stola. Bilo bi čudno da nisu tu. Navika je gadna stvar, rekli bismo. I kad ih ne bi bilo, ovih naših redovitih posjetitelja, zasigurno bi se činilo da nešto nedostaje.

Ma ne dolaze one – da, to su uglavnom žene zrelijih godina – zbog ovog ili onog važnog razloga, njima je važan stol. Važno im je ugrabiti koje pecivo, neku slasticu ili možda "fanak" staviti u torbicu, uvijek poluotvorenu i spremnu za domaću zalihu ili možda večeru. I popiti neko ukusno vino, jer toga kod kuće nemaju. A nije da su siromašne, evo ih u vlastitim stanovima, u katnicama, kućama na kojima bi mnogi pozavidjeli. Uvijek su imale sve što im treba i sada im još treba, kada će već prestati uzimati?

Imaju one i stanove i kuće, istina je, i dvorište. Neke imaju i djecu. Ali novaca nemaju. Jedva im dotiče za one troškove koje umirovljenici redovito plaćaju. Da jedu zidove ili možda svoju nekada modernu kožnu jaknu, ili stilski namještaj naslijeđen još od roditelja? Ne mogu one iz svoje kože. Tako je kako je. Prilagodiš se novoj situaciji. Bilo je isprve vrlo neugodno, ali kasnije se praviš da nikoga ne gledaš i puštiš da svatko oko tebe radi što treba u tom trenutku. A ti se samo priključiš i tu si. S drugima. Malo kimaš glavom, oči oboriš i vrlo udubljeno promatraš čega na stolu ima zanimljivog. Jer, kod kuće toga nema.

Svi smo u istoj koži. Pa neka nam ne kažu da je nekome teže a drugima nije. Ja nikada ne bih uzeo ono što mi ne pripada. Kad me pozovu na neku proslavu, nikada ne sjednem u prve redove, da ne misle kako bih volio biti viđen. Ja ću na kraj dvorane a ne kao ove dosadne i naporne, nepozvane osobe. Prave se da nikoga ne vide, a ispod oka ipak gledaju gdje će što više ugrabiti. E, da sam najsiromašniji, ne bih ja uzeo sa stola gdje nisam pozvan, nema šanse. Toliko se poniziti neću. Makar kod kuće pio vodu i jeo suhi kruh. Neću dopustiti da se o meni priča kao o ovima...

Nemam ja kod kuće puno tih, kako se kaže, finih slastica, nemam. Ali dobro dođe vidjeti svijeta, čuti ljude. Nisam baš jako gladna, ali tako je dobro u društvu biti bar jedanput tjedno. Kao da živim za taj dan kada znam da ćemo se opet okupiti pa mi nekako bude drago da nas toliko ima. Puno ljudi već poznajem, i kimnem im onako, u pozdrav. Ne znam im imena, mnogima, ali vidim da su pametni ljudi, lijepo pričaju, dobro su obučeni, jedino se sustežu kod stolova kao da je to za nekog drugog pripremljeno a ne za nas koji smo došli na priredbu. A meni to baš dobro dođe, i društvo i hrana, i eto... Nisam sama. I nisam više gladna.

Katarina Čeliković

Tko se boji života (braka? bebe?) još?

Dragi čitatelji! Danas nije u modi biti "nepromišljen" i "ludo siguran u Božju providnost" – slažete li se? Ma, ova svjetska financijska kriza (Ladislav je dobio otkaz zato što je zatražio da u nedjelju na posao ode poslije mise), nesigurnost, vječita "oskudacija"... tko bi se još danas vjenčavao, a kamoli još i djecu planirao? Neka nam daju posao i stan, bit će i djece! Sada nismo još spremni... Hm... Pada mi na um možda jedina TV reklama koja me ne nervira, u kojoj je jedna rečenica i ova: "Je li itko ikada spreman?" Ako se brinete da će vam brak i djeca promijeniti život, ne brinite više: NARAVNO DA HOĆE! IZ KORIJENA! © Zato se ženimo i stvaramo obitelj, da nam život bude promijenjen: potpun i do ludila sretan, jer se usrećujemo međusobno, i u boli i u radosti. ☺ /lvh/

o očevima i djeci

Kao uvijek i kao nikad prije...

Čovjek je nečim osobito nadahnut u dva slučaja: kada je jako nesretan i ima jako loš primjer nečega iz vlastita iskustva ili – kada je jako sretan i ima prekrasno osjećanje koje ga "tjera" da govori o tomu i pomaže drugima da i oni to iskuse i – žive. Hvala dragom Bogu, spadam u drugu grupu: govorim i pišem o očevima i očinstvu često i s puno ljubavi, sjećajući se i još živeći u nježnoj sigurnosti ljubavi moga tate i – svaki dan otkrivajući dubinu i veličinu, teškoće i bol, suze i smijeh, borbu i nježnost odnosa OTAC – DIJETE, gledajući svoga muža s našom djecom...

♫ *Nikada čovik neće biti od mene ako mi ljubav tvoja leđa okrene. Nikada nisi zna da želim reć ti ja tek rić da sam ja svoga oca sin i da ponosim se s tim. Rić po rić, mlado vino ti si proljija, sve si u lošu bevandu pretvorija. Rić po rić kada svoje srce razdilih na dva - komad mog, ka i komad tvog, sve je isti bol. Sve polako, dan po dan ja prihvaćam da se čovik rodi, umre sam. Sve na svoje gušte potrošiš. Reci mi, da li ikad na me pomisliš? Fali mi da mi rečeš koju lipu rić za kraj - teško je, pasje vrime je, i tebe će stić.* ♫

/Petar Dragojević - Rić po rić/

Tata je važan, svaka tatina riječ je važna. U dobu kada mladi kažu da ih uopće ne interesira što "stari" govori, još je važnija! Kako ova pjesma kaže, "fali koja lipa rić". Zbilja, nikada čovjek neće biti od dječaka, od mladića, ako se ljubav

tatina pretvori u "gušt u bevandi" i koju riječ (pa još grubu) pod utjecajem iste. Uvijek otac mora biti odrastao, ne zato što mladi moraju slušati jer ništa ne znaju (tako se ponižavanjem "proliva mlado vino"), već da "vino" sazri s najljepšom aromom, a muškarac i žena i u "pasje vrime" budu pravi ljudi!

"Očevi, ne ogorčujte svoje djece da ne klonu duhom." (Kol 3,21) Očevi, ljubite svoje sinove i kćeri, ne očekujte da će "očvrsnuti" ikako drukčije nego u razgovorima s vama... Ne štedite ni stisak ruke i zagrljaj sinu i osmijeh i češljanje kćeri. Kada vam jednom kažu da se ponose što su sinovi i kćeri svoga oca, ne krijte suzu ponosa i sreće čovjeka koji se u mladosti borio da bude dobar otac i tako zavrijedio u zreloj dobi i starosti imati dobru djecu izraslu u dobre ljude koji ne kriju ogromnu ljubav i zahvalnost svome tati (a malo i mami!©).

Vesna Huska

Sretno Josipovo – sretan Dan Očeva!

jedna slika – jedna priča

SVOM SNAGOM

Otac je promatrao svog sinčića kako pokušava premjestiti oveću vazru sa cvijećem. Mališan se trudio, naprezao, mrmljao, ali nije ju uspio ni pomaknuti.

/Bruno Ferrero "Priče iz pustinje"/

– Jesi li upotrijebio sve svoje snage? – upita ga otac.

– Jesam – odgovori dječčić.

– Nisi – odvrati mu otac, jer nisi pozvao mene da ti pomognem!

Moliti znači upotrijebiti "sve" svoje snage.

PONOVNO OTKRITI RADOSNU ISTINU O BRAKU

Propovjednik Papinskoga doma, kapucin o. Raniero Cantalamessa, na nedavno održanom VI. svjetskom susretu obitelji u Meksiku, u svom je izlaganju zaključio: "Zadaća kršćana da ponovo otkrivaju i u punini žive biblijski ideal braka i obitelji, nije ništa manje važna od njegove obrane. Na taj način može ga se ponovno predočiti svijetu činjenjem, više nego li govorenjem." (...) Na sreću, mnogi kršćanski supružnici odgovaraju Isusovom pozivu na takvu ljubav, međusobno se podlažući jedno drugom. (usp. Ef 5,21). Pri tome muž ostvaruje svoju misiju ljubeci ženu kao Krist Crkvu, spreman za nju sve žrtvovati, uključujući i svoj vlastiti život. Žena, pak, prihvaća tu njegovu misiju da bude tako ljubljena (usp. Ef 5,21-25). Uz to, doživljavajući bračni čin kao obnovu bračnih zavjeta oni produbljuju svoju ljubav, a iz sakramenta braka crpe snagu za sve teškoće i probleme koje bračni i obiteljski život neminovno donosi. (...) Za Krista nema izgubljene situacije i mrtvog braka kojeg ne bi mogao oživjeti, jer kao što je Lazara uskrisio od mrtvih kad su svi mislili da je prekasno (usp. Iv 11,38-43) tako može oživjeti i brak za koji se čini da više nema nade, jer "Bogu je sve moguće" (Mt 19,26).

(Iz poruke Predsjednika Vijeća HBK za obitelj kršćanskim supružnicima i svim ljudima dobre volje za Svjetski dan braka 8. veljače 2009. – Valter Župan, krčki biskup)

MALE MUDROSTI

Dobra učiteljica

Jedan profesor s grupom svojih studenata sociologije obilazio je siromašna predgrađa Baltimora kako bi napravili studiju o 200 momaka. Trebali su napisati što misle o budućnosti svakog od tih dječaka. Studenti su, svi do jednoga, napisali da ti dječaci nemaju nikakvih šansa za uspjeh. Drugi profesor sociologije poslije izvjesnog perioda proučavao je tu istu studiju. Od svojih studenata zatražio je da istraže što se dogodilo s nekadašnjim dječacima. Studenti su saznali da su, osim 20 dječaka koji su se odselili ili umrli, 176 od 180 postali uspješni odvjetnici, liječnici i poslovni ljudi.

Profesor je bio zapanjen. Odlučio je detaljnije ispitati u čemu je stvar. Svi ti ljudi, srećom, živjeli su u okolini, tako da je svakome od njih mogao postaviti pitanje: "Što je, po vašem mišljenju, najviše doprinijelo uspjehu koji ste postigli?" U svim slučajevima odgovor je ukazivao na činjenicu da su dječaci imali dobru učiteljicu.

Učiteljica je još uvijek bila na životu, pa je profesor potražio tu staru, ali još živahnu ženu koja je koristila magičnu formulu pomoću koje je te dječake izvukla iz siromašnih ulica u predgrađu i utrla im put ka uspjehu. Učiteljicine oči su blistale, a usne se razvukle u ljubazan smiješak.

"To je tako jednostavno" – rekla je. "Voljela sam te dječake."

/Erik Batervort/

za život: **SVJETSKI DAN BRAKA**

U Hrvatskoj je 8. veljače po prvi puta proslavljen Svjetski dan braka. Riječ je o inicijativi koju je 1981. godine u SAD-u pokrenula Svjetska zajednica bračnih susreta, a papa Ivan Pavao II. udijelio je apostolski blagoslov 1992. godine, a u pojedinim zemljama organizira se i Tjedan braka od 7. do 14. veljače.

MOLITVA ZA NAŠ BRAK

Nebeski Oče, zahvaljujemo Ti za neizmjerni dar sakramenta braka. Omogući nam rasti u prisnosti s Tobom i jedno s drugim. Pouči nas ljepoti opraštanja kako bismo sve više i više postajali jedno u srcu, umu i tijelu. Ojačaj našu međusobnu komunikaciju i pomoz nam da postanemo živim znakovima Tvoje ljubavi. Pomoz nam da budemo primjeri predanja, ljubavi i služenja našim obiteljima i djeci. Učini nas znakovima jedinstva za koje Isus moli na Posljednjoj večeri. Otvaramo se vodstvu Tvoga Svetoga Duha, koji nas osnažuje ljubiti u Isusovo ime slijedeći Njegove stope.

Amen

protiv života: OPIJANJE

Prema studiji rađenoj tijekom 2005. i 2006. u beogradskoj Specijalnoj bolnici za bolesti ovisnosti, čak 60% ispitanika priznalo je da je prvo opijanje imalo prije 15. godine života, 33,3% između 15. i 20. godine, a tek 6,6% poslije svoje 20. godine.

Projekt "Procjena zlouporabe droga u Srbiji", sproveden tijekom 2005. u srednjim školama pokazuje:

- ↪ 93% svih učenika u Srbiji probalo alkohol najmanje jednom tijekom života, od čega
- ↪ 33% alkoholna pića konzumirali najmanje 40 puta (48 % dječaka i 19 % djevojčica), što se smatra redovitim konzumiranjem
- ↪ tek 6,8% učenika u dobi od 16 godin nikad nije pilo alkohol
- ↪ 66,9% učenika bilo je pijano najmanje jednom u životu, od čega
- ↪ čak 16% učenika bilo pijano s 13 ili manje godina (4% s 11, pa i mlađe), a većina – 18,3% prvi put s 15 godina.

Na pitanje hoće li piti alkohol kad budu imali 25 godina, srednjoškolci kažu:

- ↪ 28,5% (od kojih 21% djevojčica i 36% dječaka) – DA
- ↪ 42,1% učenika – NIJE SIGURNO
- ↪ 29,4% – NE

Ovo pokazuje da mladi ljudi smatraju konzumiranje alkohola u odrasloj dobi očekivanom vrstom ponašanja, što može biti rezultat pritiska vršnjaka, ali i veza s ponašanjem roditelja i drugih odraslih.

"Roditelji su najodgovorniji za ponašanje svoje djece. Oni su im uzor i nikako ne bi trebali prvo im nuditi pivo ili vino 'samo da probaju', jer to neka djeca mogu shvatiti kao dozvolu da mogu piti. Također bi valjalo bolje kontrolirati noćne izlaske, jer se upravo tada povećavaju šanse za (zlo)uporabu alkohola. Treba skratiti radno vrijeme kafića, bolje nadzirati zabranu točenja i prodavanja alkohola maloljetnicima, odnosno zbilja zatvarati splavove i kafiće koji to ne poštuju. Zakoni su dobri, ali se ne primjenjuju dovoljno." /Dr. Ljubinka Marinković/

Piše: *Stjepan Beretić*

Somborski župnici

U vrijeme kad je od 1478. do 1480. godine na čelu Kalačko-Bačke nadbiskupije stajao nadbiskup **György Handó**, a na kraljevskom prijestolu sjedio mađarski i hrvatski kralj **Matijaš Korvin**, koji je kraljevo od 1458. do 1490. godine, padale su europske zemlje pod Turke. U njegovo vrijeme je 1459. godine padom Smedereva pala Srbija, 1463. godine pak i Bosna. U to vrijeme djeluje glasoviti poljski kanonik **Nikola Kopernik**, koji je ustanovio suvremenu astronomiju i otkrio heliocentrički sustav. Tih godina je za pape **Siksta IV.** započelo "istraživanje hereitičke zloće" – tj. počela je djelovati Španjolska inkvizicija.

Prvi poznati somborski župnik

U ta vremena, spominje se prvi poznati somborski župnik **Ivan**. Ime mu spominju Monumenta vaticana hungarica I. Sev. V. tomus, 59. V. Tamo je zapisano: "Ioannes de Chobor-Zentmyhal Presbyter Dioecesis Colocensis = Ivan iz Cobor Sentmihalja, svećenik kalačke biskupije". Poznato je da je stupio u rimsku družbu Duha Svetoga 1479. godine. O tome piše bački povjesničar Menyhért Érdújhelyi, na 247. stranici svoga djela *A Kalocsai Érsekség a renaissance-korban*, koje je izdano u Senti 1899. godine. Gospodar Sombora **János Czobor** 20. prosinca iste te, 1479. godine je, iz ljubavi prema dominikancima, tražio dopuštenje da u Somboru podigne dominikanski samostan, kako čitamo u 253. stranici 1. dijela knjige *A Kalocsai Érseki Egyház Története*, koju je 1800. godine objavio István Katona na latinskom jeziku, a prijevod na mađarski jezik je objavljen u Kalači 2001. godine.

Je li Šimun Matković bio župnik u Somboru?

Ako je **Šimun Matković** tražio župu Bunjevac, onda je mogao djelovati i na području somborske župe. A ako je

i djelovao, djelovao je, vjerojatno vrlo kratko vrijeme, jer ga više susrećemo u Srijemu i Baranji. Vrijedi ga se sjetiti, budući da je bio iznimno požrtvovan svećenik. U 17. stoljeću su u Bačkoj, pa tako i u Somboru djelovali i rijetki svjetovni svećenici. Tako za franjevca **Pavla Papića** piše **fra Beato Bukinac** da je u Bačkoj 1629. godine kao franjevac od svjetovnog svećenika preuzeo jednu župu (44. stranica Bukinčeva djela *De activitate franciscanorum* izdanom u Zagrebu 1940. godine).

Josip Buturac piše, kako je župnika Šimuna Matkovića **Bartol Kašić** 1613. godine predložio za biskupa u Podunavlju (Buturac, Katolička crkva u Slavoniji za vrijeme turskoga vladanja, Zagreb 1970, 27. stranica). Na 68. stranici svoga djela, Buturac piše da je Bartol Kašić predlagao Svetoj Stolici osnutak nove biskupije u srednjoj Slavoniji, čije bi sjedište bilo u Požegi ili Valpovu. Za biskupa te biskupije Kašić predlaže svećenika **Markovića**. Za Srijem predlaže Kašić da se povjeri beogradskom biskupu, kao nadbiskupu i metropoliti za sve biskupije pod turskom vlasti. Ti se Kašićevi prijedlozi nisu ostvarili. Šimun Matković je kao župnik u Bapskoj uspio potisnuti kalvinske propovjednike iz Vinkovaca, Iloka, Karlovaca i Petrovaradina (Buturac, 53. stranica). Na 63. stranici istoga djela fra Beato Bukinac spominje da je 1622. godine u Bačkoj djelovao i već spomenuti bosanski svećenik Šimun Matković, koji je za sebe upravo te godine tražio župe Bač i Bunjevac. O tome piše Josip Buturac na 78. stranici svoga djela *Katolička crkva u Slavoniji za vrijeme turskoga vladanja*. Šimun Matković je rođen u bosanskom Olovu (Buturac, 68. stranica), a bio je nadasve poduzetan i gorljiv svećenik. Bilo ga je ne samo u Srijemu i Bačkoj, već je djelovao i u baranjskom Mohaču, gdje je u župi koja je brojala 5000 vjernika 1630. godine otvorio školu za 15 učenika – budućih dušobrižnika u Slavoniji i Mađarskoj (Buturac, 79. str.) O tome pišu Buturac i Ivandija na 166. stranici svoga djela *Povijest Katoličke crkve među Hrvatima*

(izdano u Zagrebu 1973. godine). Papinski vizitatori su Matkovićevu školu hvalili pred Svetom Stolicom (Buturac, 80. stranica). U to su vrijeme postojale povelike napetosti između franjevaca i svjetovnih svećenika u Srijemu. Zato je 8. srpnja 1636. i Matković potpisao tužbu Svetoj Stolici (Buturac, 91).

Mijo Radnić je zacijelio bio i u Somboru

Osim župnika Ivana, i svećenika Šimuna Matkovića, koji je vjerojatno djelovao i u Somboru, valja spomenuti i slavnog franjevca **Mihajla Radnića**, koji je osim visoke teološke izobrazbe, bio još i pisac, ali i pastoralni djelatnik vrlo zauzet oko iseljavanja Hrvata iz Bosne u Slavoniju, ali i u Bačku i u ostale mađarske krajeve. Mijo Radnić ("Mihaylo") je rođen u Kalači 1636. godine. Studirao je u Italiji i postigao naslov generalnog lektora. Živio je u olovskom samostanu, gdje je obnašao i službu gvardijana. Godine 1678. je postao tajnikom, a 1681. kustosom bosanske provincije. Neko je vrijeme boravio u Rimu, da bi se u Bosnu vratio kao generalni pohoditelj. Nakon smrti provincijala, Mijo Radnić je postao provincijalom bosanske provincije u vremenu od 1685. do 1690. godine. Imao je velikih nevolja u provinciji zbog seljenja Hrvata iz Bosne u Podunavlje. Za vrijeme Bečkih ratova (1663.–1664.) mnogi su franjevački samostani u Bosni srušeni, četiri petine Hrvata katolika se iselilo iz Bosne. Većina franjevaca je bila već sa sjeverne strane Save. Mijo Radnić je navodno poticao iseljavanja iz Bosne. "M. Radnić iz Kaloče, koji uz svoje ime stavlja da je iz Bačke, nije sebe optuživao zbog seoba krajem XVII. stoljeća, jer mu se vjerojatno činilo da pučanstvo ne odvodi u tuđinu, nego u svoj zavičaj" – tako piše Ante Sekulić na 56. stranici svoga djela *Bački Hrvati* (izdano u Zagrebu 1991. godine). Mihovil Radnić je umro u Budimu 1707. godine.

Miješanje Crkve u zakonodavstvo

Odgovara: *dr. Andrija Kopilović*

Ovih dana se u tisku podigla velika "medijska prašina" oko vijesti da su crkve i vjerske zajednice intervenirale na prijedlog Zakona o zabrani diskriminacije. Zanima me kada se Crkva smije "miješati" u zakonodavstvo Države?

Z. S., Novi Sad

U odgovoru, na početku, ističemo princip odvojenosti Crkve od Države. Ta odvojenost međutim ne znači sučeljevanje. Naše vrijeme je još uvijek jako opterećeno komunističkim nasljeđem gdje se aktivnost Crkve svodila samo na liturgijsko područje. Crkva i Država su dvije stvarnosti kao strukture, ali je narod isti koji dijelom pripada crkvi ili vjerskoj zajednici, a svakako je član određene države i društva. Država ima instrumente svoje zakonodavne i izvršne vlasti. U demokratskim zemljama do tih instrumenata vlasti dolazi se slobodnim izborima. Pretpostavka je da su izbori slobodni i da su ljudi izabrani u bilo koje područje vlasti svjesno preuzeli odgovornost za vršenje svoje službe zajednici kroz vrijeme na koje su birani. Neotuđivo pravo svakoga izabranoga je i pravo na slobodu mišljenja, vjerovanja – na slobodu savjesti. Ako je netko, dakle, u bilo kojem obliku vlasti, zadržava sva svoja naravna i stečena prava. Nikoga se ne smije prisiljavati da radi protiv svoje savjesti, a pretpostavlja se da radi po svojoj savjesti u interesu općega dobra i odgovornosti koju je preuzeo.

Crkva je kao zajednica strukturirana hijerarhijski. To ne znači da u sebe ne integrira sva naravna ljudska prava. Dapače, Crkva je zajednica vjernika koji se za vjeru slobodno opredjeljuju i kojima je zagantirano pravo da svoju vjeru imaju, žive, svjedoče i propovijedaju. Mi kršćani vjerujemo da je vjera dar Božji i da je pripadnost Crkvi sakramentalna i milosna. Mi smo zajednica Kristovih učenika po kojima On nastavlja svoje mesijansko djelo spasenja. Po naravi, dakle, Crkva je božanskoga prava. Unatoč tomu što je za-

jednica ljudi, ona je u isto vrijeme i mistično tijelo Kristovo.

Kada govorimo o kršćanima, onda je to posebno važno naglasiti da je ta pripadnost Crkvi otajstvena. Povijest Crkve je puna herojskih primjera kada su vjernici za vjeru, za uvjerenje vlastite savjesti, za obranu božanskoga prava svjedočili mučeništvom. Crkvi uz naslov "jedna, sveta, katolička i apostolska" pripada i naslov "mučenička". Dakle, kršćanin je svjestan da biti vjernik znači biti učenik Isusa Krista, a to u sebe bitno ugrađuje teologiju križa i Križni put.

Kada se dogodi da jedno društvo u svojoj zakonodavnoj vlasti donosi takve zakone koji se protive božanskom pravu ili naravnom ljudskom pravu, Crkva je dužna dići svoj glas u obranu kako božanskog tako neotuđivog naravnog prava. Svjesna da taj glas može biti "plaćen" i progonstvom i klevetom, Crkva je ipak dužna progovoriti u obranu čovjeka, njegovih naravnih prava, njegove savjesti i nadasve svetosti svake osobe, božanskih institucija kao što je ovaj puta institucija braka.

Brak nije tek ljudska tekovina nego božanska promisao i snaga božanskog prava.

U spomenutom prijedlogu Zakona o zabrani diskriminacije, crkve i vjerske zajednice su prepoznale mnoge nejasnoće i nedorečenosti kao i kontradikcije. Čini se da spomenuti Prijedlog krši božansko pravo, kao i naravno ljudsko pravo. Glas Crkve išao je samo u tom pravcu da zaštiti neotuđivo pravo dostojanstva ljudske osobe i napose dostojanstvo obitelji. Crkva je Majka koja nikoga ne postavlja na stup srama i nikoga ne osuđuje. Međutim, ne može se složiti da sama – kao božanska institucija – bude isključena kao diskriminirana iz svoga temeljnoga prava da vjeru propovijeda, navješćuje, brani i svjedoči.

Jasno, nitko ne mora biti vjernik. Ako je netko postao vjernikom, pretpostavlja se da je to postao slobodno i da je spreman preuzeti nauku i praksu i vrednote zajednice u koju se uključio. Biti unutar Crkve a nijekati vlastitost Crkvi da bude Majka i Učiteljica neprihvatljivo je. Još manje je prihvatljivo da netko izvan Crkve njoj kao takvoj diktira "ljestvicu vrednota" i norme moralnog ponašanja. Oslanjajući se na božansko pravo, Crkva će ostati uvijek u svom učenju vjerna svome Učitelju.

U ovom slučaju sve su se kršćanske crkve i monoteističke vjerske zajednice osjetile pozvanima da pomognu zakonodavcu – Državi – da zakoni koje donosi budu u skladu s naravnim pravom i da ne prelaze kompetencije partnerskog odnosa Crkve i Države.

Spomenuli ste "medijsku prašinu". To je samo dokaz koliko smo još nasljednici mentaliteta koji u ime slobode ne poštuje slobodu i koji, pozivajući se na apsolutne slobode, niječe slobodu savjesti. Citiram završetak priopćenja za javnost: "Preispitivanje Prijedloga nije predstavljao napad na bilo koga, ali je ipak izazvao kontrarnapad kome je u našoj javnosti dano više prostora i značaja nego svim ostalim događajima. To pokazuje da je komunistički teror, naročito prema vjeri, ostavio teške posljedice na društvo."

KRIŽNI PUT NA SUBOTIČKOJ KALVARIJI

22. 03. Križni put djece
15 sati na hrvatskom jeziku
16 sati na mađarskom jeziku

29. 03. Križni put mladih
15 sati na hrvatskom jeziku
16 sati na mađarskom jeziku

5. 04. Križni put odraslih
15 sati na hrvatskom jeziku
16 sati na mađarskom jeziku

10. 04. Križni put
9 sati na mađarskom jeziku
10 sati na hrvatskom jeziku

ČUVARI BOŽJEG GROBA U GRADSKOJ KUĆI Ponedjeljak, 30. ožujka 2009. u 19 sati

u Velikoj vijećnici
Gradske kuće u Subotici

Premijerno prikazivanje dokumentarnog filma "Čuvari Božjeg groba" redatelj Rajka Ljubića. Projekciji će nazočiti svi mladići koji će i ove godine u katedrali Sv. Terezije čuvati Božji grob.

Zbor Collegium musicum chatolicum pod ravnanjem Miroslava Stantića izvest će nekoliko korizmenih napjeva.

O fenomenu "Čuvara" govorit će mons. dr. Andrija Kopilović, te sami mladići uključeni u redove "Čuvara".

Ulaz je slobodan, srdačno Vas očekujemo.

Devetnica Božanskom milosrđu

10. 04. – 19. 04.

Crkva Sv. Jurja u Subotici
Pobožnost na Veliki petak
počinje u 16,30 a ostalim
danima u 17 sati

Hrvatska čitaonica i
Katolički institut za kulturu,
povijest i duhovnost
"Ivan Antunović" – Subotica

upućuju

POZIV NA SEDMI SUSRET PJESNIKA "LIRA NAIVA 2009."

Sudjeluju: pjesnici iz Sri-
jema, Podunavlja, Sombora i
Subotice.

Uvjet: svaki pjesnik dužan je
poslati 3-5 svojih pjesama koje
mogu biti pisane standardnim
hrvatskim jezikom ili ikavicom
(bunjevačkom ili šokačkom) a
bit će objavljene u zbirci.

Pjesme i prijavu (oni koji se
prijavljuju po prvi put trebaju
poslati i kraću biografiju te
jednu fotografiju/portret) treba
poslati do 15. 15. 2009. na
adresu:

Hrvatska čitaonica,
Bele Gabrića 21,
24000 Subotica ili
E-mail:
katarina.celikovic@gmail.com

Sedmi susret pjesnika odr-
žat će se u PLAVNI u subotu,
20. 06. 2009.

Detaljnije informacije na
mobtel: 064 211 31 86

ZVONIK

Katolički list (mjesečnik)

Izdaje: Rimokatolički župni ured Sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Beogradski put 52
Telefon: +381(0)24 554-896; Fax: +381(0)24 551-036; E-mail: zvonik@tippnet.rs
Web: www.zvonik.rs

Uredništvo:

mr. Mirko Štefković, glavni i odgovorni urednik, Tel: +381(0)24 553 610
Željka Zelić, zamjenica glavnog i odgovornog urednika
mr. Andrija Anišić, pročelnik Izdavačkog odjela Instituta "Ivan Antunović"
mr. Ervin Čeliković, tehnički urednik
Katarina Čeliković, lektorica
Vedran Jegić, fotograf

Uredničko vijeće: Stjepan Beretić, Ladislav Huska, Vesna Huska, Franjo Ivanković,
dr. Andrija Kopilović, mr. Mato Miloš, Lazar Novaković, Jakob Pfeifer,
s. Blaženka Rudić, Željko Šipek

Tisak: Štamparija "PRINTEX", Segedinski put 86, Subotica, Tel.: 024/554-435

ISSN 1451-2149

RADIO MARIJA
Tel: 021 4790-529; Email: rama@eunet.yu
90,7 MhZ FM - SUBOTICA
102,9 MhZ FM - NOVI SAD

Hirvivo
Kafolikus hetilap
1. évf. 1. szám 2002. 05. 19.
Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo
Tel: (024) 883-040; Email: hirvivo@tothfalu.co.rs

CSALÁDI MAGAZIN
Hitélet
Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad
Tel: (024) 469-474, Email: agape@eunet.rs

SuboticaDanas.info
Informativne stranice
programa na hrvatskom jeziku

**Slušajte
Radio Suboticu**
program na hrvatskom jeziku
svaku večer od 18-21 sat
na frekvenciji 104,4 Mhz
Put Jovana Ivkovića 12,
Tel: 024 55 22 00; Fax: 551-902

www.suboticka-biskupija.info

Fotografije u ovom broju:
Zvonik, Subotica.info

Godišnja pretplata za ZVONIK:

- direktnom dostavom na župe: **1450 din**
- poštom:

1700 din: tuzemstvo (za više primjeraka
slijedi popust)

50 Eura: Europa

60 Eura: USA, CANADA

Pretplatnici iz tuzemstva uplate mogu slati poštanskom uplatnicom na ime Mirko Štefković, Trg žrtava fašizma 19, 24000 Subotica, s naznakom podataka pretplatnika, a oni iz Hrvatske na ime Svjetlana Ivković, Stjepana Ljubića Vojvode 12, 10000 Zagreb.

Deviznu doznaku pretplatnici iz inozemstva mogu poslati na biskupijski račun s naznakom "Za Zvonik" i to preko posredničke banke: za uplate u eurima: LHB Internationale Handelsbank AG., Frankfurt/Main, Germany, SWIFT: LHBIDEFF; za uplate u američkim dolarima: American Express Bank, LTD., New York, USA, SWIFT: AEIBUS33; za uplate u kanadskim dolarima: Bank Of Montreal, Montreal, Canada, SWIFT: BOFMCAM2; u našu banku: NLB Banka A.D. Beograd, SWIFT: CONARS22, na račun: IBAN: RS35310007080200263537, Rimokatolička vjerska zajednica - Biskupski ordinarijat, Trg žrtava fašizma 19, 24000 Subotica, Serbia.

OČNA KUĆA
optika i ordinacija
na jednom mjestu

 551-045

Subotica
Maksima Gorkog 20

KOD GLAVNE POŠTE

POLIKLINIKA

24000 Subotica, Jo Lajoša 4a
tel: 024 / 520-698

Radno vrijeme
radnim danom: od 9 do 19 sati
subotom: od 9 do 12 sati

MONOLIT GRADNJA
DOO ZA GRADEVINARSTVO I GRADEVINSKO-ZANATSKE RADOVE
- JEDNOČLANO DRUŠTVO - BD. 181752/2006
24000 SUBOTICA, Franje Kuhača 10, Tel.: 024/551-685, 553-111
E-mail: monolit@tippnet.co.yu

PIB 100837422, TEK. RAČ. BANKA 170-7844-53, AGROBANKA 245-0263402101453-37

nova akcija

sakupi bodove,
ubodi poklone

TippNet
www.tippnet.rs

SVAKOM KUPOVINOM U TIPPNET-U STIČETE BODOVE.
ZA BODOVE DOBIJATE POKLONE ILI POPUSTE! ČEKAMO VASI!

24000 Subotica, Karađorđev put 2 024/555-765

POSTOJE LJUDI KOJI VOZE RENAULT.
I LJUDI KOJI ĆE GA TEK VOZITI.

www.renault.rs

NOVI RENAULT MEGANE - VEĆ OD 13990 EUR
SUBOTICA: AC VIDAKOVIĆ, tel. 024/553-567

NAMA JE DOVOLJNO
DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

● Karađorđev put 2, SUBOTICA
Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33

**RASPORED SAHRANA
NA INTERNETU**
www.funero.co.rs
E-mail: funero@funero.co.rs

H *čitaonica*
Hrvatska

Čitajte tisak, posudite knjige
i porazgovarajte s prijateljima
u Hrvatskoj čitaonici

Subotica, ulica Bele Gabrića 21
srijeda, petak 10 - 14 sati
utorak, četvrtak 16 - 19 sati

Neka Bog blagoslovi sve
koji radom služe braći ljudima

Zahvaljujemo našim darovateljima

kupatila
kolpa-san[®]
by kolpa

*Opustite se i uživajte
u savršenstvu!*

Saloni kupatila KolpaSan:

Beograd, Bulevar Kralja Alexandra 402, **Tel: 011/ 240 73 71**

Novi Beograd, Tošin bunar 224/a, **Tel: 011/ 260 99 20**

Novi Sad, Rumenrački put 11, **Tel: 021/ 518 091**

Subotica, Banijska 2, **Tel: 024/ 547 886**

bane
SUBOTICA

Srce kuće Vaše kuhinje su naše!

Saloni kuhinja:

Beograd, Tošin bunar 224/a, **Tel.: 011/ 2609 920**

Novi Sad, Marka Miljanova 20, **Tel.: 021/ 661 9005**

Subotica, Batinska 34, **Tel.: 024/ 561 187, 561 186**

Predstava: Visoka politika

Književno prelo

Čestitke Đuli Milodanović na knjizi

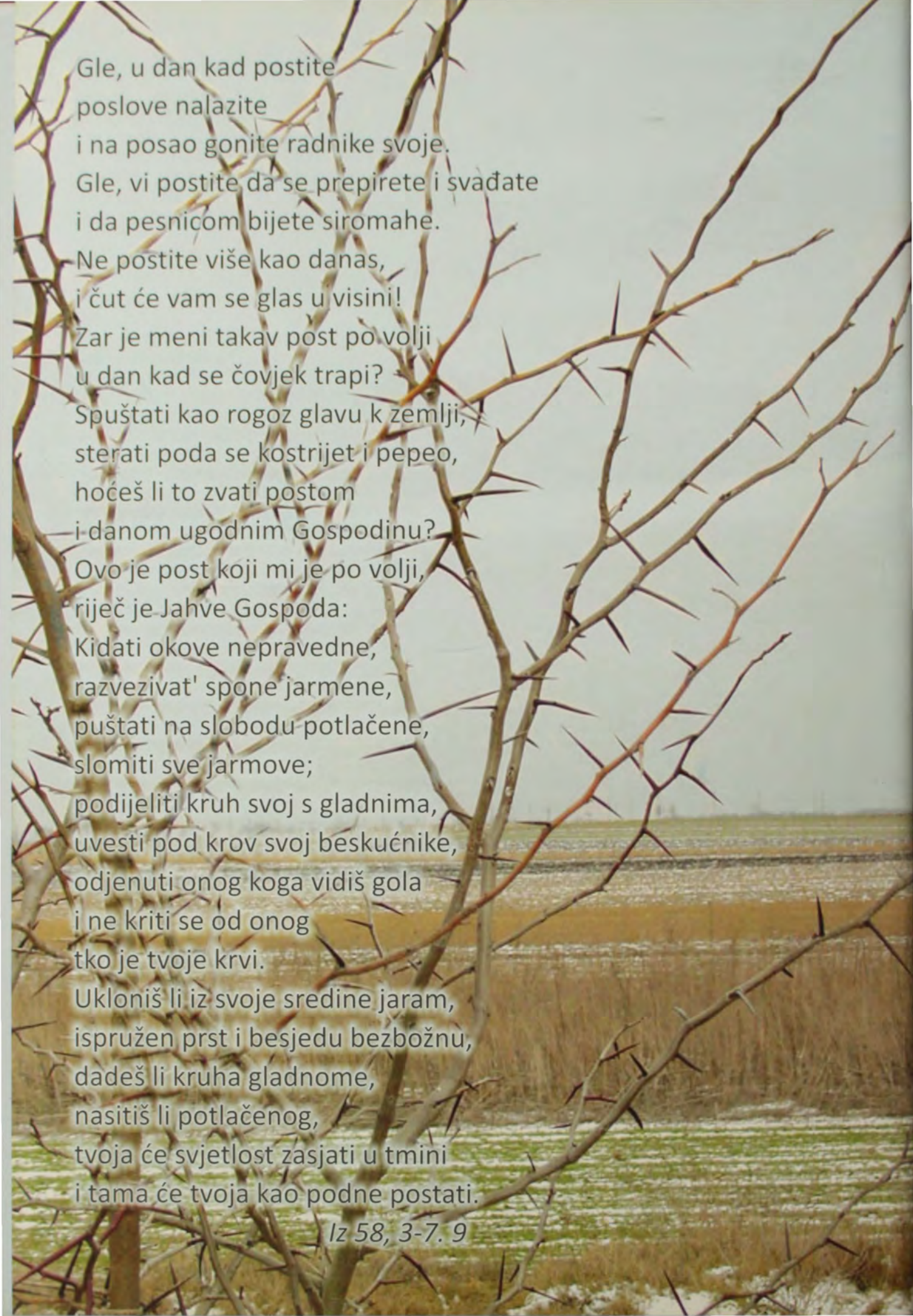
Brojna publika

Hrckov maskenbal

Najbolji recitatori na zonskom natjecanju

Gle, u dan kad postite
poslove nalazite
i na posao gonite radnike svoje.
Gle, vi postite da se prepirete i svađate
i da pesnicom bijete siromahe.

Ne postite više kao danas,
i čut će vam se glas u visini!

Zar je meni takav post po volji
u dan kad se čovjek trapi?

Spuštati kao rogoz glavu k zemlji,
sterati poda se kostrijet i pepeo,
hoćeš li to zvati postom
i danom ugodnim Gospodinu?

Ovo je post koji mi je po volji,
riječ je Jahve Gospoda:

Kidati okove nepravedne,
razvezivat' spona jarmene,
puštati na slobodu potlačene,
slomiti sve jarmove;

podijeliti kruh svoj s gladnima,
uvesti pod krov svoj beskućnike,
odjenuti onog koga vidiš gola
i ne kriti se od onog
tko je tvoje krvi.

Ukloniš li iz svoje sredine jaram,
ispružen prst i besjedu bezbožnu,
dadeš li kruha gladnome,
nasitiš li potlačenog,
tvoja će svjetlost zasjati u tmuni
i tama će tvoja kao podne postati.

Iz 58, 3-7. 9